

LITERÁRNÍ ZVOLEN 2017

ZBORNÍK
VYBRANÝCH
PRÁČ

Krajská knižnica
L. Štúra Zvolen

LITERÁRNY ZVOLEN 2017

24. ročník súťaže
Zborník vybraných prác

Národné osvetové centrum
2017

Literárny Zvolen 2017

celoslovenská súťaž literárnej tvorby autorov, členov literárnych klubov a krúžkov

Vyhlasovateľ: Národné osvetové centrum

Odborný garant: Národné osvetové centrum

Realizátori: Národné osvetové centrum, mesto Zvolen,
Krajská knižnica Ludovíta Štúra

Spoluorganizátori: Literárne informačné centrum

Termín slávnostného vyhodnotenia súťaže: 27. – 28. 10. 2017
v Krajskej knižnici Ludovíta Štúra vo Zvolene

Poslanie súťaže

Podporovať, rozvíjať a prezentovať literárnu tvorbu ako súčasť amatérskej umeleckej tvorby v celoštátnom kontexte, vzdelávať mladých autorov, zhodnotiť a oceniť súťažné práce, umožniť tvorivý dialóg a vzájomnú komunikáciu medzi autormi, klubmi a organizátormi.

Katégorie

Poézia

Próza

Finančné ceny (v každej kategórii)

1. miesto 100 €

2. miesto 60 €

3. miesto 30 €

Súťažné autorské práce 24. ročníka súťaže Literárny Zvolen hodnotí odborná porota vymenovaná riaditeľkou Literárneho informačného centra v Bratislave.

Odborná hodnotiaci porota pre poéziu a prózu:

Erik Ondrejička

Pavol Rankov

Iris Kopcsayová

Marián Bančej

Diskusie o zmysle a oprávnenosti literárnych súťaží sú zrejme také staré ako tieto súťaže. Viacerí renomovaní autori, ktorých kariéru odštartoval úspech v niektorej zo súťaží, dnes tvrdia, že literatúra predsa nie sú dosiahly a poviedky nie sú kone. Literárny Zvolen 2017 však potvrdil oprávnenosť poviedkového súťaženia. Aforizmus je možné napísať pod dojmom momentálnej inšpirácie aj bez zvládnutia spisovateľského remesla, román nie je možné písať bez skúseností, ale poviedka je slovesný útvar, ktorý ukáže autorov talent a zároveň aj zvládnutie rozprávačského remesla.

Tento dar sa objavuje u ľudí ľubovoľného veku či profesie a môžu ho aplikovať v najrôznejších žánroch, témach či postupoch. To ukázali aj ocenení autori a autorky tohoročného Literárneho Zvolena. Svojho koňa – hoci literatúra nie sú dosiahly – si medzi nimi nájde každý milovník dobrého čítania. Rôzni autori a rôznorodé texty: na prvej priečke sa umiestnil 17-ročný mladík s profesionálne napísanou „žánrovkou“ na pomedzí detektívky a hororu, druhý je 65-ročný autor, ktorý dokáže písať štylizovane, a napriek tomu pravdivo a autenticky, tretia sa napokon umiestnila poviedka 26-ročného autora, ktorý preukázal mimoriadne schopnosti vytvoriť mondénu literárnu hru.

A ďalšie ocenenia len potvrdzujú túto pestrosť. Skrátka – radosť čítať!

Pavol Rankov
spisovateľ a porotca

Vítazi 24. ročníka súťaže Literárny Zvolen 2017

Poézia

1. miesto

Pavol Fekete, Košice

Metafyzická, Ôsma farba v dúhe, Introvert, Obratník

2. miesto

Ludmila Kömivešová, Banská Bystrica

Kaktus a tri básne s názvom Z radu nepríjemností

3. miesto

Tomáš Kvič, Košice

Čiary a Vrah so sklonom písať básne

Čestné uznanie:

Kristián Lazarčík, Horné Otrokovce

Zosadol tieň, Bozk, Svetlé dni

Zuzana Brnoliaková, Bratislava

Dávať dávaním, Krátke nakopnutie, Poznanie pravdy

Cena primátorky mesta Zvolena

Silvia Budayová, Nitra

Zrkadlo

Próza

1. miesto

Kristián Lazarčík, Horné Otrokovce
Bezcitne šialene nevinní

2. miesto

Alexander Scholz, Banská Bystrica
Nedokončené správy

3. miesto

Jakub Matys, Liptovský Mikuláš
Tereza (len) jedna z mnohých?

Čestné uznanie:

Marta Viteková, Nové mesto nad Váhom
Liať vodu do studne

Ivana Csalová, Bratislava
Lúbostrný list

Ján Bidovský, Prešov
Uhryznutia

Agnes Chrissie, Zvolen
Ealie

Cena Krajskej knižnice Eudovíta Štúra

Sandra Košútová, Ružomberok
Dievča na strome

Cena Literárneho informačného centra

Mária Blahová, Sereď
Milujem Ťa, Peter Steele

Vítané práce

Ján Fekete, Košice

Introvert

Nepominuteľná sebareflexia
rozpítvaná dopodrobna
Zašlé striebro bez kontúr
schúlená myšlienka
do kľbka rybieho oka
v priezore

Domový zvonček
s klopadlom na čele
vyklíbené paže dokorán

Strhnuté nechty
na roztrhutej košeli
s bajpasom v aorte
Otvorená zlomenina
srdcového svalu
zo sociálnej interakcie

Metafyzická

Stála v stĺpe diaľkového svetla
a volala sopránové áno
kým skrývala odhalené okraje

Do sonáty metafory plietla
ako do tmy vystrihnuté ráno
keď nahá vstúpila do foajé

Hmlovinu zamenila za číru
ako barové akordy gitarista
v časovej slučke do dávna

Napokon len tak z plezíru
vyzlečená ako jeseň z lístia
ostala krehká a hodvábna

Ôsma farba v dúhe

je biela v tvojom znení
to mi ver
Tak si vravím fajn
prídu farby
zvyšné

Počkám na október
až kolorit sa zmení
a dám si teplý čaj
z tvojej trpkkej
višne

Obratník

Augustová eutanázia
v západe obdobia
Pokles tlaku na orbite
migrujúca hmla
cez svetlomety
Napitý zvrchník
výpary imunitou

Neohlásené zrážky
strávené v mrákotách
Hojdové odlesky na sline
pavúčieho zadku
na dosah ďalší slnovrat

Ludmila Kömivešová, Banská Bystrica

Kaktus

vraj v byte odoberá energiu
nezmyslami v postoji:
keď je rozhodujúce a dôležité
významné a normálne
len ako sedí rastie žije spí
a čaká vo svojom črepníku
v substráte medzi kameňmi
chladnými a plochými
a pichá dookola
všetko
a všetkých

II.

všetko je mužského rodu, len
živelnosť nie je k dispozícii:
keď zauzlené ruky
čo presádzajú
horkosť stáby (s)púšť
na ktorej kvitne rád
vo vysušenom piesku
nepolejú
nepohladia

(Z radu nepríjemností:
Dotyk, V návlekoch, Bez plaviek)

Dotyk

(In)kontaktné trenie kože o kožu
Je nepríjemné
škvariť sa
v koži
keď pohládzaš
jeho ruku na svojom pleci
a zistíš že hladíš vlastné rameno
Len tváriť sa že sa nič nestalo
a dúfať, že si to nikto nevšimol.

V návlekoch

Ako ľahko sa chodí
domov od zubára –
len ustáť hlad
a škvŕkanie, čo narastá.
Ešte mám chvíľu,
prejdem sa mestom.
Niečo mi šušťí na podrážke
ako desiata!

Bez plaviek

Keď vlna za vlnou sa valí
prilep chodidlá o morské skaly
Ak by ťa rozum nepokoril
postojíš chvíľu nahá v mori

Čiary

(Francúzska revolúcia v novej epoche)

Nájsť v živote pozemské šťastie
By bolo akiste šialené
Z nebeského pohľadu
Nám pečú tučnejší chlieb
Vedľa božích mlynov s oblohou

Teda piť z prameňa smie každý
Kto dokáže uniesť vieru
Ducha čo sa túži pohnúť
Ísť do dažďa kresliť svet
Osamelou cestou

Vrah so sklonom písať básne

Jsou duše drsné, co samy šly žitím...

Vták zakrúžil popod vagón Zreval
Akoby vedel komu patrím
V oknách sa predĺžilo niekoľko rúk
Zmysly ožívali jeden cez druhý

Až cesta odnáša večnú chuť trpieť
Poznáte to – vrany dosadajú do pier
Roztrasený pes podojedá zvyšky
Vcelku TO nazývame vyrovnaným človekom

Teraz ma už nebite na kríž
Ani dcére nedávajte náplasť na hlavu
Dnes v cirkevnej škole zmizol dáždňik
A riaditeľ Lačný hrubo preklínal
Bezbožný svet

Prší keď v kaplnke vrážam do ľudí
O plátky prosia namiesto vďaky
Nosia nos vytiahnutý ako meč
Myšlienky padajúcej do diablovho oka

Misera contribuens plebs...
zasmejem sa za zátylkom dôstojnej dámy
Pre ňu som jeden z mnohých mŕtvych bláznov
Na výpravách bez kompasu
Muž čo vyhodil Enaudiho klavír z rozhlasu
Na putujúcu ľadovú kryhu

Literárny rušeň čušal pätnásť rokov!
Šliapacia kára nudy letela ku zvonom
Skákal som poranený ako ucho medveďa

V lesoparku vydesím milencov bez flauty
Maličké vtáča sa strasie do sucha
Nežné ženské kruhy rozvíria prach a zmiešajú
ho s krvavou pamäťou obetí

Tam sa znova pohýnaš:
J a s e n o v a c
Vlak môj...

Bozk

Žiara slnka v slnečnici,
sladkosť medu
a jemnosť vône chryzantémy,
trepot krídel motýľa
čo najvyššie tsunami v duši rozpúta,
harmonický tlkot dvoch srdc,
tanec vlčích kvetov na poli,
ako slza smútku v radosti,
ako mať nežnosť sveta na dlani,
takto sa ja cítim v tvojom objatí.

Svetlé dni

Fotografie horiace v plameňoch,
kytice slnečníc a tvoje dotyky,
ako keď oheň vzbĺkne k oblakom,
kradmé úsmevy, spomienky a slzy tečúce dolu,
všetko nasleduje
postupne k prameňom života,
k ďalším svetlým dňom z milióna.

Zasadol tieň

V kľietke
bez slova,
na mori
bez člna,
v úsmeve
lúč slnka
a nostalgia v tieni,
pod stromom,
tam, kde sa tvoja láska
už navždy rozplýva,
v slabom svite briezdenia.

Zuzana Brnoliaková, Bratislava

Dávať dávaním

Jeden človek môže mať
rád viacero ľudí –
láska sa tým nedelí,
ba priam
ráno zo sna budí
a víta nový deň:
„*Ako ďalej,
čo viacej
môžem spraviť preň?*“

Dávať dávaním
je dávný kľúč,
ako získať,
aj keď mnohé z nás
je už fuč...

Krátke nakopnutie

Úrazy a pády,
podrazy a zrady –
také nedá sa
si vybrať.

Tomu možno len čeliť,
dúfať a si veriť,
že v sebe tú silu mám,
čo to všetko prekoná!

Poznanie pravdy

Život je bludný kruh
hľadania,
nachádzania
a strácania.

A ty, úbohý človeče, si jeho štvancom.

Utekáš vpred s vidinou zmysluplnej existencie.

A zatiaľ šliapeš po kvetoch,
nezamávaš slnku na pozdrav,
nepohladiš pohľadom kameň pri ceste,
neobdaríš chmúrne úsmevom.

Neprijímaš perly najvzácnejšie tebe núkané,
ty sa len ženieš, nevedno kam...

A za tebou len spúšť,
smútok, prázdnoty holá pláň.

Čo teda chceš na tomto svete?

Si zbytočný vo vedomí vlastnej dôležitosti,
ale ak si uvedomíš, že si ničím,
pochopíš oveľa viac, ako je súdené
na jeden ľudský vek.

Silvia Budayová, Nitra

Zrkadlo

I.

z kolísky sú mama a hviezdy rovnako blízko
azda preto je ona sama tou najväčšou
je vôňou ovocného koláča
otec niekam odišiel

plačúc máva
za autobusom bojzlivých domnienok
náš prvý víkend bez nás

trpké slzy v zákutiach
dôvodom je muž
tuho ma objíma
hľadiac do svojho matného zrkadla

dlhé šaty zo snehu
tiahnu sa mi chrptom
trochu však i mátajú
vlasý mojej mamy už majú ich farbu

II.

kamsi sa stihla vytratiť
vôňa ovocného koláča
odrazu sme ja a hviezdy rovnako blízko
môj muž niekam odišiel

dojatá mávam
za balónom ustráchaných scenárov
náš prvý víkend bez nás

trpké slzy v aleji stromov
dôvodom je muž
tuho ju objímam
hľadiac do svojho ošumelého zrkadla

dlhé šaty zo snehu
zobia jej úzky driek
v očiach vidieť obavu
moje vlasy už majú ich farbu

III.

odišla (mama)
odišla som (ja)
odišla (dcéra)

to už je v povahe života
vidieť seba v iných

Kristián Lazarčík, Horné Otrokovce

Bezcitne šialene nevinní

V ten neznesiteľne horúci letný deň v mestečku Dalton panovalo ťaživé ticho.

Pre horúčavu, ktorá sem nemilosrdne zaľahla, boli jeho obyvatelia nútení prečkať dlhé chvíle pri vode, skrytí kdesi v chládku či v bazénoch najrozličnejších tvarov a veľkostí. Lad sa na hladine pohárov topil rýchlejšie a monotónne bzúčanie ventilátorov alebo pustenej klimatizácie naplňalo interiér takmer každého príbytku v meste.

Ellen Flynnová sa v podvečer tohto dňa pohodjávala na plastovej hojdačke inštalovanej do koruny stromu. Mala pocit, že sa jej okrem menštruácie začína i ďalšia vlna depresie. Čo-to sa o nej dočítala – vraj to má na svedomí nerovnováha akýchsi chemikálií v jej mozgu, z nie-tak-úplne-zrejmeho dôvodu ich je občas menej, inokedy viac, a tie zapríčiňujú tieto pochmúrne, neprijemné a hlavne iracionálne stavy jej mysle. Buď to znamenalo, že jej mozog nepracuje tak, ako by mal pracovať bežný ľudský mozog (je vlastne ako poškodený produkt z obchodu, od ktorého stratila bloček, a teraz ho už nemôže reklamovať a vymeniť za nový), a čoskoro sa dozvie, že je na doživotie odkázaná na tabletky... alebo mala jednoducho ako každý tínedžer až prehnane veľa voľného času a nevedela, čo s ním. Často je práve on tým najväčším zabijakom zdravého rozumu.

Rozhodla sa však radšej pre druhú možnosť – i keď popravde, ani tú prvú ešte tak úplne nezavrhlá. Pre každý prípad si ju iba odložila do pomyselného zadného vrecka džínsov svojej mysle (akoby jej myseľ nosila džínsy...) asi ako určitú sumu peňazí, ktorú v prípade potreby bude môcť použiť.

Pohľadom zablúdila k vysokému domu susedov Steelovcov oproti. Bolo to priemerne veľké sídlo, niekoľko poschodí (asi dve), týčiace sa skôr do výšky než do šírky, špicatá čierna strecha, úzke, elegantné, no pochmúrne rímasy.

Ten typ domu, v ktorom by mohlo pokojne strašiť a nikoho by to ani tak veľmi neprekvapilo. Ľudia by skôr iba znudene, bez väčšieho záujmu, odvrátili pohľad s pretiahnutým: „Ahaaa, no samozrejme,“ pretože to samozrejme naozaj je, či chcete, alebo nie. Ten dom mal jednoducho svoju vlastnú odstrašujúcu atmosféru, ktorú vyžaroval permanentne. Vôbec nezáležalo na tom, či bolo slnečné ráno naplnené spevom vtákov až po okraj belasej oblohy alebo upršaný ponurý deň v mrazivom novembri. Večne bol obostretý svojím vlastným oparom temna a tajomstva.

Pokiaľ Ellen vedela, v dome bývala pani Steelová, pekná žena v stredných rokoch, blondína, vlasy vyčesané dohora a zopnuté štipcom vzadu na hlave, kedykoľvek opúšťa príbytok, vykonáva záhradnícke práce vzadu na záhrade alebo len tak zamyslene hľadí do dialky pred sebou z balkóna, nespokojne krčiac obočie, ani čoby aj ju občas trápila jej vlastná nepokojná myseľ. Upravená, no veľmi pri-

rodzene, nosí draho a kvalitne pôsobiace oblečenie, akoby jej bolo šité priamo na mieru (a s veľkou pravdepodobnosťou a viac než len priemerne „dobrým“ finančným zabezpečením od jej manžela i je). Pôsobí seabedome a tiež inteligentne, oplývajúc takou tou životnou múdrosťou, akou začne disponovať takmer každá (naozaj len a bohužiaľ *takmer každá*...) žena po tom, čo sa stane matkou.

Avšak v živote Silvie Steelovej mala v toto horúce neskoré popoludnie nastať zmena. Celkom razantná, povedali by ste pravdepodobne. Ohlušujúce ticho v momente nahradil klesajúci výkrik. Žalostný výkrik. Tenulinký a ostrý zároveň, až z neho zabolia uši. Priam agonický a zakončený príliš skoro, ako utáť britvou rozhodným *plesk*. Bolo to takmer komické *plesk*, podobné plesknutiu surového mäsa o podlahu. Smiešne *plesk*, ktoré prišlo rovno z dláždenej terasy Steelovcov.

Ellen Flynnovej sa v mysli na moment vybavila veľmi realistická predstava nadmerne veľkého plátku surového mäsa na ich kuchynskej podlahe. Bol to však až cukríkovo ružový plátok mäsa a z nejakého dôvodu bola tá predstava o to odpudivejšia. Fuj. Na chvíľu sa jej dokonca zazdalo, že cíti i jeho pach. Až potom začala pátrať, čo sa počas tých zopár sekúnd vlastne udialo. Ozvalo sa škrípanie veľmi starých dverí a následne už celý zvukový výjav opäť pohltilo ticho dňa.

Až o pár hodín neskôr sa Ellen dozvedela, akej udalosti sa to vlastne mohla stať svedkom, keby práve nefantáziovala o nadmerne veľkých plátkoch surového mäsa. Malá Lizzy Steelová, nevlastná dcéra Silvie Steelovej, spadla z balkóna a zlomila si väz. Nehoda. Hrozná tragédia. Jedna z tých, ktoré prídu nečakane (o iečo viac nečakane než *iné* katastrofy, pretože sa stala práve Steelovcom a oni o tragédiách doteraz iba čítali a sledovali reportáže v televízií). Počiatočný šok z udalosti dopadne ako ťaživá clona, ktorá na čas všetko utlmí. No iba do chvíle, než príde intenzívne rozjasnenie zmyslov. Niečo ako facka skrz váš duchovný život – akoby do komory, kde sa nachádzajú vaše vlastné životné pravdy a skúsenosti, vnikol prievan a narobil tam trošku neporiadku. Nič hrozné, časom sa to proste uprace, no nebuť prievanu, určite sa do toho dobrovoľne nepúšťate.

Podobný neporiadok to narobilo i v duši mladej Ellen. A ako sa ukázalo, nielen v jej. Silvia na druhý deň ráno zazvonila pri dubových dverách Flynnovcov. Začervenané opuchnuté oči, neupravený zovňajšok a páchnuci dych boli už iba spomienkou na plačom prebdenú noc.

Ellen bývala iba so svojou matkou, kartárkou/vešticou/terapeutkou, ktorá bola v Daltoni známa ako „*tá čo hovorí s anjelmi*“ alebo „*podivínka*“. Marta Flynnová mala v tomto meste váženejšie spoločenské postavenie než mestský kňaz. Pokiaľ niekto potreboval vysvätiť dom, z dlhej chvíle a zvedavosti nahliadnuť do svojej budúcnosti alebo si nechať poradiť v existenčných otázkach (ktoré už o týždeň strácali akýkoľvek význam, pretože boli nahradené opäť novými), bola to práve Marta, na koho sa obrátili.

„Nie som si istá, či verím týmto veciam,“ objasnila okamžite po pozdrave Silvia, „no myslím, že potrebujem vašu pomoc.“ V ten deň Marta a Silvia prekročili

akúsi pomyselnú hranicu ich spoločného vzťahu od susediek, ktoré sa maximálne pozdravia cez plot v záhrade, na susedky, ktoré potrebujú pomoc a pomáhajú. Človek by si mohol myslieť, že to začína zaváňať počiatkom priateľstva...

A tak sa Marta Flynnová o pár hodín neskôr toho istého dňa vybrala zbrať honosné sídlo Steelovcov zlých síl a duchov. Vyzbrojená sušenými bylinkami a odvarmi v sklených fľaštičkách, ukrytých v plátennej taške s vyšívanou mandalou, ktorú dostala od Ellen na Vianoce. Tá ju, samozrejme, sprevádzala – priateľstvo so Silviou bolo ešte v príliš čerstvom zárodku a v tom dome predsa zomrelo dieťa za celkom záhadných okolností, nie je blázon, aby tam šla sama. Nakoniec, aj ona je iba cítiaca ľudská bytosť s predsudkami. I keď veštice radšej uprednostňujú výraz „*intuícia*“.

Mohutné dubové dvere im prišla otvoriť Jill. Dvojča mŕtvej Lizzy. Obe dievčatá mali trinásť rokov, chystala sa oslava ich štrnástin a podľa osobných skúseností Ellen mali obe veľmi panovačné vystupovanie. Marta ich s veľkou obľubou a škodoradostným podtónom (veru aj veštice ho sem-tam používajú) volala narcisy, a podľa Ellen naozaj nemali ďaleko od toho skutočného patologického narcizmu. (Aj keď kto to vie naozaj určiť so stopercentnou istotou? Psychiater? Ale prosím vás, keď veštice používajú intuíciu, odborníci ju určite používajú tiež, len ten fakt skrývajú za tituly z vysokej školy. Aj oni sú predsa iba ľudia, nie stroje s automatickou databázou. Ale to je, samozrejme, úplne v poriadku, však áno?)

„Silvia nie je doma,“ predniesla Jill s dôslednou artikuláciou bez náznaku úsmevu.

„Jill, zlatko, samozrejme, že som. Choď, prosím ťa, od tých dverí,“ Silvia sa zjavila vo dverách vedľa Jill a prívetivo, i keď trochu strnulo, ju popohnala späť do domu. Vlasy mala uhladenejšie, zápach z úst sa vytratil. Obe obdarila trochu kriovým úsmevom, akoby sa hanbila za neporiadok v dome či čo, a potom ich pozvala dnu. Interiér na rozdiel od exteriéru nevyzeral až tak príkro. Pôsobil vlastne oveľa domáckejšie – ako príjemné miesto na život rodiny s deťmi.

„Nie som si úplne istá, kde začať...“ zaplesla Silvia nervózne rukami. Väčšinou chodila vzpriamene, nie upäto, iba vyrovnané, s hlavou hore ako človek, ktorý si je vedomý svojho miesta vo svete a je s tým miestom stotožnený, kamkoľvek sa pohne. Dnes však boli tieto základy oveľa vrtkejšie a ona pôsobila akosi nepokojne.

„Vlastne môžeme začať rovno tu,“ povedala Marta mäkkým tónom a zložila si tašku z ramena. Po celý čas z nej nespúšťala starostlivý pohľad matky. Podľa Ellen bol tento typ Martinho hlasu pre Silviu niečo ako uspávacia injekcia pre veľmi choré, trpiace zviera. Načisto ním Silviu odzbrojila, do očí jej vohnala slzy a tá rýchlo žmurkala. Tak trochu jej dala potrebnú dávku láskavosti na to, aby sa konečne začala vyrovnávať s tragédiou, ktorá jej nečakane vtrhla do života.

„Ach, prepáčte, Marta.“ Chrbtom ruky si rýchlo utierala slzy. Silvia bola jednou z tých žien, ktoré svoje emócie nedávali príliš najavo. Zdali sa rozumné, vyrovnané, no nedostupné. Jedny z tých, z ktorých nie je také jednoduché vydolovať

úsmev, a keď sa to niekomu podarí, je to pre neho priam výnimočný moment. Znie to celkom povrchné, no v podstate nejde o takú nezvyčajnú túžbu.

„To je v poriadku, moja drahá. Prechádzate náročným obdobím, je to absolútne pochopiteľné.“

Pokiaľ majú muži svoje „baliace ťahy“, Marta mala rozhodne *svoje láskavé ťahy*. Silvia jej spočinula na ramenách a pleciami jej žiaľom až tak nadskakovali. Ellen sa poobzerala po veľkom upravenom dome. Keby odtiaľ niečo šlohla, najskôr by si to nikto ani nevšimol. A keby aj, Silvia by najskôr iba mávla rukou s kreditnou kartou (svojho manžela?) na dlani a všetko by bolo opäť v poriadku. Samozrejme, Ellen neplánovala nič kradnúť, len jej to zišlo na um. Nie je predsa zlodejka. Ruku na srdce, aj vám aspoň raz za život stopercentne napadlo, že dačo potiahnete – no tak sa netvárite tak svätuškársky.

Keď sa Silvia o niekoľko minút neskôr upokojila, a vzťah s Martou za tých zopár chvíľ razom nabral na priateľskej intimite, rozhodla sa, že si spolu vypijú šálku čaju. Už-už Martu aj Ellen viedla na terasu, keď sa zarazila pri zadných presklených dverách, ktoré tam viedli. Zbledla ani mrmor, v očiach sa jej zračil des. Cez okno bolo na dláždenej terase ešte stále vidieť vyblednuté hnedé fláky od zaschnutej krvi, ktoré sa niekto usilovne pokúšal vydrhnúť. Niekde na tých miestach pravdepodobne zomrela Lizzy.

Silvia si odkašľala. „Pôjdeme radšej do kuchyne.“ Kyslý úsmev, otočka, smer kuchyňa. „Počkať,“ zvrtila sa späť a pohľad zavrtala priamo do Ellen. „Poznáš sa už s Milesom?“

Tlkot Elleninho srdca nabral na rýchlosti. Pokrútila hlavou.

„Miles!“ zvolala Silvia do širšieho priestoru pred sebou. Aké jednoduché! Kto by bol povedal, koľko nových vzťahov vzíde z jednej hroznej nehody, však? Úžasné. „Miles je trochu utiahnutý, no inak je to skvelý chalan. Povedala by som, že iba potrebuje niekoho, kto by ho sem-tam vytiahol von. Nie je však môj vlastný. Ani jedno z týchto detí nie je. Bohužiaľ. No milujem ich ako svoje.“

To môžete celkom ťažko porovnať, pomyslela si Ellen, *keďže vlastné nemáte ani jedno.*

„Pred niekoľkými rokmi som čakala vlastné dieťa. Ale potratila som. Bola som v druhom mesiaci.“

Ach, Elleniným vnútorným svetom náhle preblesol chlad hanby.

Miles sa o chvíľu zjavil vo dverách kuchyne. Bol to bledý, tmavovlasý chlapec, o niečo starší od Ellen, samá ruka, samá noha, s ľadovo modrými očami, ktoré až tak bodali priamo do jadra Elleninho mladého srdca. Nestávalo sa však príliš často, že by ho Ellen stretávala vonku. Bola to škoda. Pre ňu. A jej mladé srdce, prirodzene.

„Napadlo mi, že by ste s Ellen mohli nájsť spoločnú reč, a my si s Martou spolu zatiaľ vypijeme čaj,“ hovorila smerom k Milesovi, zatiaľ čo vyťahovala šálky. Zrazu z nej bol niekto iný. Vyrovnaná suseda Silvia, ktorú dovtedy poznali, sa zrazu

kamsi stratila. Možno aj ona spadla z balkóna a zlomila si väz. Miesto nej tu teraz bola nová, priateľská, nervóznejšia Silvia. Silvia, ktorá sa roztopašne zachichoce pri slovách „vypijeme čaj“.

„Tak podť,“ povedal Miles, ešte vždy upierajúc pohľad na svoju macochu. Vyzeral, akoby sa strachoval o jej duševné zdravie a zároveň sa na ňu hneval. Koniec koncov, bola akýsi votrelec, nový článok, ktorý tu nebol od začiatku – Silvia je vlastne umelý kľb, vďaka ktorému je táto rodina zdanlivo úplnou. Ale iba zdanlivo.

Miles viedol Ellen po dlhých schodoch, osvetlených lampami. V dome bola napriek popoludňajším hodinám tma. Stačilo by zopár okien a bolo by tu hneď svetlejšie.

„Takže ty si tuším Miles, však?“ nadhodila Ellen. Táto fráza väčšinou fungovala na začatie rozhovoru. Pokiaľ nie je idiot a neodbije ju suchým „presne tak“, pôjde to.

„Áno, a ty naša suseda Ellen, všakže?“

Takže nie je idiot. Skvelé!

„Mrzí ma, čo sa stalo malej...“ Nebola si istá, či o tom môže hovoriť. Či sa to vôbec tak skoro patrí. Ale tváriť sa, že sa nič nestalo, by bola predsa hlúposť. Bola to jeho sestra, i keď sa zdalo, že to znáša oveľa lepšie než Silvia. Nemala by povedať niečo ako „úprimnú sústrasť“? Mala pocit, že sa to hovorí vždy, keď niekto zomrie, asi ako keď si človek kýchne a druhý povie „na zdravie“.

„Áno... ďakujem.“ Zdalo sa, že tiež nevie, ako reagovať. Super. To sa hodí. Nemajú si čo vytknúť. Nebola si však istá, či sa o tom chce rozprávať. Spýtala sa.

„Ak chceš...“ odpovedal.

Okej. Zatiaľ to celkom ide.

„Tak čo sa vlastne stalo?“ spýtala sa priamo. „Bola som práve vonku. Vzadu na záhrade. Počula som ju kričať, kým padala, ale nič som nevidela.“

„Ako to?“

„Práve som sa zamyslela, vieš?“

„Jasné.“ Miles sa pousmial. „Aj mne sa to občas stáva.“

„No a potom to mame povedala pani Pondersová, keď si prišla vyložiť z kariet.“

„Tvoja mama je dačo ako veštica, však?“

„Hej.“

„Dokáže čítať myšlienky?“

„Nie.“ Ellen prevrátila očami.

„Vďakabohu, však?“ Opäť úsmev. Asi sa zamilovala. „Zaujímavé,“ pokračoval. „Moja mama, teda Silvia, to donedávna hádzala do škatule s názvom ‚hovadiny‘.“ Pri poslednom slove skutočne naznačil úvodzovky prstami. Bolo to zvláštne gesto. Podľa Ellen patrilo skôr do filmov, a nie do skutočného života. Pôsobilo to umelo a idiotsky. Až ju z toho pichlo pri srdci. „Ale po tom, čo sa stalo Lizzy, akosi zmenila názor. Správa sa divno. Až príliš sa stará.“

„Bojí sa.“

„To mi je jasné. Ale aj tak mi to lezie na nervy. Mám výčitky z toho, že to tak cítim. Chápem ju. Ale čo s tým spravím? Je to celkom nanič.“

Na chvíľu medzi nimi zavládlo ticho. Vyšli na prvé podlažie s jediným oknom, ktoré sa ako-tak snažilo osvetliť tmavú chodbu, a Miles zahol doprava k dverám. Za nimi sa nachádzala obývačka. Obrovské okno a presklené balkónové dvere, ešte vždy zasadené v starom ráme, dominovali celej miestnosti. Prepúšťali dnu priam nebeskú žiaru zapadajúceho slnka a dlhokánske závesy sa zľahka pohojdávali v jemnom letnom vánku. Bolo to ako vojsť to raja či kam. Ellen si vedela predstaviť, že by v tejto miestnosti trávila mnoho času, keby mohla. *Priateľstvo s Milesom sa zdalo čoraz výhodnejšie*, napadlo jej. Samozrejme, iba žartovala – naozaj.

„Ahá, to je ten balkón z ktorého spadla, však?“

„Áno.“

Ellen pocítila záchvev vzrušenia. Vzal ju na miesto činu. Bolo jasné, že sa táto izba príliš často nepoužívala. Bolo tu priveľa prachu. Napriek tomu sa tam Lizzy hrávala. *Podivná rodina...*

„Nie je ti nepríjemné tu byť? Nevyvoláva to v tebe nepríjemné... spomienky?“

„Prečo by malo?“ spýtal sa zarazene.

„Neviem. Len sa pýtam. Spadla predsa odtiaľ.“

„To hej, a som si istý, že keby ona mala tú možnosť prísť sem znova, určite by to v nej prebudilo veľa dojmov.“ Pousmial sa. Opäť tou zvláštnou zmesou – emočným kokteilom podráždenia i smútku. Ten chalan v sebe drží veľké množstvo hnevu. Vkráda sa k nemu neustále, akoby ním otrávil celý svoj organizmus. Je to ako jed. Ako láva, čo sa mu rozteká zo žalúdka do krvného obehu a prúdi mu celým telom, kým ho strávi. To nie je vôbec dobré. Povedala by to aj Marta. Ellen to vedela. Príliš dobre. Z vlastnej skúsenosti najlepšie.

„A ako sa jej to vlastne stalo? Bude to riešiť aj polícia?“

„Nemajú príliš čo riešiť. Sedela na zábradlí. Silvia, teda mama, jej to miliónkrát zakázala. A ten posledný raz nestihla.“ Mykol plecami. Tak ľahostajne.

„Prišlo poučenie,“ kývla Ellen.

„Presne.“

„Trochu prítvrde, nemyslíš?“

„Kurevsky. Ale ľudia tvrdia, že to tak občas býva.“

„Ľudia tvrdia veľa vecí a v mnohom si protirečia.“

„To je tiež pravda.“

Ticho. Znova.

„Tak čo budeme robiť?“

„My?“ Miles podvihol obočie. Úsmev.

Aj Ellen sa usmiala. „Možno som niečo predsa len videla. Ktovie.“ Zrazu ako-by sa do miestnosti vkradol pach statickej elektriny. Bzučanie ticha.

„Čo budete robiť teraz? Odstáhujete sa?“

„Mama chce odísť. Pravdepodobne sa rozvedú. Konečne. Nikdy im to príliš neklapalo. Otec sa k Silvii nespráva príliš pekne. Takmer neustále cestuje, a keď je doma, je stále nervózny. V poslednom čase sa príliš často hádajú. A navyše majú málo času, aby to vôbec riešili. Skôr než sa dostanú na koreň konfliktu, odíde.“

„Ale to môže byť pre ich vzťah celkom blahodarné, nie?“

„Ale na ako dlho... Nikdy im to nevydrží. Silvia chcela odísť už dávno. Vtedy sa hrozne pohádali. Naozaj kričali na celý dom, rozbíjali taniere, dokonca prevrátili stôl v kuchyni.“

„Ten ťažký mahagónový?“

„Presne ten. Nakoniec sa upokojili v izbe. Na druhý deň sa na seba opäť lepili, rozprávali si tak sladko, že by z toho jedného štípali oči. Ale vydržalo to len krátko. Potom sa všetko vrátilo do starých koľají.“

„Zbil ju niekedy?“ napadlo Ellen. Jej otec to kedysi robil Marte.

„Zopárkrát. Mala modriny, ale nešla s tým na políciu.“

„To robila aj moja mama. Nakoniec sa jedného dňa zodvihla a odišla. Do domu sa po veci vracala iba v sprievode bratranca. Je to strážnik vo väzení. Rozvod prebehol hladko, ťažké bolo iba všetko to, čo mu predchádzalo.“

„Myslím si, že sa bojí. Silvia. Otcovho návratu domov. Cíti výčitky.“

„Z čoho?“

„Kvôli tomu s Lizzy. Počul som na chodbe škrípanie podlahy, keď sa to stalo. Nieкто z tej miestnosti vychádzal. A nemyslím si, že to bola Jill. Jej kroky tolko neškrípu. Iba moje, Silviine a otcove.“

„Prečo by niečo také robila?“

„Myslím si, že to má veľmi dobre premyslené. Môže to byť potenciálna záchrana. Stala sa hrozná tragédia. Pritiahla tak pozornosť ľudí dovnútra. Každú chvíľu tu nieкто zvoní, ľudia nosia darčkové koše, stále nejaká návšteva. Aj tvoju mamu to sem pritiahlo. Okamžite sa spriatelili. Je to poisťka. Otec ju nebude biť pred očami iných. Myslím, že Silvia pochopila, že jej vzťah s otcom už dávno nefunguje, a tak hľadá pomoc inde. Vonku. Zároveň ho ale obviňuje z toho, že otrávil ich vzťah svojou cholerickou povahou. Je to ambiciózna žena, tak trochu ale puntičkárka. Predtým, než nadobro zmizne, chce sa ešte zabaviť. Nechce byť iba ďalšou nešťastnou manželkou, ktorej nevyšiel vzťah, pretože z toho pravého sa nakoniec vyklul znova kretén. Chce byť trochu viac. Chce pozornosť. Slávu. Svetlá reflektorov. Cenu za tie modriny, ktoré jej narobil na tele, a za jazvy na duši. Je to odmena za bolestné. Ako keď ti kúpia sladkosti po tom, čo si prekonala odber krvi u lekárky.“

„Znamenalo by to ale, že je šialená, pokiaľ by takto zmýšľala.“

„Ale to zamilované ženy často bývajú. Aj tie zúfalé. Vlastne v tom ani taký veľký rozdiel nie je.“ Znova ten jeho úsmev.

Ellen pri pohľade na neho vzdychla. „Sú schopné vraždy...“

Miles prikývol.

Opäť ticho.

O niečo dlhšie ticho. Cez otvorené balkónové dvere dnu prúdil pach grilovaného mäsa. Zmiešal sa s pachom elektriny a prachu. Neznáme dievčatá s hlasným bezstarostným smiechom prechádzali ulicou okolo. Nieкто našartoval motor krovínorezu.

Nakoniec ticho prerušila Ellen. „Vieš, čítala som niečo o chemickej nerovnováhe v mozgu... ľudia si tak určité veci vysvetľujú úplne zle a majú pokrivený pohľad na svet. Hovorí sa tomu psychóza. Choroba mysle.“

Alexander Scholz, Banská Bystrica

Nedokončené správy

Správa prvá:

Od prvého nášho stretnutia mám pocit, že sa už poznáme dlhé roky. Že máme v sebe niečo spoločné. Niečo, čo nás spája, aj keď nie sme práve spolu.

Teší ma, že môžem byť Tvojím pravidelným návštevníkom. Po privítaní mi ponúkneš jedálny lístok, usmeješ sa, a ja hneď viem, že sa zase utopím v Tvojich krásnych tmavých očiach. Úmyselne ma prekvapíš dvojzmyselnou poznámkou. Mám pocit, že k ostatným hosťom sa správaš celkom inak, menej prívetivo. Dúfam, že si všetko len nenamýšľam. Raz sa možno dozviem, kde mám hľadať príčinu. Kde a kedy si môžem veriť. Stačí mi len pár chvíľ. Dávaš mi dôvod tešiť sa na budúce stretnutie.

Stále myslím na to, čím ma zase prekvapíš. Nerád by som bol pre Teba len tuctovým úradníčkom, ktorý sa potrebuje zbaviť mesačného prídeltu stravných lístkov práve v Tvojej reštaurácii. Uvedomujem si, že moje nekontrolované reakcie Ti môžu niekedy pripadať dosť smiešne. Prekvapujú predovšetkým mňa samého.

Snažím sa odhaliť Tvoj vek. Nie som si istý. Pripadáš mi detský hravá, a pritom tak dospelácky múdra. Zámerne odmietam možnosť, že vzhľadom na moje šediny by som teoreticky mohol byť Tvojím otcom. Musel som podrobiť skúmaniu svoje žiadostivé úmysly. Aj v súdnom konaní môže byť pohnútkou príťažlivou okolnosťou. Mám už svoje roky. V našom príležitostnom vzťahu (prepáč mi ten výraz príležitostnom) mi moje roky najviac prekážajú, sú mi príťažou na nezodpovedané otázky. Chvilu s Tebou neviem správne zaradiť do svojho jednotvárneho života.

Obedňajšie menu sa pre nás stalo zvláštnym rituálom. Zúčastňujeme sa na ňom každý svojím improvizovaným dielom. V dráždivej hre si navzájom ponúkame rolu obľúbeného spoluhráča. Úlohu režiséra v spoločnej dramaturgii sa snažím zvládnuť so striedavými úspechmi.

Pri každom odchode z reštaurácie mi potajomky vložíš do vrečka zabalený ovocný cukrík – pozornosť podnikníka. Pre mňa je to vždy niečo nezvyčajné. Cítim sa ako páv s rozťahnutým farebným perím.

Správa druhá:

Minulú stredú som z reštaurácie odišiel bez Tvojej zvláštnej pozornosti, bez rozlúčenia (mala si veľa hostí), robil som si výčitky ako nespôsobilý študent po nevydarenom maturitnom večierku. Určite sa Ti to zdá trúfalé, čo všetko si v našom zvláštnom vzťahu dokážem domyslieť. Pričleniť význam aj nepodstatným maličkostiam. To bude tými mojimi rokmi. K tým Tvojim sa to určite nehodí.

Náhoda má zvláštne pravidlá. Bez zvláštneho plánovania sme sa stretli na nepredvídanom mieste v nesprávnom čase. V nesprávnom preto, lebo som sa narodil v mojich, nie v tých Tvojich rokoch.

Správa tretia:

Uvedomujem si, že moje občasné flirtovanie nedokáže mať niečo spoločné so serióznym vzťahom. Bezbrehá starcova mánia v zajatí mladej sympatickej devy môže priniesť nekontrolované následky. Stačí len málo. Nie každý oheň, ktorý náhle vzplanie, sa dá udržať pod kontrolou.

Možno si ešte pamätáš. Vo svojom „originálnom“ vymýšľaní som si namiesto obeda objednal studenú sprchu, pretože vonku panovala letná horúčava. „Všetko je možné, tiež by som si dala niečo na osvieženie,“ prikývla si s úsmevom, šibalsky pokrčila nosom, aby som si Ťa vedel lepšie predstaviť pod prúdom tečúcej vody. „A môžem si objednať aj spoločnú sprchu – spolu s vami?“ vyšiel zo mňa ešte trífalejší nápad. Namiesto strohého odmietnutia si len diplomaticky zaváhala: „Ešte si to musím rozmyslieť.“

Pri sledovaní večerných televíznych novín som bol úplne mimo obrazu. Aktuálne informácie z domova i zo sveta sa mi strácali v jednej vete: „Ešte si to musím rozmyslieť...“

Správa štvrtá:

V noci sa mi snívalo, že ležíme vedľa seba na nudistickej pláži. To mám z toho sledovania romantických seriálov. Prebral som sa celý strápený. Plný výčítiek. Našťastie prišla v tom mojom sne nečakaná búrka. Mravné zásady môjho snového podvedomia sú zdržanlivejšie ako podnety z môjho reálneho blúznenia.

Známi mi hovoria Rojo. Rojko by v mojom prípade znelo dosť neprímerane. Veď už nie som malé dieťa.

Nechcem vyzeráť smiešne, na tom mi dosť záleží. Nie ako môjmu bradatému priateľovi. Na našom mestskom kúpalisku si pri plávaní všimol vedľa seba plávajúcu neznámu dovolenkárku. Strašne sa mu páčila. Pomohol jej nafúknuť prázdny balón. Keď vyšli von z vody, môj priateľ zistil, že návštevníčka kúpaliska nie je žena, ale muž. To sú ale nápady... nemal som to spomenúť. Určite som nevhodne odbočil. Budem už múdrejší.

V živote sa stávajú neuveriteľné naschvály. Ja som toho najlepším príkladom. Život je tak komplikovaný. V medziludských vzťahoch to má človek najťažšie. (To mal byť len pokus o filozofovanie.)

V jeden piatok na konci pracovného týždňa som sa vybral do práce s nápadom, že Ťi cez obedňajšiu prestávku prinesiem kyticu červených ruží. Zase zostalo len pri nápade. V reštaurácii som Ťa nenašiel. Mala si náhradné voľno za sobotu a nedeľu. Všetko zlé je na niečo dobré. Priniesť niekomu kvety nie je pre mňa jednoduchou záležitosťou. Najmä keď mi na tom druhom zvláštnym spôsobom záleží.

Správa piata:

V nasledujúci pondelok si si všimla, že mám úradnícke ruky. Povedala si mi, že na tej vašej záhrade máte čerstvo voňajúci vietor. Veľký záhon červených ruží. Tie moje by sa u vás úplne stratili. Vo vašej záhrade, kde si všetko dopestujete vlastnými rukami. Pri slovách vlastnými rukami som získal pocit, že nemáš rada namyslených intelektuálov. Si pre mňa zdrojom pravej nefalšovanej úprimnosti, ktorá ma núti zavrieť oči a snívať – poslušne čakať. Čakať na prvý bozk Tvojich zmyselných perí.

Správa šiesta:

Dlho sme sa nevideli. Keď sme sa po čase opäť neplánovane stretli, Tvoje objatie bolo také pravdivé, že som takmer v tej chvíli stratil dych. Neviem, či to bolo z náhleho pocitu blaženosti alebo som len obyčajný sraľo, ktorý nevie chlapský riešiť nečakané okamihy vlastného života.

„Vy ste na mňa ešte nezabudli?“ skúmavo si sa mi zahľadela do očí. Pouličný ruch veľkomesta nebol tou najvhodnejšou kulisou pre naše náhodné stretnutie. Stáli sme pred výkladom s kuchynským nábytkom. Málo navštevovaný obchod už mali dávno zrušiť. Keby nás náhodou niekto fotil z druhej strany ulice, určite by si musel všimnúť, že výhodné zľavnené ceny nábytku platia len do konca mesiaca – už tretí mesiac.

Strašne si sa ponáhľala. K druhému objatiu už nedošlo. Nie každá príležitosť sa zopakuje v tej istej podobe. Nie každý je také drevo, ako som určite len ja. Stačilo len pár slov.

Správa siedma:

Niečo mi privoláva strach, rešpekt, ktorý ma oberá o odvahu nechať sa viesť vlastnými predstavami. O koľko príležitostí som už v živote takto prišiel. Prečo práve teraz sa mi všetko vracia s toľkými následkami. Kdesi som čítal, že druhá puberta u mužov má svoje pravidlá a zákonitosti. Nepripravení muži si majú dávať pozor, lebo nová miazga v ich žilách im môže spôsobiť nečakané zmeny.

Správa ôsma:

Včera som bol na spovedi. Nesmej sa. Ty si tam bola tiež. Kľáčala si na druhej strane spovednice. Spovedník sa nás pýtal, čo všetko sme vo svojom živote nevykonali. Hriechne prepásli, aj keď sa nám ponúkala tá najlepšia príležitosť. Kajúcnе si sklonila hlavu, pretože nevieš, čo všetko Ťa v živote ešte len čaká. Nemusíš prosiť o odpustenie, ba práve naopak, mám sa ti poďakovať za to, že si bola taká milosrdná v mojom chvíľkovom návrate do života. Už mi nepomôže ani sto otčenášov. Stratené roky sa nedajú vrátiť.

Správa deviata:

Spovedník nám sľúbil, že sa my dvaja ešte raz stretneme. Otvorí sa pred nami

veľká zlatá brána, za ktorou už nebude záležať na tom, kto má koľko rokov, ale kto koho má naozajstne rád.

Správa jubilejná, desiata:

Ak Ti nepošlem túto poslednú správu, tak to znamená, že som Ti neposlal ani tie predchádzajúce. A nemám oprávnenie Ti tykať. Ak teraz čítaš túto správu, tak moje ospravedlnenie v predchádzajúcej vete je úplne zbytočné, pretože z neposlanej správy sa nemôžeš predsa dozvedieť, že som Ti niečo neposlal.

Zase som to všetko zbytočne skomplikoval.

Tak mi treba.

Celý život ma sprevádzajú nedokončené (neodoslané) správy.

Jakub Matys, Liptovský Mikuláš

Tereza, (len) jedna z mnohých?

Bude to jedna z jeho najlepších sérií. Nebude ich musieť ani dlho upravovať vo Photoshope – na niektorých len zvýrazní farby sivých obitých kachličiek, štetcom možno vytiahne farbu červeného vína v pohári, zahmlené pozadie urobí za pár minút cez gaussian blur. Pôvodne sa chcel inšpirovať scénou z filmu Americká krása, v ktorej Angela leží vo vani plnej ruží, ale nezohnal ruže. Musel si teda vystačiť s tým, čo mu ponúkal rozpadnutý komunistický panelák na konci ulice, ktorý nedávno objavil. Plus fľaša Cabernetu z Tesca, ktorú potom spoločne dorazia. Bol to zaujímavý kontrast pekného so škaredým – chvíľa pohody vo vani. Alkohol a cigarety, proste luxus, aký si človek dopraje len výnimočne, vychutnávaný v kúpeľni s dierou v stene. Tereza si zobrala do dlane trochu peny a na povel do nej fúkla. Nemala najmenší problém pózovať pred objektívom fotografa a to ani v takých spartanských podmienkach. Poznali sa týždeň. Napriek tomu spolupracovala, odovzdala sa mu, užívala si to. Najprv si z peny urobila nos, potom bradu a nakoniec aj rohy. On behal okolo nej, usmerňoval ju, teraz sa pozri na mňa, teraz sa napi, nehýb s rukou a podobne. Raz obyčajný portrét, inokedy len ruka s pohárom na zahmlenom pozadí. Hoci vyštudoval niečo trochu iné, kompozícia záberu, zlatý rez a iné kameramanské srandy mu čosi hovorili a často ich využíval aj pri fotení. Práve pre jeho všestrannosť (venoval sa tiež písaniu prózy), šikovnosť a hlavne charizmu ho ženy obdivovali a s radosťou mu pózovali. Ak slečna riskuje svoje zdravie kúpaním v hrdzavej vani, tak jedine kvôli nemu.

Usmej sa.

Usmiala sa. („Počkaj! Znova sa usmej. A potom si potiahni z cigarety...“) Cvak. Väčšina ľudí sa usmieva neprirodzene, silene a na fotkách ich úsmevy vyzerajú ako odraz v krivom zrkadle, aké mávajú v cirkusoch. On potom musí sedieť doma za počítačom dlho do noci a zachraňovať fotku aspoň pridávaním zaujímavých farieb. Ona sa však usmievala, a dokonca aj smiala nádherne. Nahlas, ale nádherne. Tomášovi kohosi pripomínala. Skôr však poctivo ako konkrétne – stále si k nej nevedel priradiť reálnu osobu. Nestretol ju už niekedy predtým? Dávno, pred rokmi, keď ju ešte nepoznal? Možno zmenila účes, imidž, ale črty jej tváre mu boli povedomé. Nie, taký ksichtík rozhodne nemá každá.

Bolo čosi po tretej, keď skončili s fotením. Dopili víno, išli ku nemu na privát, potrebovala sa osprchovať. Potom do Borsalina (pizzeria v centre mesta), Tomáš navrhol, že môžu ešte skočiť niekde *na nápoj*, ako hovorieval. Autobus do Ružomberka jej odchádzal o 17:50, mali pre seba aspoň dve hodiny. Klub Hudby a Divadla, sa nachádzal v budove školy, na ktorej študovala divadelné herectvo

a na ktorej on vyštudoval filmovú scenáristiku. Do HaDa chodieval často a rád aj teraz, je teda jasné, kde sa zoznámili.

Ako k tomu došlo? Najprv si myslel, že sa to stalo úplnou náhodou, ako sa bežne ľudia spoznávajú. Dnes mu ale povedala, že si ho všimla už dávnejšie, keď fotil študentské predstavenie. Vedela, že si budú rozumieť. Čakala len na to, kedy sa na ňu konečne pozrie. Vyhladla si ho. Bol večer, klub plný, pilo sa. Sedel s kamarátmi (všetko absolventi školy) pri alkohole a mierne pripití ešte stále riešili prvú verziu scenára k filmu, ktorý plánovali natočiť. Zdvihol sa z kresla s tým, že si ide zapáliť, vtedy sa ich pohľady stretli a ona sa začala smiať. Nie usmievať, ale nahlas smiať. Tak, ako sa napríklad Věra, teda Štepa, smiala vo filme Intimní osvětlení. Tereza ale dôvod mala – páčil sa jej a smiechom predsa len zakrývala hanblivosť. Bola to citlivá a naivná prváčka, musela byť od neho aspoň o päť rokov mladšia. Ešte v ten večer skončili u nej v izbe, povedala mu, že je zadaná – k ničomu teda nedošlo. Nemohol jej to urobiť, nemohol ju zmotávať tak, ako plánoval, vyčítala by si to a to nechcel. Ale čo bude o pár dní? Bude ju predsa fotiť, ovládne sa? Pozerali francúzsky film Love (vybrala ho ona) a potom pritúlení k sebe zaspali. Bolo to v utorok.

Teraz bola zhodou okolností streda a HaD bol takmer prázdny. Mala pred sebou presso s mliekom, on šestnástku Urpiner. Sledoval ju, ako rozpráva. Začala o škole, o profesoroch, ktorí ju učia, o herectve alebo o niečom podobnom. Nepočúval. Sledoval. Jednoduché biele letné šaty – akoby videl cez ne – pevné herecké brucho, cítil ho, priam sa ho dotýkal. Snažila sa ho presvedčiť, že slovo fyziognomický sa píše fyzionomický bez g. Ach. Vždy, keď jej povedal niečo, o čom doteraz nevedela, tíško zaachkladala. Darmo, veľmi chutné dievča.

Opýtal sa jej, čo robí tento víkend. Chcel ju totiž zobrať na Urpín, kde by nafotili ďalšiu sériu, už o čosi odvážnejšiu. Predstavu mal jasnú – nahá kráska, zakrútená do hnedej deky, sediaca uprostred lúky. Miloval ženské tváre. Vyzývavý pohľad, široký úsmev, veľké hnedé oči – portrét ako vyšitý. A tiež neskutočný gýč. Možno skúsia akty. Hoci jeho fantázia nebola práve veľká, o to intenzívnejšie dokázal jednoduchý nápad prepracovať do najmenších detailov. Týkalo sa to aj jeho písania, aspoň si to myslel. Hoci nedokázal vymyslieť príbeh so zložitejšou zápletkou, jednoduché scény a pointu sa snažil opísať čo najpodrobnejšie. Zo svojho obmedzeného talentu sa časom naučil vyťažiť maximum.

Musela to však byť ona – aj keď si mohol vyberať z viacerých modeliek/kamarátok, chcel práve ju, žiadna iná do jeho predstavy nezapadala. Jej odpoveď ho však trochu prekvapila – ešte nevie, čo bude robiť cez víkend, vraj to je ďaleko. Tón jej hlasu sa mu najprv zazdal trochu odmietavý, rýchlo však zistil, že je hravý – vycítil, že s ním znova flirtuje, hrá sa. No a keď dodala: Prečo? Máš niečo v pláne? – vedel, že sa nemýli. Lákala ho čoraz viac. Čoskoro sa úplne podvolí, pomyslel si. V tej chvíli definitívne vypustil jej frajera z hlavy. Podvolili sa tie pred tebou, ty nie si výnimka. Ani Sára nebola.

Spoznal ju v Záhrade v Banskej Bystrici, na koncerte kapely Max Bazovski, z ktorého robil fotoreportáž. Po dlhom čase si na ňu opäť spomenul. Najprv zacítil jej vôňu, začul jej hlas. Vzdychy. Až potom sa objavili prvé vety, fotenia (napríklad pre Inspire magazine). Spoločné koncerty, umelecké výstavy (študentka grafiky a dizajnu), noví zaujímaví ľudia do partie. Debaty o filme, hudbe, o čomkoľvek neosobnom viedli vždy tam, kde sa dal kúpiť alkohol a hlavne kde mohli sedieť do skorého rána. Samozrejme, veľa sexu. Asi po dvoch týždňoch sa všetko skončilo. *What ever happened to our rock and roll?* Už sa jej neozval. Žili tak rýchlo, že popri tom všetkom sa nikdy nenašiel čas na skutočné vzájomné spoznávanie. Ona by si ho určite našla, on však nemal záujem. Detaily zo života svojich „obetí“ nikdy nepotreboval vedieť. Stačila mu tvár a aura, ktorá z nich vyžarovala, respektíve aura, ktorú z nich vycítil on. Bol sebec, ale to vlastne vôbec nevadilo. Jemu. Mohol si to dovoliť. No a vtedy mu to konečne došlo – to Sára bola Tereza taká podobná. Nebyť jej zelených nafarbených vlasov, nerozoznal by jednu od druhej. Pre umelca ideálne múzy.

Čas pokročil. Obaja stáli pred kaviarňou, lúčili sa. Objal ju a jej sa rozšírili zreničky. „Napíšem ti,“ povedal, ona prikývla. Mierne pripitý sedel na drevenej rozkladacej stoličke pred klubom. Nešiel ju odprevadiť na stanicu. Načo? Veď ju uvidí o pár dní. Foťák a balík marsiek ležali na stole. Sledoval ju, ako kráča cez parkovisko, až pokým sa mu nestratila kdesi pri garážach. On sa nikam neponáhla, rozhodol sa teda, že si ešte jednu zapáli.

Vytahujem poslednú marsku. Vedľa mňa pivo, ktoré sa chystám dopiť. Okrúhly stôl, na ňom prázdny balík cigariet, popolník a mobil. Po fotoaparáte ani stopy. Aby tam bol, musel by som si naň najprv zarobiť. Pomaly prestávam rozjímať. Na ráno stačilo. Pár okamihov zo života bohémskeho fotografa (a vyštudovaného scenáristu), ktorým by som sa jedného dňa rád stal, sa mi pomaly rozplýva pred očami. Ale tak to má byť, vždy to tak je. Nachvíľu sa nad sebou zamyslím a ostávam trochu znepokojený. Skutočne som ignorant zahľadený do seba? Trochu hanblivý snílek? Alebo oboje naraz?

Hodiny na mobile ukazujú 8:50 – do začiatku vyučovania ostáva približne desať minút. O chvíľu príde aj niekoľko mojich spolužiakov a čím bude slnko vyššie, tým viac študentov bude prichádzať. Medzi nimi určite uvidím aj Terezu. Kočku z našej školy, ktorú neviem dostať z hlavy. Netuším, ako sa volá, ale Tereza by sa jej hodilo. Stačilo, že sa na mňa párkrát usmiala, a ja som sa zaľúbil. Poznám ju týždeň.

Možno by som mal prestať snívať a konečne sa s ňou zoznámiť. Veľa času už nemám. O pár dní sa začne jún, potom posledné prípravy na štátnice, potom štátnice, no a potom koniec. Čo bude s nami ďalej? Uvidím ju ešte niekedy? Nechcem, aby sa z môjho života vytratila tak rýchlo ako Sára. Aspoň myslím, že sa tak volala. Spomienka na náš prvý a zároveň jediný spoločný koncert – áno, určite sa mi vtedy predstavila, ale stále si nie som istý. Ďalej, vyzeráš umelecky, čo

študuješ? S kým si tu? Čo piješ? a podobne. Potom sa mi stratila v dave pred pódium a vôbec mi nechýbala. Stačilo, aby som si pár dní nato pozrel film 9 songs. Predstavy rýchlo nabrali na obrátkach a naše vzrušujúce spoločné zážitky sa začali rodiť.

Keďže som Tereze slúbil, že jej napíšem, urobím to, zažijeme niekoľko ďalších fotení, možno akty a ktovie, čo všetko bude nasledovať potom. Ja už tuším, čo to asi bude. Vždy je to o tom istom. Nakoniec mi ostanú len spomienky na spoločné chvíle, z ktorých sme ani jednu nezažili. Vlastne neviem, či v tom chcem pokračovať ďalej. O Sárú som prišiel. O Terezu prísť nechcem.

Marta Viteková, Nové mesto nad Váhom

Liat' vodu do studne

Každý deň liala vodu do studne. Každý deň, celý týždeň. A hoci vedela, že liat' vodu do studne je také zbytočné, ako nosiť drevo do lesa, držalo ju to viac ako staré overené pravdy.

Vodu nosila zo svojho mestského bytu, aby tú studňu prebrala k životu. Kedysi to bola typická dedinská pumpa nasadená na kovovej rúre, ktorá sa hrdo ako dáma vypínala nad všetkým, čo sa tmolilo po zemi. Jej štíhle, v strede predĺžené telo a dlhé rameno ponúkali dúšok vody hojivý ako liek až dovedy, kým ju neukradli. A tak denne, napriek radám i ironickým poznámkam svojho muža, nalievala vodu do rúry, čo tam zostala, premeriavala hĺbku a čakala, či sa olovko na konci špagátu predsa len nedostane hlbšie ako minule.

– Aspoň kúsok! – želala si úpenlivo. – Aspoň o centimeter! Lenže nánosy hliny boli neľútostne nepriepustné a olovko vždy narážalo na tú istú prekážku.

Spočiatku to vyzeralo nádejne. Voda sa v rúre strácala rýchlo a dutý zvuk signalizoval, že padá do hĺbky. Postupne však hukot utíchol a voda sa lenivo tlačila von. Vyplavovala na povrch lístie i malé vodné plchy, roky udomácnené v jej útrobach. Chaoticky sa rozliezali a hľadali nové bezpečné miesto. Presne tak ako spomienky, ktoré sa drali von vždy, keď sa sem vracala. Nemusela sa príliš namáhať. Stačilo pozrieť na jednu či druhú stranu a obrazy, ktoré maľoval život, mala razom pred očami.

Znova videla deda, ako robil so susedom plot. Jasné prototypy dávných televíznych hrdinov. Vyšší Suchánek s neodmysliteľnou šiltovkou na hlave usilovne pribíjal drevené latky a nižší dedo mu podával klince. Lenže ten plot, na rozdiel od majstrov z „A je to!“, vydržal až doteraz. A dedova výchovná metóda – radšej nešťastiu predísť, ako potom zaň trestať, bola účinná aj potom, keď si brat uvedomil, že učiť kurence plávať je nezmysel.

Aj babkina každodenná otázka „Čo budeš variť, Suchánková?“ jej príde na um vždy, keď sa pozrie smerom ku kuchynským dverám. Vtedy sa nad odpoveďou „mám doma dve safaládky“ vždy uskríňala, ale dnes to považuje za ukážku skromnosti i bezstarostnosti letného dopoludnia. Čo by za to ona teraz dala?

Po týždni sa svojich pokusov vzdala a zavolała studniara z ponuky, ktorá sa jej tlačila do očí hneď za hranicou mesta.

– Ááá, to si ty? – povedal miesto pozdravu. – Myslel som si, že to niekto kúpil.

– Nie, odvetila odmerane, – prečo by som to mala predávať?

– Neviem, – v jeho hlase bolo cítiť, že ho jej reakcia zaskočila, – teraz sa také chalupy dosť predávajú...

Nedokončil.

– Ani ja som nevedela, že si to ty. V ponuke si žiadne meno ani fotografiu nemal, – snažila sa atmosféru trochu odľahčiť, hoci sa hnevala sama na seba, že sa neobliekla lepšie. V starých nohaviciach a vo vyťahanom tričku určite vyzerala ako strašiak. – Skutočne som si mala dať viac na sebe záležať, – karhala sa v duchu, – nech by to bol ktokoľvek. Veď mám, veď mám v skrini kopec slušného oblečenia. Alebo som mohla zostať v tom, v čom som prišla. Bola by som si zachovala dekórum. Ale takto – hotová pohroma!

– Jáj, kamoška! – zvolal studniar naradostene ako malý chlapec, keď prišiel k studni. – Veď teba ja poznám.

– Čoby si nepoznal, – rozladenosť z nej ešte nevyprchala, – veď si sa sem dost nachodil.

– Ale všetku vodu, – snažil sa trochu zavtipkovať, – všetku som určite nevyvláčil. Myslím, že by tu ešte nejaká mala byť.

– Veď práve, mala by – zaznelo pochybovačne, – len ako sa k nej dostať.

– To je jednoduché, – neskrýval chlapík úškrn nad jej nevedomosťou, – také malé čerpadielko a je po probléme. Nebude treba ani kopáť. A pustil sa do roboty.

Sledovala, ako mu ide práca od ruky a s napätím čakala, či voda vytryskne. Zdalo sa jej, že to trvá nekonečne dlho, ale to sa len jej nedočkavosť bila so zahánbením nad jej neslávnymi pokusmi. Radšej sa mu s tým ani nepriznala.

– Ty si pamätáš, ako som sem chodil po vodu? – prerušil zrazu jej myšlienky.

– Čoby nie, – usmiala sa prvýkrát, odkedy prišiel. – Veď si tu bol každú chvíľu.

– No, to mama stále potrebovala...

– A ja som si myslela, – skočila mu do reči a chcela ho podpichnúť, – že si sem chodil kvôli sestre. Že si sa chcel už frajerkáriť.

– Ó, nie, skutočne to mama... A aj teta Mara.

– Tá, čo sa nerada češe? – snažila sa udržať ľahkosť v konverzácii. – Vždy som si myslela, že tá pesnička je o nej. Dedo ma ju učil hneď po Malom pacholíčkovi.

– Jááj, teta Mara! – mávol rukou. – Tá sa mala. A ja som len kýble nosil ako taký pako. Ale ona za to nemohla, že studňa bola len u vás.

– Veď práve, jedna v rodine, a keď sa dvory rozdelili, potom chýbala. Ale bol si už dosť veľký, aby si pomáhal, – neodpustila si, aj keď oneskorene, malé mravné ponaučenie.

– Priznám sa, že bol som rád, keď sme sa presťahovali. Hlavne kvôli tej studni.

– Teraz má sem prísť ten sused. Amerikán, – prešla zrazu na novú tému napriek tomu, že to nechcela nikomu veľmi vešať na nos. Bola presvedčená, že čím menej ľudí o tom vie, tým lepšie. Lenže už to bolo vonku.

– A kvôli čomu? – spýtal sa a odložiac náradie, sprisahanecky sa približoval k nej. Akoby vytušil, že o tomto príliš nahlas netreba hovoriť.

– Kvôli dedičstvu, – povedala neisto. – Aspoň si myslím. Veď ten starý pán by mal teraz už aj sto rokov.

– Ja som ho nepoznal, – riekol studniar ľahostajne. Vieš, že sme prišli až po nich.

– Ani ja si na neho nepamätám. A mladý mal asi desať, keď odišli. Bol to zvláštny chlapec, – odmlčala sa, aby našla ten správny výraz. – On bol, on bol taký iný. Vtedy nevedela, prečo bol iný, ale dnes by ho charakterizovala ľahšie. Svojhlavý. – Vždy pribehol k studni, – pokračovala v opisovaní, – hrnčekom nalial do nej trochu vody, lebo veď vieš, bývala spadnutá, a potom vystrájal, aj keď mal to vedierko už dávno plné. „Toto je najlepšia vodička,“ – vykrikoval a špliechal vodu dookola. Keby ho babka nehrešila...

– No, typický chalan, – snažil sa trochu zmierniť jej kritizovanie.

– A nechcel sa so mnou hrať! – napodobnila hlasom vzdor malého ohrdnu-tého dieťaťa a naoko nahnevane dupla nohou. – Ani ten hrnček mi požičať!

Na hrnček si spomenula teraz aj preto, lebo prednedávnom si podobný kúpila. Plechový, červený. Okrem nostalgie bol v tom aj kúsok nádeje – „čo keby?“ Veď práve kvôli tomu „čo keby?“ vlastne začala šparčať aj do tej studne. Začalo ju to pokúšať a potom začala pokúšať ona. Einsteinovo šialenstvo ju celkom pohltilo.

Predstava stretnutia s Amerikánom ju zamestnávala ešte viac ako voda v studni. Mohla by upiecť slivkový koláč, aj niečo tuhšie ponúknuť, pravda, ak ešte nie je skazený nejakou tou ich „prohibíciou“. Aj vody zo studne, ak už bude hotová, mu symbolicky do hrnčeka naberie, – veď ju mal tak rád, a keď si zažiada, uvarí hoci aj bylinkový čaj. Je to predsa dôležitá návšteva. A napokon – sú aj nejaká rodina!

– No keď sem teraz ten Amerikán príde, – podotkol chlapík, – veľa radosti mať nebude. Podľa toho, ako to tu vyzerá, je to skôr za trest. Ale ja som tam už dávno, strašne, – zdôraznil, – strašne dávno nebol.

– Roky nezastavíš, – zamudrovala. – Ani pred osudom neutečieš. A je zaujímavé, – zdôraznila aj ona, – že niektorí ľudia sa z nášho života vytratia, aby sa doň zas raz vrátili.

Pozrel sa na ňu, akoby nerozumel, čo vraví, ale všimla si, že zneistel.

– Nezabudol, – zašepkala a radšej sa odvrátila, aby nezbadal jej zvlhnuté oči. Potom odišla do kuchyne a on sa pobral k studni.

– Ako vtedy, – a potom cez okno až veľmi pozorne sledovala, čo robí, len aby zahňala všetky tie dotieravé myšlienky, ktoré sa tlačili von ako plchy z rúry.

– Tak, „strašne, strašne dávno!“ – pousmiala sa zrazu nad jeho tvrdením. – To len blafuješ, kamoško. Alebo už skleróza? – nemilosrdne zaťala otázkou, akoby ho chcela za niečo vytrestať. Ktovie, čo by odpovedal, ale ona si dobre pamätá, že sa cez ten opustený dvor raz v noci až do záhrady zakrádali. Čo bolo ďalej, už možno zabudol, ale ona len tak ľahko nezabudne.

Pri nejakom strome, dodnes nevie akom, zacítila jeho bozky. Boli náruživé a dospial nepoznané. Rýchlo sa odtiahla. Dostala strach z toho, čo môže prísť.

Cítila to z každého jeho dotyku, no nebola na to pripravená. Chytila ho za ruku a aby utíšila svoje rozbúšené srdce, viedla ho opatrne pomedzi stromy, neis-

tá, či ju pochopil. Natrafili na staré, dávno zabudnuté sánky. Drevená doska bola už nahlodaná, ale kovová konštrukcia pevná. Sedeli na nich a mlčali. Napätie bolo zhustené ako vzduch v balóne.

– Ako v lete na saniach, – preriekol po chvíli a silene sa zasmial. Sršala z neho rozladenosť a potláčaný hnev. Náhle vstal, a prejdúc popri nej, bez slova sa pobral do polí. Ešte v tú jeseň sa oženil a okrem toho, že svadba musela byť rýchlo, o ňom už nepočula nič.

– Máš peknú dcéru, – preriekol, keď ho ponúkla pohárikom a koláčom. Najprv nič neplánovala vypekať, ale aby sa nepovedalo, a hlavne, aby ju spomienky príliš nepálili, pustila sa do práce.

– Hmm, – pritakala ticho. Chcela povedať: „To po mame,“ trochu si zalaškovať, tak, ako sa to obyčajne vraví, ale radšej mlčala. Spomenula si, ako jej bolo ľúto, že tak rýchlo sa jej vzdal. Chuť prvej lásky ostala nenaplnená ako pri nedopitom poslednom dúšku kávy.

A potom ešte dlho sama seba presviedčala, že tie nezábudky, čo pri sánkach vyrástli, tam nikdy predtým neboli.

– Odkiaľ poznáš moju dcéru? – spýtala sa, aby zahнала to prílišné pohrúženie do svojej duše.

– Brigádovala u syna. Kohosi mi veľmi pripomínala, ale vieš, nové meno... A vypytovať som sa nechcel.

Prikývla.

– Ale už pôjdem, – rozhodol sa znenazdajky a bez toho, aby sa niečo spýtal, povedal. – Kúpim to čerpadlo a zajtra to prídem dorobiť.

– Nie! – odmietla až prekvapujúco rozhodne. Zatiaľ nič nekupuj! Keď si to rozmyslím, ozvem sa ti.

Ešte hodnú chvíľu predýchavala a spracovávala v sebe tento deň. Všetko bolo také nečakané. Uvedomila si, že znova sa správala nemožne, spomienky ju príliš opantali a bránili jej v bezprostrednosti.

– Čo sa to so mnou deje? A hoci vedela, že všetko je dávno preč, bola rozrušená a to ju škrelo najviac.

Aby zahнала nepríjemné myšlienky, rozhodla sa vojsť do Amerikánovho dvora. Roky tam nebola a po aférke v záhrade až vtedy, keď tam našla toho obesenca.

Visel v izbe medzi oknami presne oproti dverám s vyplazeným jazykom, ako by sa chcel vysmiať celému svetu, sviatočne oblečený v bielej košeli a s lanom miesto kravaty omotaným okolo krku, v čiernych tesilkách s lesklým koženým remeňom a bosý. Civela naňho ako v zlom filme, dovtedy nič také neživo nevidela. Prúžky moču, neklamný znak, že telo prestalo vzdorovať a definitívne sa vzdalo, stiekli pomedzi nohy a zanechali na nohaviciach mokré mapy. Nepohla sa dovtedy, kým neprišiel na obhliadku lekár a otec ju neodlifroval preč.

Známou cestičkou cez záhradu prebehla rýchlo do dvora. V podvečernom šere sa na ňu z rozbitých okien vyškierali bizarné siluety postáv. Tá najväčšia bola

isto Amerikánova mama. S rukami prekríženými na prsiach a telom vystretým akoby prehltna pravítko stála oproti chlapčatú, a keby bolo v tej chvíli dosť svetla, určite by na jeho tvári bolo vidno ten roztopašný výraz, ktorý mával vždy, keď niečo vyviedol.

V druhom okne, na ráme nad okenicami, trónila mačka. Obrovská, skrútená do kľbka tak, ako ju deti maľujú na obrázky. Presne taká, aká pobehovala pred rokmi po dvore a motala sa každému popod nohy. Spomenula si, že jednu tu zabudli, keď zobrali tetu Maru do chudobinca, ale že by to mal byť jej duch, jej ani nenapadlo. Nebála sa, za tie roky, čo chodievala na chalupu sama, sa proti strachu obrnila. Napriek tomu sa strhla, keď začula šramot. Niesol sa od tretieho okna. Boli v ňom napchaté kabáty a svetre, a tak si myslela, že sa tam ubytoval nejaký bezdomovec. Zostala prekvapená, keď našla otvorené dvere a v kuchyni nečakaného hosťa.

– Ty tu čo robíš? – spýtala sa bez okolkov.

– A ty? Veď si vravela, že sem nechodíš.

– Veď nechodím, to len... – hanba ju prefackala, lebo to všetko teraz vyznieva ako veľké klamstvo. – To len teraz som prišla, keď sme to spomínali.

– Aj ja som bol zvedavý, – zaodfhal, – čo tu ten Amerikán nájde. Panebože, veď to vyzerá...

Striaslo ju. Zrejme od chladu, ktorý sa neľútostne začal tlačiť pod kožu. Zbadal to a vykročil k nej, aby ju mohol v objatí ohriať. V tej chvíli vykročila i ona. V bode, kde sa trasy ich ciest skrížili, niečo zaiskrilo. Bolo to jasne cítiť, vnímala tú silu, ktorá ich ťahala k sebe, ale i bariéru strachu, ktorá sa postavila proti nim. V rozpakoch prešli okolo seba a každý zamieril do iného rohu izby.

– Príď zajtra dorobiť tú studňu! – prelomila mlčanie.

– Alebo pozajtra. Kým príde ten Amerikán, to určite bude hotové. Aby si mu z tej zázračnej vody mohla ponúknuť, – dodal veselo, hádam za celý deň prvýkrát.

Koncom týždňa zastavilo pred susedným domom parádne auto. Vystúpil z neho Amerikán a pekná slečna. Chvíľu nerozhodne postávali na ulici, potom prešli do dvora a kým stačila zo studne do hrnčeka naberať vody, nasadli do auta a chystali sa odísť.

– Slečna, – zmohla sa v panike iba na slovo. – Slečna, počkajte, prosím!

Blížila sa s hrnčekom vody k autu, niesla ho ako „sviatosť oltárnu“ a podávala mu ju so slovami. – To je z našej studne, pamätáš si ju?

Pozrel na ňu opovržlivo, gestom odtláčal hrnček, akoby bol naplnený jedom a pohrdavo riekol. – Hrozné! Tu ešte stále nemajú vodovod.

Ivana Csalová, Bratislava

Lúboštný list

Keď detektív Orech prekročil prah zhrdzavenej brány, pomyslel si, že ešte v živote nevidel také deprimujúce miesto ako toto. Možno to bolo spôsobené ťaživou atmosférou hustého lejaka, ktorý sa spustil pred pár hodinami z napitých oblakov, ale celkový dojem umocňoval najmä pocit sklúčenosti a opustenosti, ktorý z tohto miesta sálal. Len čo sa za ním so škripotom zatvorila stará brána, preľal oblohu blesk a na krátky okamih osvetlil budovu pred ním.

Bola to mohutná obdĺžna budova z páleného vápna, inšpirovaná architektonickým štýlom z prelomu románskeho slohu a gotiky. Stará strecha niesla niekoľko veží. V jej zadnej časti si všimol o niečo novšiu prístavbu, ktorá nemohla mať viac ako pár rokov. Po budove sa pazúrili roztečené tiene stromov, ktoré boli povysádzané v jej blízkosti, a lemovali tak hrubé múry ako ďalšie hradby. Kúsok zelene v tomto areáli bol výsmech voči tmavému lesu, nachádzajúcemu sa za plotom. Z pochmúrnych myšlienok o vhodnosti tohto prostredia pre malé deti ho vytrhlo svetlo baterky, ktoré mu skĺzlo po tvári.

„To ste vy, detektív?“ opýtal sa ho hlas držiaci baterku. Detektív skrz prudké svetlo nevidel nič, len obrys mužskej postavy a rukávy uniformy. Predpokladal, že je to strážnik v nočnej službe.

„Môžete mi láskavo prestať tou vecou svietiť priamo do očí?“ zavrčal podráždene. „Takto nič nevidím,“ rukou si zaclonil oči.

Baterka zhasla.

„Musím mať istotu, koho sem púšťam, detektív,“ povedal ospravedlňujúco „Pani riaditeľka chce vedieť o každom, kto vstúpi alebo opustí areál či už ohlásene, alebo nie.“

„Viete mi prosím vás povedať,“ začal tlmene detektív, pričom významným pohľadom plynule kĺzal od ostnatého drôtu navinutého na plote cez rozbitú asfaltku príjazdovej cesty až k oknám budovy, takým malým, že by sa cez ne ledva prestrčila noha a na dôvažok – ak by to bolo stále málo – zamrežovaným. „Je vôbec možné opustiť bez vášho alebo riaditeľkinho vedomia tento areál?“

Strážnik sa štekavo zasmial a posunul si čiapku hlbšie do čela: „Ak by nebolo, nevoláme vás sem.“

* * *

Detektív sa stále nevedel zbaviť dojmu, že sa nachádza vo väzení, a nie na pôde dievčenského sirotinca pre deti od šesť do osemnásť rokov, bývalého kláštora rádoých sestier. Aspoň to sa teda dočítal v informačnom letáku v susednej dedine. Nič z toho, čo tu doteraz videl, v ňom nevyvolávalo pocit, že by tu žili nejaké deti, čo i len desať rokov dozadu.

Ktorému človeku už len napadne zriadiť sirotinec uprostred ničoho? Ďakoval

Bohu, že sa vzdal myšlienky cestovať autobusom a zobral si radšej predvídavo auto. Od sirotinca bolo najbližšie ľuďmi obývané miesto až tri kilometre. S najbližšou dedinou ho spájala vyjazdená prašná cesta cez les. Za dnešných poveternostných podmienok teda skôr po blate. Zrejme tadiaľ pravidelne chodievala len dodávka so zásobami jedla a iných potrieb určených pre inštitúciu či nejaký stratený pocestný. Bola to jednosmerná cesta končiaca sa kláštorom, za ktorým sa nachádzal znova už len les.

Detektív nadobudol dojem, že je tu posledným návštevníkom za veľmi, ale veľmi dlhý čas. Toto miesto, nebyť svetiel vo vrchných vežiach na severnej strane, zívalo prázdnotou.

Vo vnútri sirotinca to nevyzeralo o nič prívitejšie ako zvonka. Zo stien sa ošupovala omietka, koberec už dávno zažil vrchol svojej najväčšej slávy, bol viac deravý ako celistvý. Jediný zdroj svetla do miestnosti prinášalo zopár sviečok porozkladaných kade-tade po nábytku. Množstvo stečeného a nahromadeného vosku na podlahe napovedalo, že sviečky sa ako zdroj svetelnej energie využívajú dosť často.

„Funguje tu vôbec električka?“ pomyslel si zúfalo, obzerajúc si dlhú priestranú halu, v ktorej panovalo dusivé ticho prerušované len hvízdaním vetra v škárach a burácaním hromov zvonka. Toto miesto mu naháňalo hrôzu a zježilo mu i čerstvé jednodňové strnisko, ktoré si od príchodu do budovy vytrvalo šúchal dľaňou.

„Detektív,“ ozvalo sa zo schodov ťahavo. Nasledoval klepot podpätkov, spreádzaný úsečným klepotaním nechtov o zábradlie schodiska.

Detektív privrel oči a prudko sa nadýchol. Muselo sa tu všetko ponášať na situáciu v zlom hororovom filme?

„Pani riaditeľka?“

So znechuteným záujmom sa do úrovne jeho tváre dostala žena v horších stredných rokoch. Ako predpokladal, bola ako vystrihnutá z viktoriánskych románov – stará, nepríjemná a nahnevane vyzerajúca žena, mierne zapáchajúca zvetranosťou, ktorej pôvabnosť výzoru istotne len dopĺňala jej príjemnú povahu. Bola vysoká, čomu dopomáhali podpätky lodičiek s hranatým špicom, chudá ako kostlivec, miestami vycivená tak, že jej tvídové sako odstávalo v prázdnych miestach od tela. Ruky a nohy mala neprimerane dlhé k telu a chudú tvár s výrazne špicatou bradou dopĺňali veľké okrúhle okuliare, čiže v konečnom dôsledku vyzerala ako ľudská gigantická modlivka, prichystaná niekoho zožrať. Detektív už dávno nebol mladý, ale i tak pri jej zjave naprázdno prehltoľ.

„Toto je snáď zlý sen,“ zamumlal, zložiac z hlavy klobúk na pozdrav. Na podlahu dopadlo pár kvapiek vody, za čo ho sprazhila takým pohľadom, že v krátkom preblesku okamžite olutoval nielen to, že si ho vôbec snal dole, ale i svoje narodenie a príchod sem. „Dobrý večer,“ prehltoľ opytovací tón, ktorý sa mu dral na jazyk. Mal silné tušenie, že táto žena nezažila dobrý večer už niekoľko storočí.

„Tadiaľto do kancelárie,“ uviedla na rovinu, ignorujúc akýkoľvek pokus o slušný pozdrav „Isto sa rád osušíte, detektív. Trvala som na tom, nech priložia do kozubu. Tak bude u mňa príjemne teplo. V noci nekúrime, pokiaľ to teda nie je nutné.“

„Áno,“ potvrdil súhlasne, nevediac, čo vlastne ešte dodať „Počasie sa celkom nevydarilo, však?“

„Detektív Orech,“ pozrela sa mu do očí „Nerobte tú vec, čo vy a vaši ľudia v bežnom živote považujete za zdvorilú konverzáciu, odpustite si ju. Aspoň pri mne. Nestojím o to, aby som počúvala hlúpe taľafatky a hrala sa na priateľov. Pokiaľ nemáte niečo k veci, radšej mlčte.“

Vzala mu slová i úsmev z pier. Nemal rád nepríjemných a arogantných ľudí, ťažko sa mu s nimi pracovalo. Počas vyšetrovania musel nestále myslieť na to, ako môže byť niekto taký odporný.

„Tak radšej budem ticho, ty stará krava,“ pomyslel si, vzdulo sa v ňom malé jedovité dieťa, ktoré má chuť hádať sa s autoritou, „nepoviem ti už ani pol slova.“

* * *

„Agnes!“ vyštekla riaditeľka v kancelárii. Ozvalo sa energické buchnutie zadných dverí a v nich sa zjavila malá plachá osôbka s veľkými lesklými očami. „Postav na čaj,“ zasipela a odmávla dievča rukou, pričom ho nenechala ani spýtať sa, čo potrebuje.

S prudkým vyrútením sa osôbka stratila vo vedľajšej izbe, odkiaľ bolo počuť trieskanie dvierok a cinkanie porcelánu. Detektív Orech si ju nestihol ani poriadne obzrieť, ale odhadoval ju na viac ako šesťnásť liet. Koniec koncov, nie je detská práca zakázaná? Musela teda mať viac ako šesťnásť.

„Sadnite si,“ ukázala na stoličku pred sebou. Nebola to žiadosť, ale skôr príkaz. „A urobte si pohodlie. Čaj bude o chvíľu.“

Poslúchol ju. Uvedomil si, že sedí na starej rozheganej stoličke, zatiaľ čo riaditeľka sa posadila do kresla potiahnutého červenou kožou. Príkaz spraviť si pohodlie mu preto pripadal absurdný. Pomáhala tomu i opierka, ktorá pri nápore jeho chrbta kvíľivo zaprotestovala. Po chvíľke usúdil, že sa radšej opierať nebude, aby sa pod ním ten kus nábytku nebodaj nerozpadol. Vystrel sa. Teraz zaprotestoval jeho chrbát, ktorý po dlhšej úmornej ceste netúžil po ničom inom, ako sa poriadne oprieť. Ale príslub, že bude u nej v kancelárii teplo, do bodky splnila, bolo tam totižto ako v peci.

„Mohol by som...“

Riaditeľka umlčala jeho pokus o otázku zdvihnutím ruky. Obzerajúc si ho ako malú dotieravú voš, tľoskla jazykom: „Nevyzvala som vás, aby ste prehovorili.“

„Ale,“ pokúsil sa ihneď zaprotestovať. Hneď po prvom slove sa však zarazil, keď riaditeľka vygradovala svoj pohľad niekde medzi stupne pohľadu na plesnivý odkvap a švaba behajúceho po podlahe. Chvíľu čakala, či si trúfne vetu dokončiť, ale keď uvidela, že ostal mlčať s opovrhlivým pohľadom, víťazoslávne sa usmiala. Očakával, že mu konečne povolí prehovoriť, ale ona namiesto toho vstala a ignorujúc celú jeho existenciu, postavila sa ku obrovskému kamennému kozubu.

„Už zase,“ pomyslel si, keď si obzeral jej tmavú siluetu, ktorá sa črtala za plameňmi tlejúcimi v kozube. Stála meravo, chudú postavu ešte viac zošťhľovali tie, čo ju pohlcovali pri líniiach prechodu medzi jej telom a exteriérom. Ruky mala prekrižené za chrbtom. Nad krbom visel jej vlastný portrét a i keď skutočná riaditeľka práve uprene pozerala do ohňa, obraz s jej vlastnou podobizňou vyzeral, že ho stále sleduje. Portrét buď musel maľovať niekto so schopnosťou predvídať budúcnosť, alebo bol vyhotovený len nedávno. To isté tvídové sako, ktoré mala na sebe dnes, tie isté vystúpené líčne kosti, ten istý prísny pohľad. Len okuliare boli iné, hranaté, a nie okrúhle, a prsty na jej rukách vyzerali menej pavúkovito a boli obalené zdravým množstvom tuku. Vonku ťahavo zapískal vietor.

„Disciplína, detektív,“ povedala tak ticho, že ju takmer prepočul, „je tá najúžasnejšia vec na svete, nemyslíte?“

V hlave mu prebehla úžasná predstava, ako ju nedisciplinovane strčí do ohňa a nechá starú strigu zhorieť do tla. Možno z niektorého decka v sirotinci vyrastie významná osobnosť, ktorá mu za to udelí medailu za zásluhy.

„Nechápem, čo si pod tým mám predstaviť.“

„To, že disciplína je kľúčom k správne mu rozvoju plnohodnotnej osobnosti,“ obrátila sa na neho, od okuliarov sa jej odrážalo svetlo ohniska. „Ktorú, dovolím si konštatovať, postrádete.“

Od fantázie vykonať to, nad čím rozmýšľal predtým, ho zastavila postava, ktorá zahatila jeho výhľad na riaditeľku. Agnes so strieborným podnosom v jednej ruke a horúcim čajníkom v druhej šikovne spratala zo stola papiere, aby mala kam mala položiť občerstvenie.

„Podáva sa čaj, madam,“ ozvala sa nervózne. Zrejme prehovorila bez dovoľenia. Riaditeľka sa obrátila od kozuba a mlčky zhodnotila jej služby čímisi, čo by sa dalo nazvať úsmevom. Detektívovi pri pohľade naň prišlo nevoľno a dúfal, že to už viackrát neurobí. Možno ten úsmev je predzvestou apokalypsy, ktorá ešte len príde. Nechcelo sa mu veriť, že by sa to celé obišlo s takou ľahkosťou.

„Ďakujem Agnes,“ vrátila sa naspäť k stolu „Nabudúce nezaškodí trochu si pohnúť. A robiť pritom menší hluk, nie sme v krčme tretej cenovej.“

A to bolo všetko. Ten kúsok príjemnej atmosféry splasol ako mydlová bublina. Detektív by sa na Agnesinom mieste zrútil, ale tá to obišla pokorným: „Už sa to nebude opakovať, madam.“ V duchu obdivoval úbohé dievča, že si to už dávno nešlo niekam hodiť. Znova si spomenul na svoju ženu a prisahal si, že keď sa z tejto sadistickej diery dostane, kúpi svojej žene automatickú práčku, s ktorou ho otravuje už pol roka. Vždy si hovoril, že z každého stretnutia sa dá zobrať niečo dobré. Z tohto začal prehodnocovať kvalitu svojho života. Samozrejme, že je oveľa lepší, ako si doposiaľ myslel.

„Nuž, mohli by sme už aj prejsť k veci,“ povedala riaditeľka, keď sa pohodlne usadila do svojho trónu. Agnes jej automaticky pritlačila stoličku bližšie k stolu, pričom neudrživé dievča vyzeralo ľahšie ako samotné kreslo. Potom sa spratne postavila k ste-

ne ako jej tieň, prichystaná pohotovo reagovať na všetky jej verbálne aj neverbálne želania. Ktovie, či starej neasistuje aj pri splachovaní záchoda a púšťaní kohútikov.

Ruka sa mu automaticky načiahla po sušienkach, ale Agnes stojaca za riaditeľkou mu zúrivo zamávala. S pohľadom upretým na riaditeľkinu hlavu mu naznačila gesto podrezávajúce krk a popritom pomaly a nehlučne hýbala perami, akoby vravela: „Tie sú jej.“ Takže sušienky sú len pre ježibabu, ako inak. Podráždene zmenil trajektóriu zo sušienok k čajovým lyžičkám, rovnako ako riaditeľka zmenila výraz vrcholného podráždenia na štandardné podráždenie.

„Chúdence deti,“ pomyslel si skleslo, keď sa mu čajové vrecúško rozpadlo v šálke pri neúspešnom pokuse vybrať ho lyžičkou, „ich život v sirotinci stojí asi ako za tento čaj.“

„Počula som na vás dobré recenzie, detektív Orech, preto som si vás aj zavola-
la,“ začala pomaly. Dramaticky sa odmlčala, aby nechala vyprchať zo svojich slov ten chabý náznak komplimentu. Teraz to príde, pomyslel si detektív, teraz povie dačo, čím to celé zneguje.

Takmer trafil. Akurát to nepadlo na jeho hlavu.

„Predtým tu bol váš kolega detektív Kešu,“ z hlasu jej sála neprehliadnuteľná zášť, „ale bol pre mňa čistým sklamaním. Sťažovala som sa vášmu nadriadenému a ten mi odporučil vás. Chcela som niekoho diskrétného, duchaplného a niekoho, kto prejaví aspoň za mak inteligencie, ktorá by mala byť vašou nenahraditeľnou súčasťou.“

Detektív Kešu mal kanceláriu len o pár metrov od tej jeho. Bol to milý chlapík s britkým humorom, ostrieľaný nespočtým množstvom prípadov a mal dobrú povesť. Mal rád svoju prácu a vedel si poradiť aj s najnáročnejšími prípadmi. Ich šéf už nejaký čas naznačoval, že ho povýši. Bola to len otázka času. Nikto nepochyboval o tom, že si to zaslúži. Po poslednom prípade si však detektív Kešu rozhodol zobrať neplatené voľno a už sa viac v práci neukázal. Šéf namiesto neho povýšil detektíva Arašida, Inda trpiaceho nanizmom, ktorý mal vždy viac šťastia ako rozumu. A okrem toho zbalil aj ich najväčšiu kočku, detektívku Gaštanovú, a to pilo krv každému, kto ten kus ženskej videl aspoň raz na živo.

„Veci sa majú tak, že o tejto udalosti nechceme viesť žiadne záznamy,“ pokračovala riaditeľka. „Zmiznutie našej chovankyne nepovažujeme za zlyhanie tejto inštitúcie, ale hlavne za jej osobné zlyhanie. Nepotrebujeme, aby kvôli jej hlúpe-
mu konaniu padlo na naše zriadenie zlé svetlo. Už beztak máme problém získať licenciu. Táto udalosť by tomuto len poškodila a mnoho dievčat by mohlo prísť o tento krásny domov.“

Tak v tomto bol pes zakopaný. Riaditeľka sa triasla o svoje teplé hniezdočko. Zacítil jemnú prevahu. Zistenie tohto faktu mu dolialo odvahu, ktorá mu celý večer chýbala.

Odkašlal si: „Madam, smiem vedieť, odkiaľ ste nadobudli pocit, že za zmiznutie danej osoby môže osoba samotná? Ľudia zvyčajne nezmisnú len tak, väčšinou

sa na ich zmiznutí niekto podieľa. V tom lepšom prípade, áno, osoba je iniciátorom svojho, ak to máme takto nazývať, zmiznutia,“ takmer gestom naznačil úvodzovky „Väčšinou však nie je bezdôvodné, ale niečo ich k tomu vedie. Ak to nie je osobný motív, býva to väčšinou prostredie a to vám veľmi nenahráva.“

„Chcete mi snáď naznačiť, že s mojimi dievčatami sa zaobchádza zle?“ riaditeľke sa od zlosti zachveli nozdry. „Mojim dievčatám sa dostáva tej najlepšej výchovy! S kombináciou štipky disciplíny a rovnocenného zaobchádzania majú presne to, čo potrebujú.“

„Nie, to tým vôbec nechcem naznačiť, i keď o vašich metódach,“ hlavou mykol k sklenenej vitríne, kde bola zbierka trsteníc rôznej veľkosti a hrúbky, „sa dá minimálne polemizovať.“

„Agnes, poď sem,“ privolala ju riaditeľka. Agnes vystúpila z tieňa. Stála v rohu, aby bola riaditeľke stále poruke a mohla k nej pribehnúť hocikedy, keď ju bude potrebovať. Ruky mala prepletené za chrbtom a zhrbene pozerala niekam na svoje topánky. Detektív si ju konečne mohol poriadne obzrieť. Mohla mať výšku tak stošesťdesiat. Mladistvý výzor spôsobovali najmä dva husté vrkoče padajúce až k stužke, ktorou mala opásanú kuchynskú zásteru. Mala ich na hlave utiahnuté tak pevne, že jej na bledom čielku vystupovali žily.

„Povedz mi, koľko som na tebe zlomila trsteníc?“

„Veľa madam.“

„A máš pocit, že z teba nevyrástla mladá, životaschopná a sebedomá žena?“

„Nie madam, nemám ten pocit,“ odpovedala poslušne.

„Vidíte?“ riaditeľka sa víťazoslávne obrátila na detektíva „Máte tu živý dôkaz, že moja výchova nemá nič spoločné s tým, že to dievča zmizlo. Už sa opakujem, ale jej čin nemá nič spoločné s chodom alebo pracovníkmi inštitúcie.“

„Toto ako dôkaz nestačí.“

„V tom prípade vám bude musieť postačiť toto,“ riaditeľka sa naklonila k zásuvke a vybrala obálku, ktorú predhodila cez celý stôl rovno pred detektíva.

„Zdrap papiera?“

„List na rozlúčku. Doznáva sa k svojmu úteku. A navyše aj k tomu, že za jej útekem nestojí prostredie, ako ste sa mi snažili celý čas naznačiť,“ riaditeľka naberala arogantný tón, „lež nezvládnutý ľubostný život chovankyne,“ na jej tvári bolo vidno znechutenie nad tým, že musela svoje ústa použiť na to, aby povedala takú nechutnosť, ako je slovo ľubostný.

Detektív neveriacky pozeral na list: „Nemusela...“

„Ho napísať ona?“ hodila mu cez stôl spis. Zjavne si vychutnávala, že ho môže takto prevalcovať. „Vyjadrenie od grafológa. Porovnávali písmo z jej školských zošitov a písmo v liste. Ten list je nepochybné jej.“

* * *

Z chodby sa ozval lomoz postupne prechádzajúci do huriavku. Všetky hlavy, okrem tej srnčej, čo bola pribitá na stene, zdvihli pohľad ku dverám. Náhle spleť

hlasov utíchla, zrejme si uvedomujú svoju priveľkú hlučnosť a to, čo ňou spôsobili. Ozvalo sa jedno zbytočné „pst“ a ešte zbytočnejšie: „Myslíte, že nás počuli?“

Riaditeľka zagánila na Agnes: „Dievčatá už mali dávno spať. Ako to, že ešte neležia vo svojich posteliach?“

„Neviem, madam, po večernej omši som ich poslala do postele,“ odvetila ospravedľujúco Agnes. „Zrejme boli zvedavé, viete, predsa len ide o niekoho, koho poznali. Rady by vedeli, čo sa s Jankou stalo.“ Keď videla, že obraňujúca rétorika na riaditeľku nezabrala, so zmeneným tónom hlasu dodala: „Ihneď ich pošlem preč.“

„Nie, spravím to sama,“ z jej tónu hlasu sa dalo domyslieť, že si o nej myslí, že je neschopná hlupaňa. Vstala od stola, berúc z neho trstenicu, ktorou predtým na Agnes demonštrovala jej nespochybniteľný prínos, a rozzúrene podišla ku dverám. Predtým, než stisla kľučku, sa krátko zamyslela: „Vlastne, detektív, podte sem. Aspoň sa s nimi zoznámite. Koniec koncov, isto sa s nimi budete chcieť porozprávať, keď budete viesť vyšetrovanie. A keď už sú hore, nemusíme túto trápnu investigáciu predlžovať.“

I keď si to detektív Orech nerád pripúšťal, musel s ňou prvýkrát za tento večer súhlasiť.

* * *

Na chodbe stálo sedem dievčat. Už na pohľad boli všetky rozdielneho veku a jediné, čo mali spoločné, boli uniformované nočné košele, spĺňajúce normy skôr stredoveké ako súčasné. Väčšina z nich bola bosá, ale niektoré v ruke držali dreváky. Najskôr si ich vyzuli preto, aby nimi nerobili priveľký hluk na kamennej dlažbe.

„Postavte sa do radu,“ trepla trstenicou riaditeľka po stehne najbližšieho dievčaťa, ktoré prekvapene zjojlo a skrivilo tvár do bolestivej grimasy „Tomuto ty hovoríš rad? Šup, šup, ako na telesnej, od najvyššej po najnižšiu, ruky za chrbát a vystrieť sa!“

Keď sa zoradili, nespokojne si ich premerala pohľadom: „Jedna chýba,“ konštatovala.

„Lucia,“ referovala jej dychtivo okamžite jedna z najstarších chovankýň, „tá čudáčka ostala v izbe. Zrejme zase kuje nejaké pikle. Mali by ste ju radšej skontrolovať, pani riaditeľka, ktovie, čo robí.“

„Mali by ste si z nej brať príklad,“ vyštekla na ňu riaditeľka, úplne odignorujúc pokus o podlizovanie zhadzovaním neprítomnej chovankyne. „Veľmi ste ma sklamali, dievčatá. Spoločnite sa, že toto sa neobíde bez trestu. Zajtra ste bez večere.“ Otočila sa na detektíva a dodala: „Raňajky a obed, samozrejme, dostanú,“ precedila skrz zuby. Bolo vidno, že najradšej by ich nechala o hlade celý týždeň.

Detektív pristúpil k dievčatám, dve najstaršie pri pohľade naňho okamžite vyplli hrudníky. Tá viacej obdarená si rozčuchrala husté vlasy, na čo jej druhá ihneď kontrovala rozopnutím vrchného gombíka nočnej košele a nehanebným žmurknutím. Tváril sa, že si to nevšimol. Na opačnom konci radu boli jednovaječné

štrbavé dvojčičky, ktoré sa volali Mona a Lisa. Mohli mať asi osem rokov, ale tvárili sa tak vážne, že by im tipoval aj viac. Za nimi nasledovalo plavovlasé dievča so silným ruským prízvukom, ktoré sa predstavilo ako Vladlena. Nasledovala hydrocefalička Jozefína, za ňou – vďaka bohu taká obyčajná, že nepotrebovala žiadne prívlastky – Agnes a potom dve grácie, ako ich v hlave nazval – Marika a Krista. To boli tie, čo na neho celý čas vyvalovali oči a zvodne si popritom strkali prst do úst a cumľali ho s výrazom hlbokého pôžitku. Detektív nemusel absolvovať štúdium starovekých kultúr, aby si uvedomil falickú symboliku ich prstov – konkrétne jeho falický symbol – a ich ústa jeho uspokojenie. Rozmýšľal, odkiaľ sa niečo takéto v sirotinci naučili. Ak by ho zvedli a on ich nejakou nešťastnou náhodou priviedol do druhého stavu, musel by si ich zobrať so sebou a postarať sa o ne. A takúto príležitosť si nemohli nechať ujsť.

„Ktorá z vás videla Janu naposledy?“ opýtal sa prísne.

Vymenili si rozpacité pohľady.

„Jej spolubývajúca,“ povedala Mona, ale mohla to byť i Lisa. Nevedel ich od seba rozlíšiť, vyzerali rovnako.

„Lucia,“ doplnila Mona Lisu alebo Lisa Monu.

„To je ktorá z vás?“ pohľadom tápal medzi najstaršími.

„Tá je vo svojej izbe,“ odpovedala za ne riaditeľka, ktorá mala zjavne plné zuby pretŕčania dvoch najstarších, „zavediem vás k nej. Agnes, ty sa postaraj o to, aby dievčatá išli rovno spať, a ak čo i len jednej z vás napadne potulovať sa po chodbách,“ zavrčala výhražne, „dostane mesiac domáceho väzenia.“

Hrozba ostala visieť vo vzduchu ako ostrie gilotíny. Riaditeľka kývla detektívovi: „Môžeme ísť. Nasledujte ma.“

* * *

„Musím vás varovať, Lucia je trochu zvláštne dievča,“ povedala mu riaditeľka, prv než sa odporučila naspäť do svojej kancelárie. „Pristupujte preto k nej opatrne, nech si tu nikto neubliži.“

„Nemienim jej ubližovať.“

„Kto hovoril o tom, že to ubližovanie sa bude týkať jej?“

Keď vstúpil do izby, našiel spomínanú chovankyňu katatonicky sedieť na stoličke uprostred miestnosti. Nad ňou sa hompálala obesená žiarovka a okolo jej svetla v pravidelných kruhoch lietali mole. Ruky mala spôsobne uložené v lone a meravo pozerala do steny. Ani náznakom nedala na sebe znať, že registruje jeho vstup. Nôžky v bielych ponožtičkách a čiernych poltopánkach jej trčali dobrých dvadsať centimetrov nad zemou, na ktorú nedoťahla.

„Ahoj,“ pozdravil ju detektív Orech prívetivo, snažil sa odtrhnúť pohľad od jej cestičky vo vlasoch, ktorú mala uprostred hlavy, rovnú ako podľa pravítka. „Ty musíš byť Lucinka, však?“

Po dnešku už čakal všeličo, ale to, že sa Lucinka hystericky rozplače a hodí zo stoličky priamo na zem, kde začne udierať pästičkami do podlahy, naozaj nečakal.

Rýchlo uchopil malé dievčatko do rúk a zdvihol ho zo zeme, aby si náhodou neublížilo. Prinútil ho postaviť sa na hompálajúce nožičky, a keď videl, že nabralo stratenú rovnováhu, pustil ho.

„Čo sa stalo?“

„Ešte nikto mi nikdy nepovedal Lucinka,“ vzlykala a detektív ju len tak-tak zastavil, aby si do rukáva neutrela sopeľ. Kdesi v nohaviaciach našiel zapatrošené balenie vreckoviek, rozbalil ho a jednu jej podal. Čupol si k nej, aby mu videla priamo do očí. V akejsi psychologickkej knihe o výchove dieťaťa čítal, že dieťa lepšie komunikuje, keď má pocit, že sú si výškovo rovnocenní.

„A ako ťa teda volajú?“

„Lucifer.“

Detektív potlačil chuť od nej odstúpiť.

„Viem otáčať krucifix pohľadom, chcete to vidieť?“ na tvári sa jej po prvýkrát, odkedy vošiel dnu, ukázal skutočný úsmev.

„Nie!“ zvolal a ruka mu okamžite vystrelila k jej ramenu, ktoré však po krátkom zaváhaní spustil. „Teda, hm, Lucifer? Možno potom...“ nechcel ju uraziť tým, že odmietne jej netradičnú ponuku. „Som detektív Orech. Asi vieš, prečo som tu, však?“

Vážne prikývla.

„Dobre. Čo mi vieš povedať o tvojej spolubývajúcej?“

„Ja som ju nezabila!“ vyhrkla prudko. „Nezabila som ani Bohuslavu a ani Nadeždu. Teda, tú som nezabila naschvál, bola to nehoda!“

„Kto je, preboha, Nadežda?“

Lucinka uchopila jeho ruku a potiahla ho k svojmu stolu: „Prechovávam jej ostatky v tejto rakve,“ povedala mu dôverným hlasom „Keby sa to dozvedela riaditeľka, dala by ma zbiť. Nepoviete jej to, však nie? Mám zakázané nechávať si mŕtve telá v izbe. Vraj je to desivé a mňa si potom nikto nebude chcieť osvojiť.“

Detektív zakliatal a sám si z balíčka vybral vreckovku a poutieral si ňou zrosené čelo. Dievčatko ukazovalo na malú škatuľku. Obával sa toho, čo v nej uvidí. Bola príliš malá na celé telo, ale čo ak tam bude jej rozkladajúca ruka alebo čosi podobné?

Lucinka odklopila veko a so všetkou úctou odstúpila od rakvy. Detektív s očakávaným zhnusením pozrel dnu.

Pavúk. Musel uznať, že dosť veľký. Chlpaté nohy mal skrútené na saténovej vreckovke šarlátovej farby. Samou úľavou sa rozosmial, ale keď videl, že Lucinke z toho vybehli ďalšie slzy do očí, sústrastne stočil tvár do zeme a odkašlal si.

„Nech je k nej pavúčí Boh milosrdný. A Bohuslava?“

„Tá padla do fazuľovej polievky,“ odvetila, „sama som ju v nej našla. Bol okolo toho strašný rozruch.“

Detektív to chápal. Nikto nechce predsa jesť polievku, v ktorej plával predtým ozrutný nechutný pavúk.

„Neprišiel som sem preto, lebo si myslím, že by si Janu zabila,“ vysvetlil jej trpezlivo, keď už nabral pocit, že vyjadril dostatočný súcit nad mŕtvym pavúkom. „Ale bola si jej spolubývajúca, videla si ju najčastejšie. Nespomenieš si na niečo nezvyčajné predtým, než zmizla? Môže to byť dôležité.“

Videl, že dievčatko sa zháčilo.

„Posledné dni tu bolo cítiť síru,“ povedala napokon po dlhom zamyslení. „Neviem, mne sa nezdá, že by sa udialo niečo nezvyčajné.“

Detektív chápal prečo. Tejto tu neprišlo nezvyčajné asi nič.

„Ale mohli by ste sa opýtať Kristy,“ dodala. „To jej Janka nechala list na rozlúčku. Poslala ma ho doručiť. Strčila som ho Kriste cez škáru popod dvere. A keď som sa vrátila, Janka už bola preč.“

„Si si istá, že ho posielala Kriste?“

„Samozrejme, že som,“ odulo sa nečakane dievčatko „Viem čítať, bolo to na obálke. Ale ja som pôvodnú obálku zamenila za svoju, lebo som strašne chcela vedieť, čo sa v liste píše. Ale takú roztrhnutú som ju už nevedela zalepiť a Krista vie byť niekedy pekne drsná. Teraz už nebudem môcť napísať Ježiškovi, aký chcem darček, lebo som minula na to tú svoju,“ zosmutnela. „A navyše stále neviem, čo znamená slovo frnda. Nenašla som to ani v etymologickom slovníku. Asi je to nespisovné.“

„Ehm. Dám ti poslať z kancelárie zopár obálok,“ zamrmal. „A teraz mi povedz, kde nájdem Kristu?“

„Určite nie vo svojej posteli,“ zahundrala Lucia a podišla ku svojmu malému okienku v izbe a zahľadela sa von. Mávla niekam neurčito do tmy: „Tam.“

* * *

Našiel ju na múriku pri prístavbe, ako si vypaľuje zobák. Z dialky na neho zakývala. Nenamáhala sa skryť, že fajčí, a ani radosť z toho, že ho vidí. To, že sa nachádzala mimo svojej postele, ju zjavne vôbec netrápilo. Zhlboka si povzdychol a bez zbytočných rečí si k nej prisadol.

Sledovala ho, ako vyťahuje z vrecka kabáta tabatierku, a spiklenecky sa posmiala: „Nevedela som, že fajčíte, detektív.“ Uvedomila si, že na chvíľu zhodila zo seba svoju masku životom otrávenej tínedžerky. Zaprela sa do steny s rukami prekříženými cez prsia a zmeneným panovačným hlasom dodala: „Dve cigy a nebonzmem vás babe.“

Detektív sa uškrnul: „Mladá dáma, čo myslíte, kto by mal väčší problém, vy alebo ja, kebyže sa o tom dozvie riaditeľka?“ Napriek tomu jej podal dve cigarety s pocitom satisfakcie, že robí niečo zakázané. Bol to príjemne nostalgický pocit, ktorý mal naposledy, keď fajčil za prístreškom na bicykle ešte v časoch, keď chodil na strednú školu.

Chmatla po nich, jedna jej zmizla v malom našitom vrečku na blúzke a druhú si strčila do úst. Držiac ju medzi perami, zahuhlala: „Zdanie môže klamať.“

„Nebojíš sa domáceho väzenia?“

„Už beztak je to ako väzenie,“ vzdychla. „Nič sa tým nemení, dokonca to má i výhody. Pri domácom väzení nemôžeme na večernú omšu.“

„To asi nie je žiadna strata,“ prikývol.

„Nie, keď máte omšu rannú a poobednú. Ale taká Jozefína by sa z toho zákazu zbláznila. Trikrát denne sa modlí za to, aby jej odpuchla hlava.“

„Vy tu máte všetci také divné mená.“

„Vitajte v domove pre neobyčajné deti slečny Peregrinovej,“ zasmiala sa a odklepla cigaretu o provizórny popolník z konzervy, ktorý bol vyložený na múriku. „Moje meno je v skutočnosti Kristína, ale všetci ma volajú Krista. Mala som i mladšiu sestru, ktorá sa volala Bohuslava. Keď sme sa hrávali pod domom, mama na nás kričala z okna: „Krista, Boha, večera!“ a smialo sa nám preto celé sídlisko,“ na chvíľu sa odmlčala, uvažujúc, či doplniť nemú otázku z tváre detektíva. „Matka sa upila na smrť. Otca sme nepoznali. A tak sme sa dostali sem.“

Detektív lovil v pamäti, či pri zoznamovaní s chovankyňami nezačul aj meno Bohuslava, mal pocit, že ho už dneska niekde začul: „Vaša sestra...?“

Krista ľahostajne pokrčila ramenami: „Našli ju uvarenú vo fazuľovej polievke. Vypomáhala v kuchyni. Nešťastná náhoda.“

Takže to nebol pavúk.

„Krista, čítal som ten list, čo ti poslala Jana.“

Mierne sa začervenala: „A čo ja s tým? Či ste si mastili na tom káčera? Vzrušuje vás predstava dvoch dievčat, ako si to rozdávať?“

Odigitoval jej pokus o zmenu témy tým, že ho zneváži na rovinu úchyla: „V liste ťa nepriamo označuje za dôvod, prečo zmizla. Čo mi k tomu chceš povedať viac?“

„Ak sa chcete niekoho spýtať na to, prečo Jana zmizla, spýtala by som sa riaditeľky.“

„Tá s tým vraj nemá nič spoločné,“ povzdychol detektív „Všetko smeruje na teba, Krista. Nenúť ma byť na teba hrubý, bude lepšie, keď sa priznáš sama. Trest je potom zvyčajne miernejší.“

Dievča kategoricky mlčalo s pohľadom upretým na popolník: „Mala som Janku rada, ale nemohla som to opätovať.“

„Pretože bola dievča?“

„To bol ten najmenší problém,“ smutne sa pousmiala Krista. „Nad nami ako tieň stála jej matka. Radšej by som padla za sestrou do polievky, ako čelila jej matke. Jana sa bála toho dňa, kedy nám na to príde.“

Detektíva jej odpoveď prekvapila: „Jej matka? Myslel som si, že ste tu všetky siroty.“

„Jana nebola sirota,“ nechápavo sa na neho obrátila Krista „I keď, kiežby bola,“ odpinkla ohorok do popolníka. Trafila.

Detektívovi pomaly zapadali kolieska v hlave: „Chceš tým, povedať, že jej matka je...“

Krista na neho pozrela: „Samozrejme. Kto iný ako riaditeľka?“
Pozeral na ňu ako obarený.
„Stále si myslíte, že som hlavná podozrivá? Vravela som vám, že zdanie môže klamať. Stále sa nechcete spýtať riaditeľky na to, prečo Jana zmizla?“

* * *

Detektív nahnevane kráčať asi po piatom schodisku v sirotinci. Len čo mu Krista povedala fakt, o ktorom sa riaditeľka zabudla akosi zmieniť, a to, že stratená chovankyňa je vlastne jej dcéra, rozhodol sa vybrať rovno za ňou a celé si to s ňou vydiskutovať. Zamlčovanie tak dôležitých informácií považoval za marenie vyšetrovania.

Obzrel sa. Mal pocit, že presne na takom istom mieste sa nachádzal pred polhodinou. Nechápal, ako sa niekto v tomto bludisku môže vyznať, tmavé priestrané miestnosti vyzerali ako cez kopirák. Dievčatá zrejme splnili riaditeľkin príkaz, pretože na chodbách nebolo živej duše. Hrdosť, ktorá bola silnejšia ako jeho únava, mu bránila, aby zatelefonoval riaditeľke. Živo si vedel predstaviť jej škodoradostné poznámky o chýbajúcom orientačnom zmysle a zdravom sedliacom rozume. Myslel si, že cesta k jej kancelárii bola jednoduchšia a menej zložitá, ale zrejme sa precenil. Namiesto toho sa dostal schodiskom do východnej veže, neskôr sa ďalšie schodisko končilo v zatarasenej slepej uličke a ďalšie ho naviedlo na rovnaké miesto, odkiaľ prišiel.

Búrka vonku ustala, ale dážď ostal. Počul ako bubnuje na okenicové tabule a nútil sa nemyslieť na to, aký veľmi desivý je kláštor uprostred noci. Stačila mu myš, ktorá mu prebehla popri nohách, keď blúdil na jednej z chodieb. Sviečky už dávno zhasli, a tak si po druhom neúspešnom pokuse trafiť do riaditeľne zobral z haly svietnik.

„Pomoc,“ ozvalo sa zrazu tlmene. Hlas sa odrážal od stien a znel, akoby bol niekde blízko. „Prosím, pomôžte mi!“

Zastal.

„Kde ste?“ zakričal, dúfal, že mu z hlasu nepočuť strach zmiešaný s napätím.
„Povedzte ešte niečo, nech viem, kadiaľ ísť!“

„Pomoc!“

Išiel to odniekiaľ zdola. Otočil svietnikom doprava a svetlo z neho dopadlo na schodisko vedúce do podzemia.

„Prosím, čokoľvek, len nie mučiaren,“ zastonal, ale napriek tomu vykročil k nemu.

„Počujem vaše kroky! Ste blízko!“

Ešte viac zrýchlil, počul svoje vlastné kroky, ako sa ozývajú, keď bežal po schodoch. Šiel tak rýchlo, že striasol i plameň z jednej sviečky.

„Kde ste?“

„Priamo pred vami.“

Otočil sa a vtom sa mu zatmelo pred očami.

* * *

Detektív sa prebral z mrákot. Na temene mu pulzovala ostrá bolesť. Chcel si ranu chytiť, ale uvedomil si, že mu to znemožňujú spútané ruky. Poobzeral sa okolo seba a zdúpnel od hrôzy. Reťazou bol priviazaný o stoličku. Celkom zbytočne potriasol dľaňami, železné objatie nepovolilo.

„Disciplína, detektív,“ ozvalo sa niekde z šera izby a prerušilo niť jeho myšlienok o tom, ako sa z tejto miestnosti dostať, „je tá najúžasnejšia vec na svete, nemyslíte?“

Zažmúril oči niekde do tmy: „Kde to som? Čo sa stalo?“

Z rohu miestnosti pred neho predstúpila riaditeľka s trstenicou v ruke: „Otázkou nie je, čo sa stalo,“ desivo sa usmiala a pristúpila pomalým krokom ešte o kúsok bližšie, „ale čo sa vám ešte len stane.“

Konečne vstúpila do svetla, pohupujúc sa pritom elegantne zboka nabok. Voľnou rukou si prešla od prsníka až k boku. Pôsobila veľmi zvláštne. Jej okuliare mali mačací rám a sivé vlasy mala vyčesané do dvoch zvieracích ušíek. Ale to nebolo to najpodivnejšie. Najdivnejšie bolo to, ako bola oblečená. Vyzerala takmer naho, čo spôsobovali najmä odhalené ramená a veľký výstrih na dekolte. Okolo krku mala čierny obojok stiahnutý na šiji šnurovačkou. Beztak úzky pás mala pevne utiahnutý oceľovým korzetom. Obtiahnuté latexové nohavice vytvárali ilúziu, že má plnohodnotne tvarovaný zadok. Vedel si predstaviť, že klamlivý dojem sa ihneď stratí, keď si ich zvlčie dole a ukáže sa riť ako zošúverená slivka.

„Neviem, či si uvedomujete vhodnosť toho, v akej situácii sa nachádzame. Nemohli by ste ma pustiť?“

Rozhodol sa radšej nekomentovať bizarné preferencie obliekania a módnny vkus pani riaditeľky.

Zodvihla nohu a vyložila si ju na stoličku, kde sedel detektív. Až teraz si všimol, čo má obuté. Pri pohľade na dvadsať centimetrov dlhý ihličkový podpätk naprázdno prehltol. Kebyže chce, môže mu ním pokojne v mihu sekundy prepichnúť tepnu. Pozrel sa radšej niekde inde. Na mieste, kde sa nachádzal jej rozkrok, sa ukázal krátky zips. Našťastie zavretý.

„Ja si naopak myslím, že je to veľmi vhodná situácia,“ s úľubou prechádzala očami po jeho postave od tváre až ku slabinám „Nevidím jediný dôvod, prečo si to kaziť tým, že by som vás pustila.“

„Pani riaditeľka...“

Priložila mu prst na pery: „Už len Pani.“

Zvrátil tvár do strany, aby sa striasol jej prstu na svojich ústach: „Môžete mi vysvetliť, čo sa to tu deje a čo máte so mnou v pláne?“

Predstierajúc hlboké zamyslenie, posadila sa obkročmo naňho: „Vášmu kolegovi to tiež dopínalo dlho,“ dôkladne sa na ňom zamrvila, jednou rukou sa mu pritom pridržala ramena, „možno toto vám pomôže s rozmyšľaním. Zapojte svoj dôvtip, detektív.“

Striasť ju zo seba už nevedel. Nemal ako, veď bol spútaný.

„Takže za dcériným zmiznutím stojíte vy,“ ozval sa pomaly, snažiac sa ignorovať detailný výhľad na jej zvráskavené prsia, ktoré nevedel zachrániť ani upnutý korzet.

„Nie som si istá, či ja som tá, ktorej niečo stojí,“ odvetila pobavene.

Nenávidel svoje telo, že ho takto zradilo. Riaditeľka mu dlhým špicatým nechtom prešla po líci.

„Moja dcéra je v poriadku,“ rukou mu vošla do vlasov „A vy budete tiež, ak, samozrejme, budete spolupracovať.“

„Mám doma ženu a malé deti,“ bránil sa prosebne priškrteným hlasom.

„Netušila som, že máte rád skupinový sex,“ prehliadla jeho argument riaditeľka, „ani ja sa mu nebránim. Ale vyhýbam sa incestu, to sú možno tradície podporované u vás doma, a tiež ohrozovaniu mravnej výchovy maloletých, to vám asi tiež nič nehovorí. Ale dosť bolo zdvorilej konverzácie,“ siahla niekde za svoj chrbát a vytiahla kus látky a nasadila mu ho cez ústa. „Na to bude dosť času potom.“

Uhryznutia

Muž sa pozrel smerom k zatvoreným dverám. Spoza nich sa ozývali bujare výkriky a piskot päťdesiatky chlapov. Takmer úplne prehlušili brechot do krvi dohryzených psov. Nepríčetne sa díval na tie dvere. Nevnímal svet a spamätal sa, až keď mu niečie prsty lúskli pred očami. Stála nad ním korpulentná ženská postava. Vyšlo z neho len – „Hm?“ „Pýtala som sa, či si ešte niečo dáte.“ „Určite si ešte jeden dám.“ „To isté?“ „Áno. Ďakujem.“ Ženine obrie krivky mizli za barovým pultom. Otočila sa k chladničke a vytiahla z nej poloprázdnu fľašu.

Zo škatulky vybral cigaretu a vložil si ju do úst. Zapálil ju. Vydýchol pred seba kúdoľ dymu. Zrazu sa dvere otvorili. Vstúpil holohlavý tučný chlap. Bol spotený. Kývol hlavou k mužovi – „Čo tam sedíš sám? Poď naspäť do vnútra.“ „Nejdem. Mám dosť.“ „Ale prosím ťa. Veď život sa nekončí.“ V skutočnosti sa mýlil. Jeden sa už dnes skončil a druhý sa pravdepodobne skončí tiež. Krčmárka mu priniesla pálenku a pivo. Zapálil si ďalšiu cigaretu.

Ešte pred hodinou a pol stál vo vedľajšej miestnosti za tými dvojkrídlovými dvermi. V rukách zvieral bankovky, no nebavil sa ako predtým. V miestnosti bolo neznesiteľné teplo. Vzduch bol vydýchaný a šíri sa ním slaná pachuť potu. Muž ho cítil na jazyku a odpľul si na zem. Bol opretý o klietku a díval sa na čatu, upratujúcu arénu. V strede ležal biely pitbull. Kaluž krvi pod ním sa zväčšovala. Jazyk mal vyplazený na podlahe a nepravidelne chroptil. Pred ňufákom sa mu tvorila jemná karmínová pena. Okolo neho krúžil pes, ktorý ho zniesol zo sveta. Bol už úplne pokojný. Oňuchával ho a občas trúchlivo zaskučal. Vôbec nepripomínal toho zúrivého dravca, ktorý cvakal tesákmi a zabáral ich do kože svojho soka. Majiteľ víťaza vstúpil a odviezol svojho psa. K prerývanej dýchajúcej mršine sa sklónila postava a pichla psovi injekciu pentobarbitalu. Tá utlmila dýchaciu sústavu. Zakrátko bol mŕtvy. Vložili ho do priesvitného plastového vreca a odniesli kdesi k zadnému vchodu. Neskôr ho vyhodia do nejakého kontajnera za mestom. Kaluž krvi zmyli. Díval sa, ako žmýkajú do vedra handru nasiaknutú červeňou. Na stoličke sedel nemo chlap. Patril mu mŕtvy pes. Všetci porazení vyzerajú rovnako. Sedia a tupo civia na podlahu či do stropu. Po chvíli ich tvár spočíva v dlaniach, šomrú si nadávky popod nos a opijú sa z lacnej pálenky. Neskôr napadnú víťaza. Vždy ten istý scenár. Nevedel ani spočítať, kolkokrát to videl. Vždy to isté. Vždy.

Spomenul si, ako sa k tej oplzlej zábave dostal prvýkrát. Mal na výber. V momentoch, keď sám seba nenávidel, sa snažil hľadať chybu vo svojej žene. Tak či onak je nakoniec vždy všetko stvorením ženy. Z duše nenávidel, akou kreatúrou sa stal. Dobro na ňom stále zanechávalo stopy, no hľadali sa ťažšie ako nádej stroskotanca v snehovej víchrici.

Miloval svoju ženu. Zmenila sa. V ten deň, keď sedeli v ambulancii. Oproti nim sedel príjemný prešedivený lekár s veľkými tmavými očami. Naklonil sa k stolu a preplietol si prsty. Svoj príhovor začal ťažkým povzdychom a slovom – no. Obaja vedeli, že sa to nezačína dobre. Prišla aj o druhé a nikdy nebude schopná vynosiť dieťa. Zlomilo ju to. Po ničom inom vlastne netúžila. Adenomyóza alebo čosi také. Nevedel si spomenúť, či si ten názov pamätá správne. Počas tých šiestich rokov to slovo počul nespočetnekrát. Aj tak si nebol schopný zapamätať sled desiatich písmen.

Žena ho začala nazývať chladným. Pritom sa len snažil pôsobiť vyrovnané a byť jej oporou. Možno si to aj uvedomovala. To už pri jej prudko sa meniacich náladách nevedel povedať. Nenávidela sa. Nenávidela svoje telo neschopné mať pod srdcom drobca. Spomínal si aj na tú noc. Spal. Zobudil sa na tečúcu vodu v kúpeľni a na hysterický plač. Ruku položil na prázdny matrac. Nebola tam. Vstal a rýchlo utekal do kúpeľne. Vzduch bol horúci a vlhký. Para bola všade. Kľačala a nariekala do koberca pod umývadlom. Zovrel jej ramená a otočil ju k sebe. Hlavu si oprela o jeho hrud'. Vravela mu o túžbe zomrieť. Položil ju na zem. Šiel k vani, do ktorej pritekala vriaca voda. Bola číra a čistá. No tá v umývadle bola sýtočervená. Vytiahol zátku a voda sa začala strácať v odtoku. Na dne bola žiletka. V tom šoku si ani neuvedomil, že má na pyžame krv. Bez pohnutia ležala a vzlykala na dlážke. Flanelovú pyžamu mala zapnutú až ku krku. Roztrhol jej vrchný diel. Prsia a brucho mala posiate množstvom šrámov. Niektoré boli nové, po niektorých zostali len chrasty. Nevedel to. Nechcela mu dovoliť ani pohladenie. Tie, ktoré si spôsobila tej noci, boli hlboké a silno krvácali. Díval sa na tie čiary rôznych hrúbok a dĺžok. Vyzerali ako ťahy štetcom. Abstraktné dielo zúfalca. Stiahol jej celú pyžamu. Nikde nič. Skontroloval jej zápästia a vnútro stehien. Tých sa ani nedotkla. Utekal po telefón a privolal pomoc. Uterák je tlačil na prsia. To jediné mu napadlo. Pozrela sa mu do očí. Povedala mu, že si svoje peklo užíva, lebo si ho zaslúži. Z tých slov ho mrazilo. Napokon ju umiestnili do ústavu. Plánoval s ňou zostarnúť. Takto to ale nefunguje. Navštevoval ju často. Niekedy tam bola, niekedy nie. Už len veľmi vzdialene pripomínala to usmievané dievča, ktoré si pamätal. Nevládal sa na ňu viac pozerieť. Rozhodol sa, že za ňou prestane chodiť.

Nechodil ani domov. Nevedel tam byť sám. Všetko mu ju pripomínalo. Každý večer po práci sedel v krčme. Pokiaľ nezatvorili. Sedel osihotený. Vždy. Jedného novembrového večera si dal pivo. Potom druhé a potom ďalšie a ďalšie. Pred polnocou bola krčma skoro prázdna. Pri rohovom stole sedel chlap. Malý, chudý, rolák. Ničím zvláštny. Chlap vzal svoje pivo a podišiel k nemu. Spýtal sa ho, či si môže prisadnúť. Súhlasne prikývol. „Vyzeráte osamelý.“ „Zdanie klame.“ „Vy nie ste veľmi zhovorčivý.“ „Potrebujete niečo?“ „Ja? Ja nie. A vy?“ „Ja nepotrebujem nič. Pokoj.“ „Nah. Podľa mňa by vám prospelo trocha zábavy.“ „Nemám záujem.“ „Myslím, že viem, čo si predstavujete. Zle som to naformuloval.“ Nahol sa bližšie a tlmenným hlasom mu povedal, že nejde o prostitútky, ale o hazard. Muž sa

k tomu spočiatku staval skepticky. Počúval neznámeho. Krčmu napokon zatvorili. Muži stáli v zime a fajčili. Ani nevedel ako a ocitol sa pred akousi betónovou kockou.

Pred vstupom stál muž, svietiaci mu do tváre baterkou. Neznámy sa mu prihovárал a vravel o ňom ako o blízkom priateľovi. Baterka zhasla a dvere sa otvorili. Vo vnútri bolo rušno. Krčmová časť nebola preplnená. Chlapi postávali pri bare alebo sedeli pri stoloch. Pili, smiali sa a rozšafne gestikulovali rukami. Objednali si ďalšie pivo. Spoza zatvorených dverí vyšiel muž, oznamujúci začiatok ďalšieho zápasu. Všetci nadšene povstávali od pitia a odkráčali za dvere. Neznámy mu položil ruku na rameno a povedal – poď. Vstúpili do tmavej miestnosti, uprostred ktorej stála voliéra. Nad ňou zo stropu viselo mohutné priemyselné svietidlo, ožarujúce celý priestor. Sálala z neho horúčava. Slnko nad bránami pekelnými. Pletivo malo v sebe dve oproti sebe umiestnené drobné klietky, ktorých vrátka boli priviazané kusom povrazu. Akýsi provizórny štartovací box. Majitelia sa do nich snažili natlačiť dvoch vzpierajúcich sa psov. Jedného z nich, akúsi dogu, ťahali po podlahe. Nechcela sa ani pohnúť. Kňučala. Mali s ňou čo robiť. Svalnatý pes sa celou silou snažil zaprieť labami na klzkých kachličkách. Nakoniec sa im ju podarilo šmykom vtlačiť do klietky.

Obzeral si osadenstvo. Všetko obyčajní ľudia z davu. Dokonca tam boli asi tri ženy. Neznámy mu predtým vravel, že sa tu okrem spodiny schádzajú aj lekári, učitelia, policajti či zástupcovia mesta. Všetci mávali plnými hrstami bankoviek. Skandovali, hrešili. Všetci vyzerali byť uchvátení týmto groteskným divadlom. Niektorí pôsobili ako zrodení pre tento moment. „Chceš staviť?“ Otočil sa za hlasom. Dívali sa na neho oči, ktoré mali pod sebou hlboké kruhy. Stará koža, posiatá vráskami. Postava mala na hlave masťné vlasy, učesané krížom cez plešinu. Vysúkal zo seba akési divné mená. „Čo?“ spýtal sa muž nechápavo. „Či chceš staviť na niektorého psa. Ten čierny?“ Muž bol ako obarený z toho všetkého, čo sa dialo. Peniaze mu vytiahli z dlane so slovami – tak teda čierny. Na to, čo sa dialo ďalej, má len matné spomienky. Priblížil sa k voliére. Videl, ako zatiahli za povraz a psy vbehli do arény. Agresívne vrčali a cerili zubiská. Zrazu sa do seba pustili a trhali sa v beštiálnom zmätku. Za mužom sa natriasal obrovský tučný chlap. Nemal tričko a na ľavom bicepse mal vytetovanú svastiku. Z celých pľúc reval – „Vytrhni mu srdce, kurva! Vytrhni mu srdce!“ Muž nachvíľu stratil kontakt so svetom. Bolo po všetkom. Čierneho psa vyvádzali na koženom vodidle z voliéry. Kríval. Pravú labu mal celú od krvi. Museli mu nasadiť náhubok. Oháňal sa naokolo a nechcel k sebe nikoho pustiť. Kľakol si k nemu ten istý chlap, ktorý popravoval zdochýňajúcich. Kožu na labe mu zovrel medzi palec a ukazovák. Ihla prešla srstou a tekutina v objímke sa stratila v psom tele. Pes do minúty zmalátnel. Nevládal stáť na nohách. Majiteľ ho vzal do náručia a odvliekol ho preč. Vyzeral ako bezbranné šteňa. Ktosi muža pobúchal po chrbte. Otočil sa. Opäť na neho civil chlap so zvráskavenými mesačnými panvami pod očami. Chytil mu ruku

a strčil mu do nej štyri stovky. „Nie zle a to si ani nechcel stavať. Vyťaž zo svojho začiatočnickeho šťastia maximum. Ďalej to takto nepôjde na vecky, to sa môžeme stavať.“ Muž sa rozosmial a odišiel. Pozoroval, ako prerozdeľuje kopu peňazí medzi ostatných s naklonenými miskami váh.

Pohľadom pátral po neznámom. Nevidel ho. Strčil si peniaze do vrecka na nohaviciach a vybehol von. Predral sa mužmi čakajúcimi na ďalšie jatky. Vonku mrzlo. Vybral cigarety a jednu si vložil do úst. Roztrasenými rukami sa snažil zapáliť si. Škrtal naprázdno. Zrazu sa mu pred očami mihol plameň. Lámal sa vo vetre. „Už odchádzaš?“ Stál pri ňom neznámy. „To nie je pre mňa.“ Neznámy zaklonil hlavu, privrel oči a premeral si muža. Na tvári sa mu zjavil ironický úškrn. „Nie je to pre teba? To na začiatku vraví každý. Máš pravdu, tá krv... nie je pre každého. Nie je pre tých, čo prvýkrát prehrali. Z nich sa nikdy nevrátil nikto. No ty, priateľu, ty máš vďaka päťminútovému lomcovaniu kožuchov vo vreckách mesačnú výplatu. Netvár sa tak sklúčene, nevyprášili tam blchy z tvojho najlepšieho detského kamaráta. Mysli na všetko to bohatstvo, ktoré ti tie blchy prinesú.“ Muž zahasil cigaretu. „Idem domov.“ „V poriadku. Tvoja voľba.“ Dal sa do kroku. Neznámy stál za ním a pozoroval ho. Fajčil. Začal si hladiť fúzy. Pozoroval, ako sa muž vzdaluje. Sadala hmla. Lampy svietili ako hviezdna hmlovina. Videl, ako muž zmeravel. Chvíľu len tak stál. Zrazu sa otočil. Kráčal späť k neznámemu. „Už len raz.“ Tie slová predniesol s ráznym mávnutím ukazováka, ako keby hrozil psovi. „Je to na tebe. Tak teda veľa šťastia.“ Obaja muži sa stratili v útrobach toho víru.

Tej noci padal z mliečneho oparu prvý sneh. Prebehli ešte dva zápasy. V oboch vyhrali jeho favoriti. Domov sa vrátil skoro ráno. Zapálil svetlo, vyzul sa a prešiel do kuchyne. Z vrecka povytáhoval peniaze. Rozložil ich pred seba do provizórneho vejárika. Díval sa na ne. Ani si neuvedomoval svoj úsmev. Začal ich rátať. Stovky, desiatky, päťky, mince. Dokopy tisícdeväťstosedemdesiatjeden. Oči mu žiarili šťastím. Prvýkrát po dlhom čase. Spravil si kávu. Otvoril okno, vyklonil sa z neho a zapálil si cigaretu. Díval sa na biele chodníky. Premýšľal, čo všetko spraví s peniazmi.

Nevedel ju dostať z hlavy. Chýbala mu. Zápasy navštevoval trikrát v týždni. Bavili ho. Adrenalin mu pumpoval srdce. Díval sa na tých mužov, na psov. Zdalo sa mu, ako keby sa zastavil čas. Neveril, že sa mu podarí vyhrať toľkokrát. Začali za ním chodiť a pýtať sa, na koho stavia. Kupovali mu pálenku a pozývali ho k stolu. Ta pozornosť sa mu páčila. Cítil sa živý. Boli však aj momenty, keď prezrel. V tých chvíľach ho zúfalstvo skľučovalo. Utešoval sa tým, že to robí pre ňu. Bol ju dokonca pozrieť. Vyzerala lepšie. Vošiel do jej izby. Sedela na posteli. Pod chrbtom mala podložené vankúše. Čítala knihu. Jednu z tých, ktoré jej posielal. Usmiala sa, keď ho videla vo dverách. Tlačili sa mu slzy do očí. Vraj jej chýbal. Chytil ju za ruku. Nepáčil sa jej chlad jeho dlaní. „Zmenil si sa. Vyzeráš zmorený.“ „Dávaš mi na to dôvody.“ „Je mi ľúto, že ťa trápim. To som nikdy nechcela,

ale teraz to nie je mnou.“ „Som len smutný, nemusíme to rozoberať.“ „Chcem sa ťa niečo spýtať. Môžem?“ „Samozrejme.“ „Odkiaľ máš toľko peňazí?“ „Čo, chceš povedať, že nie si spokojná?“ Nesúhlasne pokývala hlavou. „A prečo nie? Veď robím všetko pre to, aby si bola šťastná.“ „Ja som chorá. Nikdy nebudem šťastná. Oni si len myslia, že ma vyliečia.“ „Kiežby si mohla prísť domov. Chýbaš mi.“ „Nemôžem. Ublížila by som si. Viem to. Nakoniec by som bola sama. Možno sa ti to bude zdať šialené, ale sú tu väčší blázni ako ja. Nejakým zázrakom sa vďaka ním cítim byť normálna.“ „Nebola by si sama. Slubujem, že by som bol s tebou. Spolu by sme to zvládli.“ „Mýliš sa. Nezvládli. Žiješ život, ktorý by si si prial zanechať. Obaja žijeme životy, ktoré sme nechceli. Lúbim ťa, ale dopadli sme, ako sme dopadli. Už nie je cesta. Bude aj pre teba lepšie, ak už za mnou neprídeš, a prosím ťa, nechcem už žiadne dary ani nič podobné.“ Stíchla. Pozeral sa na ňu. Tlačili sa mu slzy do očí. Usmiala sa na neho. Pohládila mu tvár. „Už musíš ísť.“ Pobožkal ju na čelo. Zavreli sa za ním dvere. Žena sa dverám otočila chrbtom. Dívala sa do veľkého okna. Ruku vsunula pod vankúš. Viečka jej ochabli. Cítila, ako jej od smútku stúpila čeľusť. Otvorila oči. Po lícach jej stekali slzy.

Muž opustil liečebňu. Ťažké povzdychy sprevádzali jeho chôdzu, keď si premietal ich rozhovor. Tie slová o návrate nemyslel vážne. Nevedel, prečo jej to vravel. Chvíľkové pomínutie zmyslov. Stávalo sa mu to aj predtým. Hneval sa sám na seba.

Prišli ďalšie zápasy. Prehry. Peniaze sa začali strácať. Jeho favoriti končili v plaste kdesi v sídliskových kontajneroch. Zastreté zreničky a suchý jazyk. Tupo civeli smerom k oblohe, no vo výhlade im bránil čierny igelit. Telá v tme čakajúce na hnilobu. Zmar ho na pľúcach dráždil ako kašeľ. Po každej prehre si povedal, že so zápasmi končí. Klamal sám seba. Potreboval nádej. Bol si vedomý prekročenia hraníc. Neskončí už nikdy. Ak skončí, tak ako pes. Vždy keď bol opitý, vinil svoju ženu. Odmietla peniaze. Všetko to robil pre ňu a ona to zavrhla. Kým si svoju záľubu ospravedlňoval vyšším cieľom, darilo sa mu. Nemala ho odmietať. Preklínal ju. Toľko ho stála. Nezaslúžila si ho.

Prišli dve výhry. Sedel za barom v krčme. Časť peňazí sa mu vrátila. Položili pred neho pálenku. Zapálil si cigaretu. Poriadne si potiahol. Pozeral na poldeci a začal sa smiať. Barmanka na neho pozerala ako na blázna. Prešiel do hysterického smiechu, ozývajúceho sa celou krčmou. Muži sa začali obzerať. Rozprával sa sám so sebou. „Vidíš? Vidíš, ty kurva... tebe bolo všetkého málo.“ Bolela ho bránica. Rehotal sa. Poldeci vzal do ruky a teatrálnu ho do seba naliať. Zaklonil sa a padol zo stoličky. Cigareta mu vypadla. Prepálila mu malý krúžok na bunde. Váľal sa po podlahe a stále sa smial. Zabehlo mu.

Prehrám neodzvoniť. Každé ráno vstával v prepotených obliečkach. Jednej noci sa zobudil na bolesť prstov. Prudko kopol do steny. Ležal a trel si rukou nohu. Snažil sa spomenúť si na to, čo sa mu snívало. Jeho myseľ bola prázdna. Žiaden pocit ani spomienka po sne neostala. Celý deň strávil dývaním sa von skrz

kuchynské okno. Noha sa mu triasla od nervozity. Založil skoro celý byt. Vybral všetko, čo mu zostávalo. Dával, dával, dával, dokým nebolo viac čo dať. Všetko zhltili tie nenažraté psy. Rovnako ako sa ráno dávia žrádlom, dávia sa aj jeho peniazmi. Nenávidel tie prašivé psiská. Tolko ho stáli.

Peniaze mu veľkoryso ponúkol jeden z majiteľov psov. Kradnuté, drahé, svalnaté, agresívne. Údajne ich napichával steroidmi. Uspávali ich a pilníkovali im zuby do ostrých špicov. Pestovali a bičovali v nich zlosť a agresiu. Nechali ich hladovať a potom im hádzali surové psie mäso. Neboli to viac psy ani zvieratá. Boli to len pudové mašínérie na zabíjanie.

Prišiel večer. Muž bol celý nesvoj. Díval sa na bieleho pitbulla. Odpratali ho. Na neho nestavil. Čakal na istou. Všetky peniaze chcel vraziť do obrovského mastifa, patriaceho chlapovi, čo mu požičal. Súperil s oveľa menším psom. Prišiel stávkár. Muž mu odovzdal všetky peniaze. Kruhy pod očami sa na neho s úžasom dívali. Obrátil sa a odišiel. Muž mal z toho dobrý pocit. Všetko bolo zaručené. Dlh, úrok, ešte mu aj ostane.

Klietky sa otvorili. Psy vbegli do arény. Žiariaci reflektor. Všetci skandovali ako vždy. Muž si mrmlal popod nos. „No tak, no tak.“ Vrčanie ustalo. Pustili sa do seba. Mela zakrátko stíchla. Mastif mal natrhnuté ucho. Kvapkala z neho krv. Druhý pes ho pozoroval. Mastif začal byť nesvoj. Krkom mu lomcoval zvláštny tik. Muž sa díval. Nechápavo krútil hlavou, podvedome si pre seba opakovane šeptal slovo nie. Pes sa vyvrátil na chrbát. Zmietali ním kľče. Druhý pes len využil svoju šancu. Vrhol sa na bezbranného súpera. Začal ho hrýzť. Rany sa mu objavovali po celom tele. Zovrel ho pod krkom. Dvihol telo do vzduchu a hodil ho o zem. Mastif mal otvorenú krčnú tepnu. Krv sa valila. Srdce ju pudilo von. Kľče ho opúšťali. Už len nebadane mykal nohou. Bol koniec. Ak by ho nezabil pes, pravdepodobne by si aj tak odhryzol jazyk. Muž sa otočil. Sklonil hlavu, prsty si preplietol na temene. Šiel sa opláchnuť. Díval sa na seba do zrkadla. Lomcoval ním hnev. Chcel zrevať, ale nedokázal zo seba dostať ani hlásku. Zosypal sa k umývadlu a začal plakať. Ostatní ho obchádzali a dívali sa na neho. Vzchopil sa a umyl si tvár.

Vrátil sa do krčmy. Bola skoro prázdna. Všetci sa dívali na zápasy. Dopil pivo. Díval sa smerom k zatvoreným dverám. Do krčmy vstúpili dve postavy. Jedna postava podišla k baru. Oprela sa oň a dala sa do reči s krčmárkou. Druhá postava si sadla k mužovi. „Neveril by si, aký som našťvaný. V tom psovi som mal tolko peňazí a on si len tak skape... kurva. Musím už cvičiť nejakých bastardov. V tých prešľachtených psiskách nie je budúcnosť. To už ale nie je tvoja starosť. Môj pes prehral, ty tiež. Poďme rovno k veci. Si schopný splatiť mi svoj dlh?“ Muž len nemo pokrútil hlavou. „Myslel som si. Pamätáš si, ako zneli podmienky?“ „Áno.“ „Vieš čo? Páči sa mi tvoja odvaha. Ostatní sa vždy snažili ujsť.“

Lalie

Svetlo rozjasnilo borovice v zákrute a odhalilo, ako náraz vetra strhol z vrchovcov suché haluzie. Stále mimo dohľadu zaškrípali brzdy, piskot sa odrážal od úbočí doliny a mizol pri ústí potoka, tam, kde sa medzi skalnatým zrázom a hradbou ihličnanov tlačili chalupy.

Najprv sa objavili svetlomety, do pravého narazila šiška. Vynorila sa kapota. Hoci na ceste bolo príslušné značenie, auto spomalilo až na poslednú chvíľu a takmer olizlo zvodidlá nad zrázom. Odkedy sa Pavel pamätal, šoféri zobrali prudkú zákrutu na vedomie až vo chvíli, keď túžbu dopraviť sa čo najskôr na chatu pochoval pud sebazáchovy. Konečne videl do kabíny.

Všetko, čo nasledovalo, vnímal ako v spomalenom filme. Šoférka vypustila peru zo zubov a plavú ofinu si zastrčila za ucho. Oči, ktorých zreničky sa začali znovu sťahovať do prirodzenej polohy a ktoré boli, ako to už u svetlovlások často býva, modré, sa zahľadeli na tachometer. Cestu za sedanom ožiarilo červené brzdové svetlo. Blondínkine biele hánky na volante opäť získali ružovkastý odtieň.

Keď už odzadu videl len temeno nad opierkou sedadla, svet akoby sa znovu dal do pohybu a auto čoskoro zmizlo v hore, len kde-tu zazrel na hradskej reflektory.

Premietal si v hlave všetko, čo blondínka urobila, chcel si jej obraz vypáliť do pamäti. Svojím vzhľadom ho bude mátať až do konca... čoho? Ak by sa niekto jeho formu existencie odvážil nazvať životom, najprv by dobre zamieril a potom by mu vrazil medzi oči.

Sadol si na zem a oprel sa o žulový kríž. Na hrudných stavcoch cítil vypuklinu s menom a dátumami. Zrak mu padol na červené nádobky. Aj keby mali ľudskú pamäť, už dávno by zabudli, ako v nich horel knôt a roztápal sa vosk.

Ludia. Spoločnosť. Obzrel sa a zatúžil zísť do usadlosti. Počkal by si v zrube na partiu, ktorá príde oslavovať niečie narodeniny alebo sa spoločne opiť preto, že je sobota. Akýsi červík v mysli mu zašepkal, že by mal problémy v komunikácii, ale rozhodol sa nevšimáť si ho.

Kľakol si a otočil sa ku krížu. Ďalej ako na niekoľko metrov sa od neho pokúsil odísť iba raz. Len čo sa vzdialil od zákruty, *strácal sa*. Najprv prsty, myslel si, že zmodrali od zimy. Keď sa ale lepšie prizrel, uvedomil si, že cez hánky sa pozerá na popadané lístie, ktoré sa po daždi lesklo. Začalo sa mu strácať aj predlaktie, laktovú jamku ledva videl a zistil, že mu zmizli aj nohy. Ešteže si nevidel tvár.

Pomrvil sa. Zdalo sa, že k pomníku je pripútaný už večnosť, no napriek tomu si nedokázal zapamätať polohu, v ktorej mu nápis na kríži netlačil chrbát. Zvrtol sa a oči mu zabľúdili k iniciálam.

Pavel Hryz

* 4. 6. 1992 – † 5. 10. 2010

Pod tým bolo, ako sa patrí, napísané *nezabudneme*. Prešlo už sedem rokov a veru, predsa len zabudli. Pod sviečkami bola jediná ľalia z umelej hmoty. Ostatné buď odfúklo, alebo sa ukrývali pod nánosmi štrku.

Nevedel si predstaviť, že by sa niekto z rodiny unúval priniesť k miestu nehody kvety. Za života sa správali, akoby mal lepru. Alebo skôr stigmatu. Vedeli, čo sa u nich doma dialo. O čo ľahší by bol život, keby sa nemuseli tváriť, žeotec s Paľkom tvoria normálnu rodinu? Napadlo ich niekedy, že by Pavla zachránili?

Prestaň sa lutovať, napomenul sa v duchu, ktorým aj bol, a myslel radšej na blondínku. Mal chuť ísť za ňou do usadlosti, ktorá práve zablikala – v jednom zo zrubov ktosi rozsvietil v kuchyni a varil si čaj. Aspoň tak si to predstavoval. Určite si zopol vlasy sponou, obliekol si hrubý sveter a vyšiel na terasu, kde perami sľubujúcimi vášň fúkal horúci nápoj v hrnčeku. Teda, fúkala. Ako sa volala? Prehŕňal sa zoznamom ženských mien, s ktorými za života prišiel do styku, no žiadne jej nebolo hodné. V Pavlovej predstave stála na piedestáli nad ostatnými ženami ako nadprirodzená bytosť, ako anjel medzi smrteľníkmi, ako svetlo na konci tunela, ako...

Z rojčenia ho vytrhol fakt, že svetlo zhaslo. Ba nie celkom, len zrazu žiarilo tlmene, akoby zapálila sviečky. Vstal. Čo ak nebola v zрубе sama? Za svetla na zákrute nestriehol, bol... no, niekde inde. Mohol cez deň do chaty prísť niekto ďalší? Nejaký muž? Hľadiť Anjela po líci, vziať mu hlavu do dlaní? Do mozgu sa mu zahryzol akýsi červ a pustil sa žrať. Keby vyberal meno jemu, zvolil by „Žiarlivosť“.

Keby mal žalúdok, možno by sa z tej predstavy aj povracal. Nemohol dovoliť, aby sa blondínky dotýkal niekto iný! Nemohol... ale ako? Ešte stále si nezvykol, že pod hrudnou kosťou mu neposkakuje srdce. Keby bol živý, v sluchách by počul búšiť krv.

Pozrel si na ruky. Vykročil. Možno odvtedy zosilnel. Aj nohy si stále videl.

Pustil sa cestou a presvedčil sa, že predsa len nezosilnel. Holene a dlane sa zrazu strácali, miznutie pokračovalo až k ramenám a bedrovým kostiam, už načalo aj brucho, blížilo sa k miestu, kde mal kedysi rebrá. Blikol pohľadom na zrub. Pokúsil sa pohnúť rukou, no zistil, že žiadnu nemá. Otočil sa k zákrute. Cítil sa ako pes na reťazi uviazanej ku krížu. Jeho výbeh sa končil vo vzdialenosti, z ktorej naň dovidel.

Nedotýkaj sa Anjela! skríkol by, keby mal ústa a hlasivky. Čo keby jednoducho šiel, kam ho ťahá srdce, nech to znamená hoc aj... čo? Smrť? V duchu sa zachechtal.

Vrátil sa, sadol si ku krížu a vôbec ho nezaujímal pohľad na údy, ktoré začínali vyplňať októbrový vzduch. Spustil hlavu medzi kolená. Ako by vyzeral na kríži nápis *Pavel Sralo*? Nesporne by bol pravdivejší než *nezabudneme*.

Nechcel sa viac pozeráť, ale len čo si to pomyslel, obrátil sa k chalupe. Zdalo sa, že sviečky dohárajú. Ten hajzel sa ani neunúval kúpiť Anjelovi poriadne osvet-

lenie. Vytiahol z komory staré čajové sviečky, aby ju... aby Anjela... Chcel udrieť do kríža, ale ruka cez žulu len preletela.

Vyskočil na nohy a opäť si až bolestne uvedomoval, že zmena tlaku nevyvolala krútenie hlavy ani zrýchlený dych. Veď on si ho počká. Keď sa budú vracat'...

No moment. Prišli každý na svojom aute a rovnako aj odídu. Od usadlosti smerovala jediná cesta a viedla konkrétne k Pavlovi. Počká si. Každý večer bude striehnuť, kým jeden z nich nepôjde okolo. Ak vyrazí najprv jeho auto, výborne, a ak Anjelovo... aj oňho sa postará. Možno ich dostane obidvoch, veď to nebude robiť prvýkrát.

V mysli sa mu začala prehrávať spomienka na dievča v červenej Toyote. Niekedy na jar išla z chaty ako posledná a v aute sedela sama. Vôbec to nebolo ťažké.

*

Chata zhasla, ale na rozdiel od Pavlovho života iba na moment. Vedľa zrubu vybuchli dve svetlá. Zacúvali a vyrazili po ceste. Pavel vstal. Hrýzol si peru, veď nečakal, že by sa pretrhla a začala krváčať.

Ona alebo on? Anjel alebo frajer? Ktorý odišiel z chaty a prečo? Nezáležalo na tom, postup bude rovnaký. V prípade Anjela sa ale pokúsi krotiť, predsa len jej nechcel tú chvíľu... no, úplne pokaziť.

Reflektory zmizli za výbežkom pohoria, ale už o chvíľu sa znovu vynorili a vykreslili čierne tieň ihličnanov, ktoré mu pripomenuli čipku. Okamžite si ju predstavil na Anjelovi. Ak bude mať šťastie, čoskoro zistí, či takú nosieva... Zháčil sa. Tak rýchlo to zrejme nepôjde. Veď aj dievča z červenej Toyoty... vrátil sa myšlienkami radšej k čipke a nechal sa unášať predstavivosťou, až kým prichádzajúce auto neosvietilo zákrutu.

Postavil sa na okraj cesty. Sedan sa vyrútil spoza brala, na ktorom stál vedľa opráchnutých dubov osamotený smrek. Spod kolies odletel štrk. Pavel rozmýšľal, či sa aj iným činnostiam venuje tak vášnivo, ako šoféruje. Pomyslel si, že zrejme už stúpila na brzdu, a naozaj, za autom sa rozsvietilo červené svetlo.

Urobil pohyby, ktoré by kedysi sprevádzal nádych. Ešte päť metrov. Dva metre. Nahrabil sa ako mačka. Auto spomalilo na rýchlosť chôdze.

Pavel skočil.

*

Anjelov strieborný sedan trčal zo skaly spolu s odtrhnutými zvodidlami. Zo skrkvanej kapoty stúpala dym, šoférove dvere sa dotýkali zeme. Svetlo z kabíny sa odrážalo od bielej ruky na poťahu. Prsty sa roztancovali, ale akosi křčovito. Nakoniec ochabli a bočnú opierku ozdobila záplava svetlých vlasov. Vstal z podrepu, v ktorom si zhrýzal päšť aj svedomie, a naklonil hlavu nabok.

Podišiel k vraku, hoci nebol pripravený pozrieť sa do kabíny. Zrak mal navyše rozmazaný, aj keď slzy od dvetisíc desiateho neprodukoval. To sa mu pred očami dookola prehrával skok, ktorým pred chvíľou ukončil Anjelov život.

Trafil sa presnejšie než do červenej Toyoty, skočil rovno do kabíny pred blondínkinu tvár. Za iných okolností by sa kochal jej jemnými črtami, ktoré sa zbíhali do dokonalej symbiózy ženskej krásy. Na to ale nebol čas, celé vedomie sústredil na zhmotnenie svojho tela. Dúfal, že sa jej ukázal v podobe, akú mal pred nehodou, ale pochyboval o tom. Keď pred rokmi havaroval, bol príliš opitý, aby si v posledných chvíľach života naplno uvedomoval rozsah svojich zranení, no predsa len si čosi pamätal. Údy mal poskrúcané do čudných uhlov a namiesto trupu videl len akýsi otvor plný mazľavých chuchvalcov. Pozeral sa na ne cez červený závoj, ktorý mu pokrýval viečka a kvapkal z mihalnic na miesto, kde mal byť podľa všetkého žalúdok.

Ak ho Anjel videl ako príznak s krvácajúcim bruchom a hlavou, ani sa nečudoval, že sa tak veľmi zľakol. Dievča naňho vypeštilo oči (modré ako obloha po búrke), ústa jej opísali dokonalé písmeno O a odhalili rovné biele zuby. Nepozeralo viac na cestu ani neovládalo auto, pretože vo vzduchu visel mŕtvy Pavel.

Zmizol tesne pred nárazom a nenávidel sa za to. Jemu by sa pri náraze nič nestalo. Na rozdiel od Anjela, dobiedzal protivný vnútorný hlas. Umlčal ho.

Čakal. Vedel, že čoskoro sa Anjel... teda, jedine, že by to poslal. Čo ak sa to nepodarilo? Preberie sa? Čo ak...

Na prednom sedadle sa čosi pohlo. Priamo cez dvere, ktoré stále držali na karosérii, preletela žiarivá guľa. Cítil sa ako mača, ktoré sa s tým strieborným kľbkom chce pohrať. Ibaže striebro uprostred dráhy trhlo, akoby neviditeľná ruka na sedadle spolujazdca zatiahla za koniec priadze. Anjelov strieborný duch ležal medzi autom a kobercom listov.

Naklonil sa dovnútra a uvidel najodpornejšiu vec za celú svoju existenciu. Duch dievčaťa nevystúpil z tela úplne. Nohy z mäsa a kostí malo zakryté masou železa a plastu. Nohy zo striebornej priadze sa začínali až nad kolenami, pretože od lýtok až po prsty sa blondínka zasekla vo svete živých. Zvyšok jej nehmotného tela sa snažil otočiť.

Dievčina sa naňho pozrela a začala kričať. Sklonil sa a pokúsil sa pohľadiť ju po pleci, lenže sa mykla tak strašne, že spadol a schúlil sa na zemi. Stíchla a uprela naňho veľké oči. V pravom sa jej čosi zajagalo, zbehlo to do kútika a odtiaľ padlo na lístie. Slza nestiekla po žilách na rozstrapkaný okraj dubového lista ani sa neodrazila na zem. Leskla sa a slabo osvetľovala okolie.

„Ty plačeš? Ako je to možné?“

Jej zreničky sa rozšírili a hltali Pavlovu tvár. „Čo sa mi stalo?“

„Pozri na auto.“

Poslúchla a na mihalniciach sa jej zachvela ďalšia kvapka. „Ako to, že nič necítim? Umieram?“

„Vidíš, čo leží na sedadle vodiča?“

Chvíľu sa zdalo, že sa znova rozkričí. „Kto si?“

„Sme duchovia.“ Odkášľal si, pretože sa mu zdalo, že to znelo príliš radostne.

Zamyslela sa a položila celkom inú otázku, než očakával: „Ako sa voláš?“
Mykol hlavou k pomníku a všimol si, že zbadala plastovú ľaliu. „Pavel Hryz, teší ma. Ty sa ako...“

„Lora. To je skratka od Loreta. Prečo si ma zabil, Pavel?“

„Čo? Ja som ťa ne... nie. To som neurobil. Len som sa chcel... no, ukázať sa ti.“

„Prečo?“

Pohladil nohou prírodný koberec, no listy sa nepohli. „Už som nechcel byť sám.“

„Prečo,“ vzlykla, „si to aspoň neurobil poriadne?“

„Nemohol som ovplyvniť samotnú haváriu. Ja som len...“

„Len si ma vystrašil natoľko, aby som nabúrala do zvodidiel a robila ti posmrtnú spoločnosť.“

„Ja som ne...“

„Urob niečo!“ Zarazila sa. „Určite máš nejaké paranormálne schopnosti. Vráť ma naspäť!“

„To sa...“

„Nehovor mi, že sa to nedá! Veď sa pozri! Ešte nie som celkom v tvojom svete. Asi som sa nejako zasekla. Chcem sa vrátiť a ty,“ prižmúrila oči, „mi pomôžeš.“

„Neviem... a-ako by som...“

„Tak to zisti.“

Pavel sa pokúsil chytiť Loru za ruku. Odtiahla sa, akoby sa jej chcela dotknúť prísiera, ktorá spávala v šatníku detskej izby, keď bola ešte celkom malá.

*

„Skús to znovu!“

Pavel si povzdychol, pretože už bolo jasné, že to fungovať nebude, ale poslúchol. Nadvihol Lorine strieborné telo a položil ho na sedadlo auta. Mŕtve údy sa zliali so živými, ale úplne sa nezjednotili. Strieborné prsty vytrčali spod blednúcej pokožky Anjelovej živej verzie, jagavé vlasy vyčnievali nad blondávkami. Jednotu predstavovali iba Lorine nohy od prstov po... dúfal, že si nevšimne, že je spojená už len do polovice lýtok.

S možnosťou zaseknutia nepočítal. Myslel si, že jednoducho prejde na druhú stranu. Živá Lora už iste dlhšie nevydrží. Potrebovala by privolať okamžitú lekársku pomoc, ale po Pavlovej ceste len zriedka jazdili autá.

Blondínka sa ale odmietala vzdať. „Musíme vymyslieť niečo iné.“ Oddelila strieborný trup od živého a naklonila sa k Pavlovi. „Čo navrhuješ?“

„Nič mi nenapadá.“

„Odkedy si... no, veď vieš...“

„Mŕtvy.“

„Hej. Videl si niekoho umierať, odkedy si mŕtvy? Žiadna ďalšia nehoda sa tu od...“ pozrela na náhrobok, „...dvetisíc desiateho nestala? Táto zákruta je nebezpečná a do usadlosti chodia občas chľastať partie...“

„To nám nepomôže.“
Pokožka na Loretinom odhalenom bruchu sa škaredo sfarbila. Myklo jej kúti-
kom oka. „Tak stala alebo nestala?“
„Stala.“
Pohľad mala plný záujmu, ale aj zhnusenia. „Spôsobil si ju ty?“
„Hej.“
„Ako to prebiehalo? Tiež sa rozštiepil?“
„Nie. Z červenej Toyoty už vystúpil len duch ženy. Čakal som, že aj s tebou...
teda, že aj ty...“
„Kde je teraz?“
„Neviem.“
„Ako sa volala?“
Zavrtel hlavou.
„Dobre, volajme ju Toyota. Toyotin duch vyliezol z auta a potom čo?“
„Pohádali sme sa.“
Lora skrivila tvár od zlosti, ale ani grimasa jej neubrala z krásy. „O čom asi...“
„Bolo to rovnaké. Vysražil som ju v aute, nabúrara, potom... no, jej zmŕt-
vychvstanie...“
Odfrkla si.
„... nebolo ako u teba. Snažil som sa ju prehovoriť, aby neodchádzala od kríža.
Ale presne to spravila a potom...“
„Čo?“ Jej otázky už pripomínali štekot psa.
„Odišla príliš ďaleko a zmizla.“ Anjel sa nadýchol na ďalšiu otázku, ale Pavel
ho predbehol: „Neviem kam a netuším ani, čo sa s ňou potom stalo. Zmizla.“
Lora si objala rukami plecía a schúlila sa do kľbka. „Prečo?“
„Už som ti povedal. Nechcem byť viac sám.“
„Čo ak tiež odídem?“
Pavel vstal a rozmyšľal, či aj v duchovnom tele môže kolovať adrenalín.
„V žiadnom prípade. Nepustím Ťa!“
Zdvihla bradu a pootvorila viečko. „Naozaj si myslíš, že mi to môžeš zakázať?
Len čo sa odpojím...“ pozrela sa na svoje nohy a rozplakala sa.
„Nebudem ti nič zakazovať. Chcem, aby si ostala z vlastnej vôle.“
„Aký by to bol život? Čo robíš celé dni?“
„Noci. Som tu len od deviatej večer, o tom čase som havaroval. Ráno zmiz-
nem.“
„Kam?“
„Neviem. Neviem ani, čo je mimo kríža. Ak odídeš, možno tam budeš sama.
A ja potom tiež.“
„Alebo tam nebude vôbec nič. A možno ma tam privíta Boh. Alebo,“ zakloni-
la hlavu, „odcestujem na Polárku.“
„Alebo Ťa na druhej strane privíta satan.“

Ukázala naňho prstom. „Diabol ma už dostal. Čo také strašné sa ti stalo? Na druhom svete ťa nebudú stíhať za vraždu, ale aj tak. Ako si mohol?“

Prvýkrát od havárie sa Lore otočil chrbtom.

„Mám právo to vedieť! Chcem počuť, čo je môj vrah zač. Myslíš, že keď tu po smrti zostanem hoci aj jeden deň, budem k tebe milá a nepoložím ti žiadnu nepríjemnú otázku? Prečo si pomstychtivý? Prečo si vynucuješ náklonnosť náslím?“

„Nerobím to. Ja... mal som ťažké detstvo.“

„Každý si so sebou nesie životom nejakú sračku. Dôležité je, ako sa s ňou vyrovnáš.“

„Nevieš, o čom hovoríš. Pochybujem, že si mala takého otca, ako...“

„Vyrastala som v decáku.“

Otvoril ústa a zase ich zaklapol. „Ako sa rodičia mohli zbaviť takého krásneho dievčata?“

„Umreli.“

„Ako?“ Zbadal Anjelov výraz a pochopil. „Pri autonehode.“

„Hej. Nemala som ani päť.“

„A teraz... rovnako ako oni...“

„Ak mi nepomôžeš, zomriem ako ocko s mamou. Prosím ťa pre všetko na svete, pomôž mi! Ak ma máš aspoň trochu rád, ak je pre teba čo i len trochu dôležité, aby som bola šťastná, pomôž!“

Pavel urobil niekoľko krokov. Obrátil sa a kráčal naspäť. Tiger v kletke. Áno, záležalo mu na Lorinom šťastí, ale komu kedy záležalo na šťastí Pavla Hryza? Možno matke, ale keď umrela na rakovinu, zostal mu len otec. Keď sa prvýkrát v deviatich rokoch pokúsil utiecť z domu, stará mama na druhý deň zavolała svojmu synáčikovi, aby si poňho prišiel. Týždeň nemohol sedieť na zadku. Keby otec aspoň chľastal – schytil by bitku a ožran by šiel spať. Lenže nie, apa bol triezvy a bdely každý večer, a hneď ako prišiel z práce, začal Pavla šikanovať. Robil všetky domáce práce, chodil na nákupy, učil sa „dobré“, ale stále to nestačilo. Otecko ho potreboval vidieť plakať, potreboval pokoriť malého chlapca, aby získal pocit moci a dôležitosti, ktorého sa mu za múrmi bytovky nedostávalo. Vetu, ktorú Pavlovi hovoril najčastejšie, mal do pamäti vrytú šlahmi remeňa: „Kto už by len teba mohol mať rád?“

Zastal pred Anjelom. „Je niekto, kto ťa má rád?“ Obrátil sa k dračiemu oku, ktoré malo byť svietiacim oknom chalupy. „Tam dole?“

„V zrube ostal Radko.“

Pavel ovládol prichádzajúcu grimasu. „Sľúbila si mu, že sa ozveš, keď dorazíš... kam si vlastne šla?“

„Zajtra mám skúšku v škole. Ale on...“ Znovu sa jej pokúsil dotknúť, no Lora sykla a posunula sa k svojmu hmotnému telu.

„On čo?“

„Na chate nemá signál. Netuší, že sa mi niečo stalo.“ Pery, ktoré mal chuť po-
bozkať vždy, keď na ne pozrel, sa zachveli.

Keby bol Pavel živý, v jednej časti mozgu by cítil, ako sa Žiarlivosť prežiera
lalokmi. V druhej by vybuchol smútok, pretože on lásku nikdy nezažil. Kdesi cel-
kom vzadu by sa našla ešte sebalútosť, ale veľa priestoru jej neposkytol. Potriasol
hlavou, akoby bol schopný vytriasť cez ucho červa spolu s ostatnými pocitmi.
„Nepotrebuješ ho. Ľudská náklonnosť je buď predstieraná, alebo veľmi rýchlo vy-
prchá. Teraz tomu neveríš, ale so mnou ti bude rovnako dobre, ja dokážem mať
skutočne rád...“

„Na rozdiel od koho?“

„Do toho ťa nič nie je.“

„Ja iného nechcem. Radka ľúbim.“

„To si len nahováraš.“

„Prestaň! Vôbec nič o mne nevieš!“

Zahľadel sa na líniu, ktorá vedie od zadného oja Veľkého voza k Polárke, a zis-
til, že červík sa zahniezdil. Akoby sa zmenil na iného tvora, azda dážďovku, ktorá
cíti vibrácie zobáka vrany a zúfalo sa snaží uniknúť. Závidel, že Lora do života
dostala dar – milujúceho človeka. Okrem materskej lásky nič podobné nezažil,
a keď sa pozrel na Anjela, pochopil, že ani v blízkej budúcnosti sa to nezmení.
Napadlo mu, že jedinou osobou, ktorej môže darovať lásku, je on sám. Podobné
úvahy ho vždy akurát dráždili svojou abstraktnosťou, a tak sa ich snažil podsunúť
dážďovke, možno opäť zmení chute a zbaví ho toho odpadu.

Čupol si k zomierajúcej a do tretice k nej vystrel ruky. Naznačil, aby sa ho chy-
tila. Pokrútila hlavou ako trucovité dieťa, no už sa nenechal odbiť. Chytil ju za pa-
lec, ale Lora sa mu vyšmykla. Zdrapil Anjela za zápästie. Myslel si, že začne kričať,
no bolo to ešte horšie. Namiesto zlosti do Pavla zabodla pohľad, aký by očakával
na tvári šteňaťa, ktoré vyhodili po Vianociach, len čo sa zunovalo deťom.

Roztvorila oči. Vzduch bol nabitý energiou a ruky sa im jagali pulzujúcim
strieborným svetlom. Čím bližšie sa k Lore skláňal, tým jasnejšie žiarilo. Napo-
kon si pritisol čelo na Anjelov nos a žiara sa premenila na oslnivý zlatý prúd,
ktorý namiesto krvi tiekol žilami nehmotných tiel. Loreta zaspätkovala, chcela
tok pretrhnúť, no Pavel ju chytil pevnejšie. Spojenie bolo dokonalé.

*

Spomienky z Anjelovho života Pavlovi kmitali v mysli rovnako rýchlo, ako
mu kedysi na zadok dopadali otcove šľahy opaskom.

Malá Lora sa hrala na záhrade rodinného domu v pieskovisku so šmykačkou,
na ktorej si udrela hlavu. Len čo začala plakať, z verandy pribehli rodičia a objí-
mali ju, až kým neprestala a nezačala sa smiať. Lora v čiernych šatách nad hrobom
s dvoma rakvami. Do jamy hodila hrudu zeme a dve biele ruže ako posledná. Ob-
raz vystriedala malá obývačka naprataná skriňami, oblečením a ďalšími piatimi
deťmi. Vzduch naplnil pach zhoreniny a kečupu. Uprostred stála pestúnka, kri-

čala na Loretu, aby bielizeň poskladala a uložila mladších „súrodencov“ spať. Anjel sa s tou istou opatrovníčkou rozlúčil o päť rokov neskôr. Podala nevlastnej dcére ruku, na prah vyložila smutne malý kufor a zabuchla dvere. Blondínka sedela vo vlaku a závidela dievčatám najnovšie verzie smartfónov a drahú kozmetiku, ktorou si upravovali tváre. Túžila po rovnakej bezstarostnosti, s akou odchádzali študovať na vysokú školu, no namiesto toho počítala, koľkokrát do týždňa musí chodiť do fabriky, aby pokryla výdavky na štúdium. Zabysla sa ďalšia Anjelova spomienka, svietila jasnejšie než ostatné a priam z nej pršalo šťastie. Chvíľa, keď prvýkrát zbadala Radka. Obrazy ale nečakali. Skončili sa, až keď v spomienkach zbadal svoju mŕtvu tvár a Lora autom narazila do zvodidiel.

Spojenie sa pretrhlo. Hľadeli si do očí, Lora sa triasla. Opäť jej stiekla po tvári slza. Plakala kvôli nemu? Loreta totiž musela na oplátku vidieť niť Pavlovho života. Zachvátil ho neurčitý pocit hanby, lebo musela zachytiť aj spomienku, v ktorej ho otec nahého vystrčil pred dvere do bytu. Na otcov vkus sa totiž sprchoval prídlho. Videla určite aj červený odtlačok tatových prstov na líci, ktorý si prezeral v zrkadle po tom, ako odlomil hlavu jeho obľúbenej sošky. A určite si veľmi dobre uvedomovala, že v Pavlovej minulosti sa nenachádza žiadna spomienka na lásku ani priateľstvo.

Pustila mu ruky, ale neodtiahla sa. „Je mi to ľúto.“

Otočil sa, aby zakryl emócie. „Nevedel som, že to môže byť také krásne. Po všetkom, čo si prežila, si stretla jeho... a potom...“

„Potom som stretla teba.“

Mlčali. Pavel sa snažil odkopnúť šišku, akoby po toľkých rokoch stále nevedel, že na ducha fyzikálne zákony neplatia. Problémom ale bolo, že mal chuť niečo roztrieskať, rozložiť na atómy, ba nie, zhodiť rovno jadrovú bombu a pozeráť sa, ako stravuje všetko naokolo. Takto si to nepredstavoval. Rátal s tým, že bude našťvaná, ale nechcel, aby trpela. To, čo k Radovi cítila... napodobnil prehltnutie, už len pre spomienku, že kedysi to pomáhalo.

*

„Musím si odskočiť.“

Lora akoby sa prebudila zo spánku, ktorý neprináša odpočinok, a zdvihla dva dokonalé oblúky nad očami.

„Idem... niečo vybaviť.“

„Hádam ma tu nenecháš samu?!“

„Nebude to dlho trvať.“

„Kam chceš ísť?“

„Vyriešiť túto situáciu.“

Zahľadela sa na biele členky, z ktorých trčali strieborné lýtka. V tej chvíli sa uvoľnili a zdalo sa, akoby bola so svetom živých spojená už iba prstami na nohách. Potom jedna Lorina strieborná noha vykĺzla z tenisky. Štiepenie bolo takmer dokončené. Venovala Pavlovi ďalší pohľad ublíženého šteniatka.

„Ale nejdeš dolu za Radkom, však?“

Otočil sa do doliny.

„Pavel! Odpovedaj!“

Vykročil na cestu.

„Nerob to! Radšej sa ho vzdám! Nechcem s ním byť za každú cenu. Neopováz sa ho pretiahnuť do nášho sveta!“

Nepočúval. Stále videl na kríž, ale ak bola jeho teória nesprávna, už čoskoro príde definitívny koniec. Nemohol si byť istý, že udrží správny smer. Bude musieť postupovať pomaly a neustále sa otáčať k pomníku. Na chatu bol predsa od kríža dokonálny výhľad.

Pokrčil kolená a všetku energiu sústredil do lýtok a stehien. Vyskočil. Síce len malý okamih, ale predsa len sa vznášal vo vzduchu. No tak, snaž sa, povzbudzoval sa. Červík sa opäť zmenil, tentoraz snáď na varana komodského. Otváral zuby a švihal chvostom. Aj preňho mal náležité meno. Volal sa Strach. Pavel každou ďalšou minútou strácal na sile. Najmocnejší bol vždy večer o deviatej, keď sa zjavil pri kríži, a každou nasledujúcou sekundou slabol.

Rozmýšľal, či deviatu hodinu prestane existovať, ak stratí zákrutu z dohľadu. Dúfal, že v tú noc odpoveď nedostane.

Než sa odhodlal na ďalší výskok, prigniavila ho realita, v ktorej posledné roky „prežíval“. Nekonečné bdenie, nekonečné analyzovanie života aj smrti. Chvilkami blčal nenávisťou k otcovi. Ale aj k matke – za to, že umrela, a k Bohu za to, že ho nechal trčať v očistci. Ale najviac sa hneval sám na seba. Nikdy sa ani nepokúsil nadviazať aspoň povrchné kamarátstvo, nikdy nepripustil, že ľudia môžu mať v sebe dobro. Možno keby žil dlhšie, stretol by niekoho, kto by mu pomohol otvoriť sa.

Agóniu obvykle striedala apatia. Vlastná existencia sa mu zdala zbytočná. Nedokázal pochopiť, prečo po smrti jednoducho nezmizol. Vtedy mal chuť zakričať „haló“, aby si ho Boh, alebo diabol konečne všimol a odvliekol do večnosti. Párkrát dokonca skutočne zvažoval, že odíde od kríža. Ako samovrah. Ved' nemal nič, čo by ho púťalo k súčasnej forme existencie.

Dosť, zašomral vnútorným hlasom a opäť sa sústredil na výskok. Odrazil sa od zeme a privrel oči.

Keď ich otvoril, levitoval. Báľ sa pohnúť, aby sa nezrútil naspäť na listový koberec, ale vznášať sa mu zrazu pripadalo prirodzené. Obzrel sa k vraku, ktorý konečne prestal dymiť. Pohľadom skĺzol na kríž, hoci vedel, že v nasledujúcich chvíľach ho skontroluje ešte nespočetnekrát. Striebro na šoférovom sedadle bolo čoraz žiarivejšie. Biela ruka živej Lorety sa zošmykla z poťahu a buchla o karosériu.

Anjel zakričal: „Ak ho necháš nažive, zostanem s tebou! Pavel! Pavel?“

*

Rado sa strhol zo spánku a namáhavo dýchal. Nahmatal telefón. Keď sa uistil, že naozaj nemá signál, tresol mobil do studenej polovice postele. Zhodil na zem

prikrývku a začal sa obliekať. Keď si potme obúval druhú ponožku, zdvihol hlavu a prstami si prešiel po šiji, na ktorej sa mu postavili chlípky. Zmätené sa rozhladol, no na samote bola tma nepreniknuteľná a hustá ako smola. Jediné, čo vnímal, bola bubnujúca krv v ušiach. Tušil, že v chate sa nachádza niečo, čo by tam byť nemalo.

Zapol svietenie na mobile, no po pár sekundách prístroj zapípal a zhasol. Zanadával a premýšľal, kam vyložil nabíjačku. Natiahol si nohavice.

Načiahol sa za kľučkou, potiahol spáľňové dvere. Na prahu zastal. Mesačné svetlo sa na chodbe opieralo do niečoho, čo nemalo existovať.

Vytlačil ston a kľučku stisol tak pevne, až pánty na dverách zaškripali. Spamätal sa a hmatol po vypínači. Svetlo zablíkalo. Škvrčanie, výbuch, tma. Úlomky žiarovky sa mu zabodli do hlavy a do ramena.

Určite je to len tieň, pomyslel si. Z tohto uhla to vyzerá ako... no, ako duch, ale keď prejdem až k tamtej komode, ukáže sa, že ide len o súhru tieňov. Alebo o závesy.

Lenže tieň sa odrazu pohli. Uskočil naspäť do spálne. „Kurva!“ vykrikoval, aby počul niečo, čo je živé. Cítil smrť, ktorá sa približovala, dvíhala ruky, akoby ho chcela chytiť za hlavu. Dostať sa mu do mozgu a vraždiť, vraždiť, vraždiť.

Zakopol o roh postele, ale bolesť necítil. V hlave mu hučalo a takmer nič nevidel, len kdesi nad posteľou tušil okno.

Prízrak zmizol, aby sa v nasledujúcej sekunde objavil priamo pred Radom. Keby načiahol ruku, prsty by si omočil v nehmotnom tele. Potom by sa pod nimi otvorila priepasť. Už čochvíľa spadne Kerberovi rovno do papule, rieka Styx ho pohltí a vypluje až v Tartare.

Uskočil k obloku, načiahol sa za kľučkou.

Nestihol to.

Zrazu už nebol pánom vlastného tela. Pozeral sa do očí, v ktorých chýbal život. Keby žmurkol, mihalnicou by sa dotkol mŕtvoly a ani by nevidel, ako mu Pavel vlieza do hlavy.

Prízrak sa nehýbal a pohybu nebol schopný ani Lorin priateľ. Nekonečno v Pavlovom pohľade ho paralyzovalo. Mŕtve zreničky sa rozšírili a Rado mal pocit, že pri snahe odvrátiť sa si zlomí väzy. Zorničky sa stále otvárali, rozlievala sa z nich temnota. Zmizol matný lesk okennej tabule, jeho telo aj Pavlove oči.

A potom sa zrazu pozeral do spomienky, ktorá patrila mŕtvemu. Po ceste sa približovalo auto. Zrazu sa ocitol vo vnútri kabíny a scéna sa spomalila. Prizeral sa, ako jeho priateľka otvorila ústa v nemej hrôze, ako v okamihu zbledla a ako sa jej zastrel zrak. Hneď nato sa ocitol mimo Lorinho auta a sledoval, ako narazilo do zvodidiel. V ďalšej scéne jeho láska vyliezla zo svojho tela. Nasledovali ďalšie obrazy, kmitali sa, uháňali ako šialené a začal tušiť, že čoskoro zošalie aj on sám. Bol si istý, že prichádza koniec.

*

Pavel sa vznášal – nad zemou aj v mysli. S Radom to vyšlo perfektne!

Ibaže celá akcia ho obrala o silu a akoby to nestačilo, obloha na západe nabrala ružový odtieň. Niekoľko hviezd na obzore zmizlo. Pozrel sa pod seba, aby odhadol svoju rýchlosť. Vrcholce stromov sa pod ním mihali pomalšie, než keď mieril do osady.

Vrak Lorinho auta sa konečne zväčšil. Už dokázal rozoznať striebornú farbu sedanu, ale kontúry Anjelovho tela stále nezachytil. Privrel oči a zvyšky síl sústredil do pohybu vpred.

Keď rozlepil viečka, všimol si prázdny priestor, ktorý mali zaplňať jeho ruky. Nohy mizli pomalšie, ešte stále mal polovicu lýtok, ale cez kolená už presvitali konáre borovic. Prvý raz, odkedy umrel, sa skutočne bál. Ešte nebol pripravený. Potreboval Loretu vidieť, uistiť sa, že počká.

Konečne spozoroval obe blondínkine telá, jedno na sedadle vraku a druhé pod dverami auta. Nedokázal rozoznať, či sa už Lorina duša oddelila.

Bleskový pohľad dolu spôsobil, že vykrikol. Strieborný Anjel sa obzrel a naciahol ruku za jeho hlasom. Čakala ho! Verila mu, vedela, že všetko vyrieši a vráti sa.

*

Lora si bola istá, že sa ocitla v očistci. Čo ak nepríde ani jeden? Ako sa zachová, ak sa neukáže Radko ani Pavel? Ako dlho potrvá, kým sa odváži odísť od križa? Bude toho vôbec schopná? Ak si chcela zachovať zdravý rozum, neostávalo jej iné, ako odložiť tieto myšlienky na neskôr. Veď prstami na nohách sa stále dotýkala života.

Vlny strachu sa cez ňu prelievali čoraz častejšie ako silnejúce kontrakcie. Nebála sa o seba. Stále dookola sa týrala otázkou, čo Pavel Radkovi urobil. Určite ho nebodol nožom do hrude, ale vynaliezavý bol dosť. Spôsob, ako ho dostať na druhú stranu, určite našiel.

Vždy, keď príliv paniky poľavil, utešovala sa myšlienkou, že sa Pavlovi ubránil. Ak bol na svete muž, ktorý bol schopný zbaviť sa ducha, bol to Radko. Musel byť, pretože ak by prišla o túto nádej, nezomrela by na následky nehody, ale na puknuté srdce.

Ale čo ak sa v tej chvíli už jeho strieborná duša vznášala nad zrubom? Nemal mu kto povedať, že nesmie odchádzať od miesta, kde umrel. Nemohol tušiť, že nebohá Lora ho čaká ani nie dva kilometre od usadlosti. Ak skutočne zomrel... v tom prípade dúfala, že po smrti predsa len niečo existuje a že odišiel na nejaké lepšie miesto. Keby tak dokázala uveriť v kresťanský eden, kiežby bol v ňom! Ak odíde od vraku, možno sa tam raz stretnú.

Lenže ak sa ako duch stále potuloval okolo chalupy... nekonečne veľakrát sa už pozrela na trhlinu, z ktorej trčali dva páry jej vlastných nôh. Má svoju dušu vytrhnúť zo živého tela? Vydať sa do osady a zastaviť Radkovho ducha skôr, než zmizne? Stačila by im forma existencie, v ktorej roky fungoval Pavel?

Má bojovať o svoje mŕtve alebo živé telo? Tieto úvahy sa krútili dookola ako tornádo a Lorino vnútro bolo spustošené, akoby sa ním skutočne aj prehnalo.

Lemy oblakov nad kopcami sa sfarbili do zlata. Koľko času ostávalo? Zmizne ráno rovnako ako Pavel, alebo až keď sa odpojí od sveta živých? Rukami oblapila strieborné lýtko a potiahla. Necítila bolesť, ale ani žiadny pohyb, jej telá sa nedokázali rozlúčiť. Potiahla znova, zúrivejšie. Rozhodla sa pre smrť, aby v nej zachránila svojho milovaného.

A potom sa na hradskej rozsvietili reflektory. Pustila nohu, ba naopak, snažila sa ju zatlačiť čo najhlbšie do živých prstov. Mohol byť v osade okrem Radka ešte niekto iný? Nie, určite by o tom vedel. Musel to byť on! Bol živý a prichádzal ju zachrániť!

Zore žiarilo, čoskoro sa cez kopec prevalí žeravá guľa a rozhodne o živote a smrti. Zahľadela sa k hradbe stromov a vo vzduchu zbadala Pavla. Pohyboval sa pomaly, akoby mu na neviditeľnom motorovom rogale dochádzala nafta. Obzeral si miesto, kde mali visieť jeho končatiny, potom zdvihol hlavu a zbadal, že sa naňho díva. Čosi zakričal, lenže nerozumela.

„Pavel! Už prichádza! Zachráni ma!“ Vystrela k duchovi ruku. „Ďakujem!“
Z Pavla zostala iba hlava bez pohybu. Nakoniec zmizla aj tá.

*

V izbe bolo prítmie a teplo. Na parapetu dopadali ťažké kvapky a okná sa otriasali pod náporom vetra, ale Loru zababušili do prikrývky. Radko ju držal za ruku a ukazovákom jej hladkal prsty.

Otvorila oči a zrakom prebehla monitor srdcovej činnosti, ktorý ospanlivo pípал. Nemocničný paplón sa v spodnej časti vydúval. Bola rada, že ju ušetril pohľad na dlahy na oboch nohách a na gázu, ktorá prekryvala pooperačné rany.

„Takže najprv sa ukázal a potom ťa vpustil do spomienky, v ktorej som havarovala?“

„Ten pohľad na rozdvojenie,“ Adamov ohryzok mu nadskočil, „bol príšerný. Vyľakal ma viac než sám Pavel.“

„A potom zmizol?“

„Keď mi ukázal všetko, čo považoval za potrebné... ako by som to... proste sa z mojej mysle odpojil. Chvíľu na mňa hľadel, akoby sa pýtal, či som pochopil, čo treba urobiť. Potom sa stratil, ale keď som sa konečne dokázal pohnúť, ešte som pred chalupou zahliadol striebornú siluetu. Hodil na mňa posledný pohľad, otočil sa k horám...“

„Ku krížu,“ spresnila Loreta.

„A viac ho nebolo. Takže ty tvrdíš, že pred mojím príchodom si ho ešte videla?“

„Tesne pred tým, ako si odstavil auto vedľa môjho. Práve vtedy vyšlo slnko, pamätáš sa? Bol už na konci so silami, videla som mu už len hlavu, ale keď na kríž dopadli prvé slnečné lúče...“ sklopila mihalnice a zahryzla si do pery.

„Myslíš, že odišiel? Že pri pomníku sa viac neukáže?“

„Áno. Dúfam, že počul posledné slová, ktoré som mu adresovala. Poďakovala som mu. V skutočnosti nebol zlý, len mal ťažké detstvo. Keby neumrel... som si istá, že by z neho vyrástol skvelý chlap.“

Radko sa zahniezdil na stoličke a naoko sa zatváril urazene. „Ako ja?“

Usmiala sa a vzala do dlaní obe jeho ruky. „Ako ty.“

„Ty si bola... chcem povedať...“

„Na druhej strane.“

„Hej. Kam podľa teba zmizol?“

„Zrejme sa konečne odpútal od všetkého, čo mu bránilo odísť. Dokázal sa obetovať pre záchranu niekoho iného. Podľa mňa tým prekonal zlo, ktoré ho v detstve zmenilo, a konečne našiel pokoj. Báľ sa toho, veď ani ja som si nevedela predstaviť, čo bude so mnou ďalej, ale raz to urobiť musel. Okolnosti, za akých sa to stalo... neviem. Ak predsa len existuje Boh, som si istá, že vďaka svojmu poslednému činu sa dostal do neba.“ Nadvihla sa na rukách. „Čo myslíš?“

„Myslím, že si jeho anjel.“

„Pôjdeme...?“

Radko stisol Lore ruku a prikývol. „Len čo budeš môcť chodiť, položíme k Pavlovmu krížu ľalie.“

Sandra Košútová, Ružomberok

Dievča na strome

Príbeh, ktorý vám rozpoviem, vôbec nie je o mne. Takisto nepatrí medzi tie, ktoré počujete len tak hocikde. Či je úplne pravdivý, alebo nie je, vám ale nemôžem zaručiť, a preto či mi tento príbeh uveríte, alebo nie, nechávam len a len na vás.

Teraz, keď som už dospelá žena s milujúcou rodinou a znova vidím tú fotku, áno, odložila som si ju, všetko sa mi vracia. Vracajú sa mi všetky tie večery, keď mi o nej rozprával a ja som sa nemohla dočkať, kedy mi povie viac.

A aj po tých rokoch ma trápi, že ju, pravdepodobne, už nikdy nestretol. Alebo že som ju nemohla stretnúť aspoň niekde aj ja.

Fotku opatrne položím na kolená a pozriem z okna na záhradu, kde sa hrajú dve z mojich detí.

„Deje sa niečo, mami?“ ozve sa malý chlapec, schovaný až po uši pod dekou.

Jeho jemný hlas ma vytrhne z myšlienok a otočím sa k nemu. „Hmm?“

„Mala si taký zvláštny výraz na tvári.“ Na svoj vek je veľmi vnímavý. Určite to zdedil po ňom. Som si tým istá, pretože aj mne to hovorili.

„Len som si na niečo spomenula,“ usmejem sa a posuniem mu deku nižšie. „Nechceš sa ísť hrať von s nimi?“

„Kto je to dievča?“ preruší ma.

Aj zvedavosť má po ňom.

Znova sa pozriem na fotku a jemne na ňu priložím prsty. Chlapičove oči ma pozorujú zospodu a čakajú, čo urobím ďalej.

Zdvihnem ju a podám mu ju. Najskôr na mňa letmo pozrie a potom ju zoberie do svojich malých rúk.

„Je zvláštna,“ to je všetko, čo povie.

„Je,“ prikývnm, zatiaľ čo sa posadí s fotkou v ruke.

„Poznala si ju?“

Ruky zložím do lona a úsmev mi trochu sklesne.

„Takže nie,“ pozrie na mňa a fotku opatrne položí medzi nás dvoch.

Je presne ako on.

„Nepoznala som ju len osobne. Fyzicky.“

„Čo to znamená fyzicky?“

„To znamená, keď niekoho poznáš tak, že ho vidíš naživo pred sebou takého, aký je.“

„Takže mňa poznáš fyzicky?“

„Presne tak.“

Vždy, keď mu hovorím o veciach, ktoré doteraz nepoznal, a je ich veľa, keďže je to stále len malý chlapec, v očiach mu pohrávajú iskričky. Mieša sa tam

zvedavosť, akú by ste u veľa detí len tak nestretli. Miluje všetko, čo je preňho nové.

„A ako si ju potom poznala, keď máš jej fotku?“

„Poznala som ju z príbehov.“

„Takže nie je skutočná?“ posmutnie.

„Je skutočná,“ pohladkám ho po vlasoch, „poznala som ju z príbehov, ktoré mi rozprával môj dedko.“

„Dedko?“

„Bol to tvoj pradedko,“ usmejem sa.

„A kde je teraz? Prečo nás nenavštívil?“ Bolo vidieť, že ho to trošku rozrušilo a možno je z toho aj smutný.

„Pradedko už nie je medzi nami,“ cítim, ako sa mi slzy predierajú na povrch, len čo to vyslovím.

„Mami, ty plačeš.“ Nebola to otázka. Len hovorí to, čo vidí.

„Ach,“ dotknem sa líc. Má pravdu.

„Prepáč, miláčik,“ usmejem sa a zotriem si slzy z tváre.

„Pradedko umrel?“ zašepká a prisunie sa bližšie čo najopatrnejšie, aby náhodou nepoškodil fotku, ktorá ešte stále leží medzi nami.

„Áno. Už veľmi dávno.“

„Predtým, ako som sa narodil?“ znova ma preruší.

Príkývnem. „Je mi to ľúto, že si ho nespoznal. Veľmi sa mu podobáš.“

„Ja sa na niekoho podobám?“ je tým naozaj prekvapený. „Všetci hovoria, že som úplne iný ako vy,“ zašepká.

„To nie je pravda,“ zoberiem mu tvár do dlaní. „Si veľmi podobný svojmu pradedkovi, môjmu dedkovi.“

„Aký bol?“ Je to taká jednoduchá otázka a zároveň jedna z najťažších, na ktorú niekedy musíme odpovedať.

Slová majú moc, ale niekedy sa nimi nedá vyjadriť úplne všetko. Ako mu mám vysvetliť, že hoci mal dedko svoje chyby, bol to zároveň ten najlepší muž a človek, akého som poznala?

„Bol to skvelý človek. Taký, ktorého chce každý ako svojho kamaráta,“ úprimne sa usmejem a spustím ruky späť do lona.

Chlapcove oči sa na chvíľku zastavia na mojich rukách a potom sa znova pozrie na mňa.

„A prečo hovoríš, že som ako on? So mnou sa predsa nechcú kamarátiť. Hovoria, že som čudný,“ povie to tým smutným detským hlasom, ktorý vás núti niečo urobiť, len aby sa hneď cítil lepšie.

„To preto, že ťa nechápu. Nechápu, aký si úžasný,“ skloním sa, aby som bola na úrovni jeho očí a znova si vložím jeho tvár do dlaní.

„Dedko bol zvedavý bádateľ a objaviteľ, ktorý toho veľa vedel. Vedel aj to, čo iní nie. Vedel o druhých veci, ktoré oni nevedeli sami o sebe. Vždy ich dokázal pochopiť, aj keď

oni jeho často nie. Ale to ho nezastavilo. Vždy bol ku všetkým milý, pretože veril, že vo všetkých je dobro, nech je akokoľvek hlboko ukryté. Nikdy nestaval názory druhých nad svoje vlastné. Ale hlavne to bol veľmi milujúci človek. Každý ho mal rád, no nie tak moc ako ja,“ dohovorím a po celý čas sa usmievam, hoci mi slzy tečú po lícach.

Nie som jediná, ktorá sa usmieva. Aj môj malý chlapec sa na mňa usmieva.

„Ty ho veľmi ľúbiš, však?“ opýta sa ma vyrovnané. Niekedy predsa len zabúdam, aký je v skutočnosti malý.

Prikývnem a až po chvíľke poviem: „Áno.“

„Porozprávaš mi niečo aj o tom dievčati?“ prstom ukáže na starú fotku dievčaťa sediaceho na strome.

„Niekedy isto,“ pustím ho a fotky položím na stolík dolu hlavou.

„Niekedy hovoria len dospelí, keď nám niečo nechcú povedať alebo preto, lebo si myslia, že sme na to až príliš malí,“ prekríži si ruky na hrudi.

Takto vyzerá naozaj komicky. Predo mnou sedí malý chlapec so strapatými vlasmi a s prekríženými rukami.

„Áno, to hovoríme. Ale ja ti to iste poviem. Nie som ako všetci ostatní, nie je tak?“ jemne ho štouchnem do nosa.

Pokrčí ním, ale viac nereaguje, a preto ho znova štouchnem, až to prejde do šteklenia, keď on sa smeje podo mnou a rozhadzuje rukami.

„Tak to by stačilo,“ zasmejem sa a prestanem ho štekliť.

„Ukáž sa, nech ťa upravím.“

„To ty si ma rozstrapatila!“ snaží sa znieť nahnevane, ale namiesto toho sa znova rozosmeje.

Kým mu napravujem svetrík a vlásky, pozoruje každý môj pohyb. „Sľubuješ, že mi ten príbeh raz povieš?“ zašepká tak potichu, aby som to mohla počuť len ja, hoci sme v miestnosti sami dvaja.

Skončím s úpravami a pozriem sa naňho. Ja kľačím na zemi a on stojí predo mnou. „Sľubujem!“

„A nie frázu – Až budeš na to pripravený... – Prosím,“ povie už nahlas.

Hovorila som vám, že na svoj vek je naozaj múdry.

„Sľubujem, že ti poviem príbeh môjho dedka a tvojho pradedka, hneď ako mi to pôjde. Súhlasíš?“

Namiesto odpovede sa usmeje a vtisne mi bozk líce. „Môžem sa už ísť hrať s ostatnými vonku?“ zmení tému.

„Á-áno, len bež,“ trochu mi potrvá, kým sa spamätám, a už beží k ostatným.

Keď sa postavím zo zeme, znova vezmem fotku do ruky a jemne po nej prstami prejdem. „Kde si bola?“ zašepkám ako už mnohokrát predtým, keď som sa na ňu pozerala.

Potom ju vložím späť do hracej skrinky, ktorú zamknem a položím na jej miesto nad krbom. Pridám sa k svojej rodine a vonku sa hráme, kým nám všetkým nezačne byť zima.

Po izbe uteká malé dievča. Môže mať tak 12 rokov, možno viac. Na sebe má len jednoduché šaty krémovej farby. Vlasy má zopnuté do jednoduchého chvosta, aby jej nepadali do tváre.

Zastaví sa až pri posteli. Je to jedna z tých veľkých a starých postelí, na ktorú by ste posadili aj štyroch naraz.

Na posteli leží muž oblečený len v jednoduchej a pohodlnej košeli a formálnych nohaviciach a v rukách drží väčšiu staršiu knihu balenú v čiernej koži.

„Dedko,“ kričí dievčatko a oprie sa dlaňami o roh postele.

„Čo sa najskôr patrí?“ opýta sa milo postava, ktorá bola nazvaná „dedko“.

„Ahoj, dedko,“ povie dievča hneď nato. Tentoraz už pokojnejšie.

„Ahoj,“ usmeje sa na ňu, posunie sa na posteli vyššie a oprie sa o chrbát postele. Cez tvár sa mu mihne slabá grimasa, ale rýchlo sa vráti späť k úsmevu. Knihu opatrne položí do zásuvky nočného stolíka po svojej lavici a pozrie sa smerom k dievčatku. Ruku položí vedľa seba a dvakrát ňou poklopká.

Dievčatko ten signál veľmi dobre pozná. Boli to malé znaky, ktoré boli zároveň ich spoločným jazykom.

S úsmevom, ktorý sa mu hneď usadí na tvári, sa vyhupne hore a sadne si vedľa dedka.

„Tak? Nejaké nové správy?“

„Čo to bolo za knižku?“

„Zvedavosť.“

„Tú máš ale rád,“ usmeje sa a pozrie sa naňho. Na jeho tvári sa už vyníma veľa vrások. Tie však len svedčia o tom, čo všetko ako človek prežil, koľko múdrosti nadobudol.

„Zvedavosť nie je vôbec zlá vlastnosť, to si pamätaj,“ podvihne prst, ako to má vo zvyku, keď chce povedať niečo, čo si myslí, a nikto ho od toho nijako neodhovorí. „To práve táto vlastnosť nás ľudí posúva ďalej. Núti nás objavovať a skúšať. A keby nám to chýbalo?“

„Nikdy by sme sa nedostali ďalej?“ skúsi hádať.

„Presne tak,“ pohladká ju po vlásokoch.

Dievčatko sa trochu skrčí, pretože nemá rado, keď ho niekto chytá za vlasy, aj keď je to dotyk milovanej osoby.

Dedko si to hneď všimne, tak ako všetky ostatné malé znaky, signály alebo pohyby, a ospravedlňujúco sa usmeje.

„Prepáč. Vlásoky, je tak? Ale máš pravdu. Zvedavosť nám dovoľuje posúvať sa ďalej, a preto sa za túto vlastnosť nemáš nikdy hanbiť.“

„Ako to, že si taký múdry, dedko?“

„To nie je múdrosť,“ zhlboka sa zasmeje, ale dievčatko nechápe.

„Len sa tým netráp, to všetko sú len moje starecké reči.“

„Aj ja budem mať starecké reči, keď budem ako ty?“ Je vidno, že ju to úprimne zaujíma.

„Kto vie? Budúcnosť sa nedá len tak predvídať.“

„Tak, čo si mi to chcela?“

„Ach,“ prekvápi sa, „skoro som zabudla! Vyhrala som recitačnú súťaž, na ktorú som sa usilovne pripravovala, a mamka preto dnes večer usporadúva večeru,“ tvár sa jej nad tým trochu zapýri. Nie je totiž zvyknutá na chválu a nieto ešte, keď to robí sama.

„A ja som sa ťa prišla opýtať, či by si k nám, prosím, prišiel aj ty, ak budeš mať čas.“

„To sa predsa nesmie odmietnuť!“ dá päť do vzduchu. „Moje dievčatko vyhralo, a preto sa to musí osláviť. Gratulujem a áno, mám čas a teší ma, že som pozvaný na takú významnú udalosť.“

Dievčatko sa na jeho odpovedi začne smiať.

„A bude aj čokoládová torta!“ tiež dá päť do vzduchu.

Takto tam sedí starší muž a malé dievčatko s päťami vo vzduchu, akoby práve niečo vyhrali.

Večer, keď uložím deti do postelí, zídem ešte raz do kuchyne, aby som si naliala do pohára vodu. Pohľad mi padne na zásuvku, v ktorej viem, že leží fotka. Obzriem sa za seba, akoby som sa rozhodovala, či sa mám hneď vrátiť, alebo...

Podídem k zásuvke a otvorím ju. Pohár si položím navrch a znova vytiahnem fotku.

„Dedko,“ šepká dievčatko.

„Dedko?“ skúša znova.

„Dedko!“ tentoraz zakričí.

„Nepatrí sa kričať,“ odpovie pokojne bez toho, aby sa pohol.

„Prepáč, myslela som si, že spíš.“

„Už nie,“ pousmeje sa.

„Zobudila som ťa?“ preľakne sa.

„Nerob si s tým starosti, len som driemal. Prišla si ma navštíviť sama?“

„Nie, s ockom. Hovoril, že mal niečo doniesť babke, a ja som vás oboch chcela vidieť.“

„Dúfam, že sú to maliny do babkinho slávneho a výborného koláča. A, mimochodom, to rád počujem. Tvoje návštevy vždy ocením.“

„Ten koláč milujem tiež.“

„Vždy som babke hovoril, nech sa dá na cukrárstvo.“

„A ona nechcela?“

„Ale,“ pohodí rukou a zasmieje sa. „Jej stačilo, keď si mohla piecť u seba v kuchyni pre ľudí, ktorých miluje. Som neskutočne rád, že som medzi nich patril. A veru ešte stále patrí. Veď je to aj vidno, nie?“ poklepká si brucho.

Dievčatko sa usmeje, ale hneď sa začne tváriť vážne.

„Dedko?“

„Áno?“

„Povieš mi niečo o tvojej čiernej knižke, ktorú máš tak rád?“

„Čiernej knižke?“

„O tej balenej v čiernej koži, v ktorej schovávaš fotky nejakého dievčata.“

Dedko sa na tom zasmaje: „Som rád, že to chceš vedieť. Už som ti tento príbeh chcel veľakrát povedať.“

„Naozaj?“ rozžiaria sa jej oči.

„Presne tak, ale budeme to musieť odložiť nabudúce. Tvoj ocko už ide po teba, aby ste sa vrátili domov.“

„Ako...“

Ozve sa zaklopanie na dvere a len pár sekúnd na to sa dvere otvoria a stojí tam otec dievčatka.

Schovám fotku naspäť a idem do spálne, kde si ľahnem a hneď nato aj zaspím. Starat' sa a hrať sa celé dni s tromi deťmi, ktoré majú dvakrát viac energie, ako na to vyzerajú, vás dokáže niekedy celkom unaviť. Nikdy by som ale nemenila. Rodina bolo to najkrajšie a najlepšie, čo sa mi doteraz stalo. Človek si to možno ani neuvedomuje, koľko mu rodina prináša. Samozrejme, že niekedy je tu aj dosť ťažkostí, ale je tu aj ten pocit, že je tu niekto, kto vás nadovšetko ľúbi, postará sa o vás, a keď potrebujete, vypočuje. A hoci nežijem dosť dlho na to, aby som povedala, že toho viem naozaj dosť, viem aspoň to, že také jednoduché a malé rozhovory sa veľmi podceňujú. Keď aj nakričíte na stenu, ako sa cítite, tak sa vám môže uľaviť. A keď je tu niekto, kto si to vypočuje, a vy to s tou danou osobou odvtedy začnete zdieľať, niekde hlboko viete, že nie ste sám, kto o tom vie. Aj toto všetko ma naučil môj dedko. Neraz mi hovoril, ako sa niekedy porozprával aj s prázdny pohárom, keď nebola nablízku nejaká osoba, a ako sa po tom cítil lepšie.

Keď sa ráno zobúdzam, niekto mi skáče po posteli. Ak mám pravdu povedať, pri malých deťoch, ktoré vstávajú možno ešte skôr ako samotné slnko, nemá moc na výber, len si na to zvyknúť.

„Mami?! Vstávaj!“ smeje sa jedno z detí.

„O chvíľu sa začnú rozprávky,“ prekrikuje ho druhé dieťa.

„Zobudte ocka. On sa pôjde s vami pozerat',“ snažím sa ukradnúť si perinu naspäť.

Väčšinou to zaberie. Ponúknete im novú korisť a ony pôjdu za ňou. Ďalším plusom je, že ich ocka ešte stále bavia rozprávky pre deti a maminka si vďaka tomu môže pospať hodinku navyše.

„No dobre, vy nezbedníci malí. Dúfam, že ste pripravení na medveďa, ktorý si vás ide odviesť do svojho brloha,“ začne sa tváriť, že je obrovský lesný medveď, a rozhadzuje rukami hore-dole. Aj toto vždy zaberie. Deti sa začnú smiať a akože utekať pred takzvaným medveďom do kuchyne. Prečo sa ale zakaždým schovávajú

práve do kuchyne, neviem. Tam si ich ocko medveď chytí a odvedie do svojej nory, tým myslí náš obrovský tmavý gauč, zabalí ich do deky a takto spolu sledujú rozprávky, až kým sa mama medvedica nezobudí a nepripraví všetkým členom rodiny raňajky. A hoci sú tieto rána niekedy plné zmätkov a zvláštnych medvedích zvukov, sú to tie najkrajšie rána, do akých sa môžem zobudiť.

Poobede idem do obchodu, aby som nakúpila všetky potrebné potraviny a iné drobnosti. Spoločnosť mi robí môj najmladší chlapček a zároveň jediný člen rodiny, ktorý so mnou chodí rád na nákup. Ostatní sa len sťažujú, že je to nuda. Nehovorím, že mňa to tam práve dvakrát baví...

„Dedko, kedy mi porozprávaš o tom dievčati?“

„Naozaj to chceš počuť?“ pozrie sa na ňu.

Dievčatko rýchlo prikývne.

„Výborne. Najlepšie príbehy vznikajú, keď majú svojich poslucháčov.“

„Začalo sa to, keď som sa raz hral na kraji lesa, kde som býval, ešte keď som bol malý ako ty... Väčšinu svojho času som trávil vonku v našej záhrade, pretože som miloval prírodu. Najlepšie bolo, že sa náš dom nachádzal na kraji lesa, a aj preto som sa niekedy zatúlal do toho lesa a hral sa práve tam. Nebolo to nijako nebezpečné, pretože sa tam už nenachádzalo veľa zvierat. Otec sa vždy sťažoval na to, že je to chyba miestnych ľudí, ktorí súhlasili s ťažbou dreva. Vtedy som ešte nechápal, prečo bol kvôli tomu taký nahnevaný, hlavne keď sa išiel aj on prejsť do lesa, no postupom času som začal chápať. Les sa zmenšoval a ľudia si tam začali stavať domy. Asi preto zmizol taký počet zvierat.

Raz som sa v tom lese hral s guľôčkami, úlohou bolo dostať ich do dierky v emi, ktorú som si predtým urobil, a z ničoho nič tam stála maličká veвериčka. Nemohla byť väčšia ako dlaň môjho otca. Čakal som, čo urobí, a naozaj ma prekvapilo, keď si jednu z tých guľôčok zobrala a začala utekať preč. Už neviem presne prečo, ale rozbehol som sa za ňou. Muselo to vyzerať naozaj zvláštne a hlavne smiešne, keď som ju tam tak naháňal po tom lese. A vtedy mi niečo pristálo na hlave. Len tak mi niečo spadlo na hlavu, a kým som sa spamätal, čo sa vlastne stalo, bola už preč aj s mojou guľôčkou. A vtedy som zistil, čo mi to vlastne pristálo na hlave. Bola to šiška. Ale nie taká, ktorá sa už neudrží na strome, a preto spadne. Práveže naopak. Táto bola ešte úplne v poriadku a vyzerala ako práve odtrhnutá zo stromu. Otec ma učil veľa vecí, čo sa týkali prírody a lesa. A medzi ne patrilo aj spoznávanie šišíek. Tak som sa obzeral naokolo, aby som zistil, odkiaľ spadla. To, čom som videl, ma prekvapilo ako ešte nikdy nič. Vysoko na strome sedelo dievča. Dievča približne môjho veku sedelo na jednom z konárov veľkého stromu a pohojďovalo nohami. Jeho výraz bol ale nahnevaný.“

„Prečo si naháňal tú veveričku?“ hlas mala úplne pokojný, hoci sa jej na tvári vynímala skôr zlosť.

„Čo?“ buď som nechápal, čo sa ma pýta, alebo čo sa vlastne dialo. Bolo to prvýkrát, čo som v lese videl niekoho iného okrem seba a svojho otca a k tomu všetkému prvýkrát dievča visiace na strome.

„Pýtala som sa, prečo si utekal tak náhlivo za tou veвериčkou.“

„Aha, ukradla mi moju gulôčku,“ snažil som sa jej vysvetliť.

„Gulôčku?“

„Vieš, také malé a farebné, ktoré hádžeš do dierky.“

„Ty hádžeš do dierok gulôčky? A prečo?“

„No, o tom je tá hra,“ začínal ma bolieť krk, ako som sa musel stále pozerat na ňu tam hore.

„O takej hre som ešte nepočula,“ povedala si skôr pre seba, akoby som tam ani nebol.

„Prepáč, ale čo vlastne robíš na tom strome?“

„Ja tu bývam,“ odvetila, akoby to bola tá najnormálnejšia vec na svete, že niekto býva na strome.

„To sa ale nedá. Nikto nemôže bývať na strome.“

„To hovoríš ty! A ja tu aj tak bývam.“

„Nie je ale ten konár pre teba primalý? Čo ak spadneš? A kde máš detskú izbu? Alebo obývačku?“

„Nebývam predsa len na tomto strome. A jasné, že mám aj detskú izbu. Len je na inom strome.“

„Na inom strome? Bývaš na viacerých stromoch?“

„Samozrejme, že áno. Tento je predsa malý, čo ak by som z neho spadla?“

„To som hovoril ja,“ zašepkal som si pre seba.

Vtedy som nevedel, čo si mám o tom dievčati myslieť. Najhoršie bolo, že som od neho nemohol odtrhnúť zrak. Nielenže bolo čudné, ale bolo aj naozaj pekné. Nie pekné ako dievčatá, čo som vídaval, keď sme išli do mesta, alebo aké sme mohli vidieť v čiernobielych reklamách na nový prací prášok. Ale bolo pekné takým „svojím spôsobom“, ako som sa neskôr naučil.

„A ukážeš mi aj tie iné domy?“ rozhodol som sa, že ju vyskúšam.

„Páčiš sa mi, a preto ti ich ukážem. A ešte ti odpustím aj to, že si naháňal tú malú bezbrannú veveričku.“

„Nebola až taká malá a to ona mi ukradla moju gulôčku. Ja za to nemôžem.“

Zvyšok si už presne nepamätám, ale viem toľko, že sa jej nejako podarilo zliezť z toho stromu. Podľa mňa na konci skôr spadla, než zoskočila, ako tvrdila, ale nechcela ma počúvať, keď som ju opravoval, čo sa odvtedy stávalo dosť často. Tak isto si pamätám, že ma vodila po lese ešte hodinu a vlastne mi len ukazovala stromy, podľa mňa náhodne, pretože na niektoré ukázala aj viackrát, ale to tiež nechcela počuť.

Vtedy sa to všetko začalo. Začal som za ňou chodiť do lesa každý deň. Ona liezla po stromoch a ja som sedel na zemi, kde som ju buď pozoroval, alebo som si so sebou niekedy priniesol aj knihu. Niekedy odo mňa chcela, aby som jej čítal, zatiaľ čo sedela na konároch stromov. Vravela, že mám hlas rozprávača, ale nechápal som, čo tým myslí. Bola prvá, kto mi to povedal, a ja som pochopil až po pár rokoch, čo tým myslela. Ešte si pamätám, ako veľa a dlho sme sa dokázali rozprávať o úplných maličkostiach a na to, ako na všetko našla slová. Začínal som si obľubovať každú minútu, ktorú som s ňou strávil. Rodičia ale o mojich stretnutiach s dievčaťom na strome nikdy nevedeli. Niežeby som im to nechcel povedať, len mi neprišlo, že je to niečo, čo potrebujú práve nutne vedieť. Ešte si spomínam, že ma raz učila liezť po stromoch. To sa neskončilo najlepšie. Spadol som tak silno, až som si zlomil ruky. Odviedla ma k nám domov, to bolo tak isto prvýkrát, čo nebola v lese, alebo aspoň čo som ju ja videl niekde inde. Rodičom sa začala hneď ospravedlňovať, že ma videla, ako sa hrám v lese a veľmi sa chcela hrať so mnou. A hovorila aj o tom, ako to bolo všetko jej nápad, nechať ma vyliezť na ten strom, a ako ju mrzí, že som si ublížil.

Okrem toho, že ju to naozaj mrzelo, bolo všetko ostatné len klamstvo. Nechápal som, prečo si to vymyslela. Nechcela sa dostať do problémov? Alebo nechcela dostať do problémov mňa? Veď to všetko bol len a len môj nápad, liezť tam hore, hoci som dobre vedel, že to neviem a dosť pravdepodobne si ublížim.

V nemocnici mi dali sadru a musel som celý mesiac sedieť doma a len oddychovať. Bolo to týždeň pred začiatkom školského roka, keď mi dali sadru konečne dole. Mal som v ten deň narodeniny a od rodičov som dostal svoj prvý fotoaparát. Už keď som ho držal v ruke, tak som vedel, že chcem, aby mojou prvou fotkou bola práve fotka dievčaťa na strome, a preto som sa hneď ponáhlal do lesa. Musel som ale sľúbiť rodičom, že tam budem len chvíľu, čo malo byť akurát na vyskúšanie, a nemám liezť po stromoch.

Mal som obrovské šťastie, pretože tam bola. Videl som ju už z diaľky, ako sedí na jednom zo stromov. Keď ma uvidela, hneď sa mi začala ospravedlňovať, ale ja som ju presviedčal, že to bolo úplne v poriadku. Podarilo sa mi ju presvedčiť, že na odpustenie budem potrebovať jej fotku, a ona súhlasila. Skutočne jej aj odľahlo, že som sa na ňu za to všetko nehneval.

Deň, keď som urobil fotku dievčaťa na strome, bol zároveň posledný deň, čo som ho videl v tom lese. Už som ju totiž viac nevidel a ona už viac nechodila do lesa a neliezla na stromy.

Jediné, čo mi po nej ostalo, bola jedna fotka a more krásnych spomienok z toho leta.

Ten večer po našej spoločnej večeri, keď sa každý už ukladá na spánok, si sadnem na posteľ k svojmu synčekovi a namiesto príbehu na dobrú noc mu vyrozprávam príbeh o Dievčati na strome, ktorý mi kedysi povedal môj dedko. Na-

koniec mu znova podám fotku, ktorú mi dal, keď už umieral, krátko nato, čo zomrela aj jeho žena, moja babka.

„Takže ju už potom nenašiel?“ spýta sa ma a očká sa mu pomaly zatvárajú.

„Nie, už ju asi nenašiel,“ pohladkám ho po líčkach.

„Ale ja to dievča poznám.“

To ma zarazí. „Myslíš tým, že ju poznáš z príbehu?“

„Nie, ja ju naozaj poznám,“ nedá sa.

„Ale ako? Čo tým myslíš, miláčik?“

„Aha,“ posadí sa a únava akoby z neho razom opadla.

Vystrie ku mne ruku s fotkou a ukáže na ruku dievčaťa tesne pod ramenom. „Také isté znamienko má aj tá pani vedľa fotky toho pána, čo máme dole na krbe. Má presne taký istý čudný tvar a je aj na tom istom mieste, nie?“ pozrie sa na mňa a v očiach mu znova skáču iskričky.

Až vtedy si spomeniem, že babka mala naozaj na ruke tesne pod ramenom znamienko dost nepravidelného tvaru, hoci jej to nikdy nevadilo a zároveň jej to dodávalo na kráse.

Prikývnem a usmejem sa. „Asi máš pravdu, ale teraz hor sa do postele. Je už neskoro, dobre?“

„Tak dobre,“ podá mi fotku a znova si ľahne.

Napravím mu periny a dám mu pusku na dobrú noc.

„Sladké sny.“

Keď odchádzam, pri dverách ešte počujem, ako zašepká: „Takže pradedko našiel svoje dievča na strome.“

Nedokážem si pomôcť a usmejem sa. Zatvorím dvere a zídem dolu do obývačky ku krbu, kde je položená spomínaná fotka. Vedľa nej položím fotku Dievčaťa na strome. A je tam. Znamienko rovnakého tvaru na rovnakom mieste.

„Naozaj si našiel svoje dievča na strome, čo, dedko?“

Mária Blahová, Sered'

Nadpis: Milujem ťa, Peter Steele

Podnadpis: Googlila som tvoje porno fotky

P.S.: Nerobte to

„Ja si dám čokoládové latte.

No vieš, začala som sa snažiť písať na wattlepade takú našu životnú storku a chcela som, že či mi napíšeš pár kapitol, len aby som mala viac pozretí. Vieš, také čosi akože trochu dramatické, ale nieže sa tam zas bude niekto zabíjať alebo čo. Už som akože spravila pár kapitol, potom ti ich pošlem, o tom, ako sme sa zoznámili – naša štvorica. Jak som išla na výšku, sme sa proste zoznámili s Gabčou, lebo nás dali na jednu izbu. Potom sme na facebooku narazili na chalanov, no a s Lukášom si píšem už strašne dlho a furt sa nám nedarí stretnúť. Akože, chápeš, minule som išla po ulici a Erik mi písal potom, že Lukáš tam bol a schoval sa za strom. Akože pochopíš toto?!

K tomu má teraz také debilné stavy, lebo furt je deprimovaný a úplne ma niekedy odstrkuje, vôbec mi neodpisuje na správy. Ale mne nevadí, že má štvorročné dieťa so svojou bývalou. Veď ja mám deti rada. Kľudne budem hrať aj náhradnú mamu, šak aj moja mama s tým súhlasí. Ale teraz má také depky, že niekedy neviem, čo bude s nami. Píše mi, že ma ľúbi, a ja akože neviem, ale asi ho ľúbim tiež. Chápeš, je to osud asi.

A Erik, ten sa buchol totálne do Gabči a vypisuje jej jak splašený. Tá chodí s Jankom a Erik to vie, ale aj tak sa od nej nechá namotávať. V poslednom čase depkárci furt, ale aby si si nemyslela, že Gabča je sviňa, tak mu dovolila raz pridať sa do trojky. Lenže teraz je tehotná a nevie s kým.

Si predstav toto. Ale začala som to romantickejšie písať, samozrejme, lebo realita je moc krutá. Vieš ako, na wattlepade som si nastavila veľký nadpis Osudová láska a každá kapitola bude mať nejaký fakt zlatučký názov. A ku každej dám aj obrázky, také bozkávacie, chápeš. A potom mi napíš aj, ako akí herci chceš aby vyzerali tvoje postavy, lebo som tam na boku pridala aj obsadenie.

A to ani nehovorím, čo nové v Hari-svete. No akože Maťo sa rozišiel s Lenkou, no vieš s tou, tak som si povedala, že po dlhom čase pôjdem na koncert. Strašné nervy som mala ráno, lebo nikto so mnou nechcel ísť, ale nejak som sa z tej postele vytrepala, dala si sprchu, spravila som si make up jak víno, dala som si ružové tiene a táák, a zistila som, že si nemám čo obliecť. Pred skriňou som stála jak blbá asi pol hodinu a nakoniec som z nej vyhrabala také romantické minišaty, ktoré som už dlho na sebe nemala. Úplne super vyzerali. Písala som si s babami, ktoré tam išli, nech sa stretne pod pódiom, lebo šak vieš, že my pravé Haricefky musíme skákať v prvom rade a nech má na nás Maťo dobrý výhľad. Bol úplne bohovský.

A čo mi baby, keď sme šli domov, povedali, skoro som odpadla. Počúvaj, že Lenka, vieš tá, že niekde zavesila Maťove fotky, kde je komplet holý. Tak som to potom googlila, že šak to nemôže byť pravda. Akože našla som nejaké tie fotky, ale to je jasná fotomontáž, tomu snáď nemôže nikto veriť, ale šak pekné boli, čo ti poviem. Aj som si pár stiahla. On je celý čačaný, len na tých fotkách, to nebol on, to bolo vidieť. Škoda.

No a dnes ráno idem na insta dať nové fotky zo včera a na facebooku mi píše Gabča, že kedy pridám novú kapitolu, lebo že ona je strašne zvedavá, ako tam dopadne jej rande s Erikom. Tak som si pomyslela, že prečo tam nezapojiť aj Maťa. Spravím z neho môjho bratranca a dobrého kamaráta, s ktorým si hovoríme všetko. Myslíš, že Maťa by to potešilo?

A ešte som rozmýšľala...“

Objednala som si presso bez mlieka a cukru. Ako to hovoria? Kávu nekaziť cukrom, víno vodou a lásku manželstvom. Áno, tak to hovoria. Podivne patetické porekadlo. Ani neviem, prečo si zrazu razí cestičku mojimi nervovými spojeniami.

Pomrviem sa na koženej sedačke v snahe odlepiť z nej ten kúsok pokožky trčiaci z vysokého rozparku dlhej čiernej sukne. Vydalo to nepríjemný mľaskavý zvuk. Aj sa na tom nepríjemne sedí. Človek sa štíti aj nadýchnuť. A vôbec. Kto vymyslel „luxusné“ a úžasne „dizajnové“ kožené sedenia?!

Zachytávam jemné cinkanie skla, ako čašníčka vo fuksiovej zásterke ramuje susedný stôl, ktorý pred nejakým časom opustili pomerne mladí krátkodobí nájomníci. Vždy lepšie ako „hudba“ ohlušujúca zo zbytočne veľkých reprákov podporených televíznou obrazovkou na konci miestnosti, v ktorej slečny odpudivo nadbiehajú nenáročnému publiku.

Priznávam, komisár Svedomie, že som slobodne a dobrovoľne, dokonca niekoľkokrát vstúpila do grafomanskej stoky zvanej wattpad. Nebudem klamať, hľadala som nejaké slušné fanfiky. Našla až jeden – Stars of Varda. Nemusíš ďakovať za reklamu Airwren.

V duchu si predstavujem psychologicky fascinujúceho psychopata, ktorý pomaly, postupne, rafinovane a originálne vraždí tú otravnú päťicu, z ktorej mi je na grc. Aj jemu. Vyzeral by ako Eric Draven, akurát že bez tej pomalovanej tváre. Trochu neoriginálny stereotyp, ale hororový fajšmeker vo mne pradije.

Tak si to rozoberme. Lukáš a Diana, ktorí sa milujú, hoci sa nestretli. Plánujú budúcnosť a jedného potomka by už mali. Hej, tí pôjdu prví, veď tam figuruje ešte biologická matka. Ďalej tu máme milostný trojuholník plný zvučných mien. Gabika, Erik a Janko. Tí dvaja sú istí, lenže čo urobíť s tehotnou? Navyše môžem si byť istá, že Diana zo svojej snovej romancy vypustila tak biologickú matku, ako aj Janka.

Takže inak. Vidím takmer dvojmetrového chlapa slušnej postavy. Žiadnych päť kíľ aj s topánkami. Tmavé kučeravé vlasy aspoň pod lopatky. Hlboký hlas, ale

nie zvučný, skôr nepríjemný. Ostro rezaná tvár, veľký nos a tenké pery, žiaden krásavec na prvý pohľad. Ani na druhý pohľad. Na žiadny pohľad. Ani jeho pohľad. Bledé oči bez pocitu. Bude robiť problémy. Žiadna romanca. Surové ľudské problémy.

A ešte vidím dokonalých „krásnych“ a nagélovaných upírov a vlkolakov. Samozrejme, tí najkrajší v okolí. A zamilujú sa do hlavných hrdiniek. Všetky young adult upiroviny prelisujeme cez kopirák. Aj keď v mojom prípade to skôr vidím na paródiu. Márne sa doberám pohnútky, ktorá autorov vedie k názoru, že píšou pre bandu negramotných idiotov. Z väčšej časti by to aj bola pravda. Ale prečo to podporovať?

Beriem dohodu. Priznám čokoľvek, ak eliminujete trest, komisár Svedomie. Skúšate na mňa dobrého a zlého policajta. Robíte to pričasto. Radšej sa budem raz hanbiť, ako vás cítiť ešte niekoľko dní. Tu to máte, moje srdce na dlani.

Priznávam, že už pár rokov poriadne nepočúvam.

Priznávam, že už pred pár rokmi som zistila, že nemá význam prerušovať.

Priznávam, že strážim svoje tajomstvá a už nikdy neprezradím.

Priznávam, že netuším, kto je Lenka. Ani kedy o nej hovorila.

Pridáme zápletku à la Milujem ťa, Justin a bude z toho kasový trhák. Aj kvalitné filmy dnes dajú zabrať. Hudba tiež. Takže ďalší koncert slovenského Justina. Plus jeho klony od susedov. Tiež som raz googlila podobné fotky. Keď sa rozkriklo, že frontman Type O Negative fotil pre PlayGirl.

„Jasné, idem do toho.“ So sebe vlastnou vervou zmeniť svet sa trochu prehnané zubím na moju kedysi najlepšiu kamošku.

A ešte som premýšľala...

Na svojom pohrebe chcem počuť Tears to shed.

Nech si každý kope vlastný hrob.

Máte slovo, komisár.

Literárny Zvolen 2017

Zborník prác z celoštátnej literárnej súťaže

Zostavili: Mgr. art. Martina Koval, Zuzana Račková

Korektúra: Katarína Vráblicová

Grafické spracovanie: Pavol Rapoš

Vydalo: Národné osvetové centrum, SNP 12, 812 34 Bratislava

Rok vydania: 2017

Náklad: 70

Pokiaľ by sme merali čas literárnych súťaží podľa ľudských meradiel, tak Literárny Zvolen je súťaž dávno plnoletá a je vo veku, keď mladí ľudia majú zvyčajne za sebou obdobie vzdelávania a vstupujú do života. Za uplynulé štvrtstoročie prešli týmto umeleckým kolbištom doslova stovky autorov a ďalšie desiatky sa stali hrdými laureátmi. Mnohí z niekdajších účastníkov už majú za sebou svoj knižný debut a viacerí sa svojimi dielami etablovali na našej literárnej scéne. To je ostatne zmyslom literárnych súťaží, ktoré okrem iného plnia aj úlohu „inkubátora“ nových a zaujímavých počínov v poézii a próze. Ďalším nemenej dôležitým aspektom takýchto podujatí je to, že sa pri slávnostnom vyhlasovaní cien a následných literárnych seminároch či tvorivých dielňach stretnú autori generačne príbuzní, ktorí by sa inak do kontaktu nedostali. Tieto literárne priateľstvá potom často trvajú roky, vytvárajú sa doslova literárne komunity naprieč Slovenskom, pričom Literárny Zvolen tento jav transparentne potvrdzuje.

Literárny Zvolen preukázal v toku rokov svoju životaschopnosť. Zaradil sa medzi kvalitné a rešpektované literárne súťaže a jeho renomé uznávajú nielen redaktori literárnych časopisov, ale najmä vydavatelia, čo je mimoriadne potešujúce. Súťaž prešla svojimi „odlivmi“ aj „prílivmi“, čo sa kvalitatívnej aj kvantitatívnej stránky týka. Čo je však najdôležitejšie, každý, kto žije pôvodnou slovenskou literatúrou, vie, že Literárny Zvolen má svoju dôležitú úlohu v našom literárnom živote.

Marián M. Bančej
odborný pracovník NOC a porotca